

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

Dispvatio VII. De confirmatione Privilegiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

quæ inveniuntur concessæ etiam pro animabus Purgatorij, quod est contra secundum assertum Lezan. in 3. Tom. verb. Indulg. n. 21. Negamus consequenter ad suam Doctrinam lucrari dictas Indulgentias plenarias concessas pro defunctis, in Ecclesiis stationum almæ urbis, & extra, sed nos consequenter ad nostram, ut certum judicamus lucrari, ut probavimus supra, num. 4.

411. 37. Hic notare oportet, ut qualibet confusio è medio tollatur, quod Paulus V. in hac revocatoria Indulgentiarum pro Religiosis, comprehendit expressè etiam concessas per vivæ vocis oracula, ut ex ipsa Const. patet. At in re-

vocatorijs oraculorum Greg. XV. & Urbani VIII. non comprehenduntur oracula circa indulgentias, ut probabimus infra disp. 8. sect. 3. num. 2. Unde si aliqua Indulgentia inveniatur concessæ per vivæ vocis oracula pro Religiosis post hanc revocatoriam Pauli V. non revocantur à Greg. XV. neque ab Urbano VIII. sed permanent in sua vi, & multò minus revocatæ intelliguntur, quæ in scriptis concessæ fuerint.

Hæc pro relata revocatoria Indulgentiarum, quæ licet alicui prolixa possent videri, mihi tamen cum sint valde utilia, & non extra chorum, visum est ea non omittere.

DISPUTATIO SEPTIMA.

De confirmatione Privilegiorum.

SECTIO I.

An privilegia expressè revocata per Tridentinam habeant hodie aliquam vim, virtute alicujus confirmationis?

412. 1. COntròversia hæc ingenia Doctorum adedò torfit, ut in varia placita dispersi inveniantur. Ortum habuit ex Bulla Pij V. incipiente: *Esti Mendicantium Ordines*, expedita 17. Kalend. Junij anno 1567. Pontificatus sui anno 2. quæ habetur in Bullario magno, & apud Rodericum in suo Bullario; in qua, occasione sumpta, ex varijs libris inter Episcopos, & Regulares, ferè omnia, quæ in Tridentino circa Regulares

disponuntur, declarat, & concedit in eorum favorem, prohibendo, ne Domini Episcopi in eis Regulares molestant. Attamen, quia ex dicta Bulla non quies, quæ expectabatur, & desiderabatur à tanto Pontifice secuta est, sed potius major inquietudo, Greg. XIII. omnia in ea contenta cassavit, & reduxit totum ad terminos ipsius Concilij Tridentini, Bulla incipiente: *In tanta rerum, & negotiorum mole*, expedita Kalendis Martij, anno 1573. sui Pontificatus anno primo. Reperitur in Bullario Romano, & in diversis authoribus.

2. Multi Doctores in defensionem validitatis & subsistentiæ Bullæ Pij V. intrepidè affirmant: Bullam Gregorij

T 2

XIII.

XIII. revocatoriam Bullæ Pij V. nullam habuisse vim, quia etsi Pontifex intentionem habuerit illam publicandi, nunquam tamen eam publicavit etiam Romæ; quod probant ex eo, quod doctissimus & dignissimus Doctor Navarrus, in Curia tunc temporis existens id asseruit in Manuali Latino, cap. 27. in fine. Quem postea secuti sunt Enriquez lib. 7. de Indulgentijs, cap. 24. & Tom. 1. de pœnitentia, cap. 6. num. 6. Llamas in method. part. 1. cap. 7. §. 6. Rodrig. in addition. ad summâ Tom. 4. cap. 105. & in Expositione Bullæ Cruciatæ, §. 5. num. 26. Sorb. in comp. privileg. verb. Processiones, §. an teneantur, & verb. Interdictum 3. citans Medinam, Cochier. 2. 2. quest. 123. Peirinum Tom. 1. Const. 7. Pij V. §. 1. n. 2. nostrum Thomam à JESU, de procurat. omni. gent. salut. lib. 12. cap. 8. quos sequuntur Bruno Chassaing Tract. 1. cap. 6. propos. 6. num. 1. Augustin. de Bellis in suo libello, Idioma Hispanico, sedente Urbano VIII. impresso, cujus titulus, Allegationes en derecho, qui firmiter absque ulla hæsitatione, cum relatis existimat prædictam Bullam Pij V. in præsentiarum, firmam, & illibatam subsistere.

414

3. Sed ex hoc capite, videlicet, non fuisse publicatam dictam Bullam Gregor. XIII. nihil concludi potest. Constat enim fuisse publicatam Romæ, & affixam ad Valvas Basilicarum Principis Apostolorum, S. Joannis Lateranensis de urbe, & in acie Campi Floræ, per Joannem, & Marcum Antonium Brutum Cursores ejusdem Domini Papæ, & fuit registrata per Cæsarem Secretarium, & fuit apposta inter alias Bullas

Camera Apostolicæ, & habetur Tom. 2. Cherub. inter bullas hujus Pontificis, & miror, quod P. Donatus, cum huic veritati firmiter adhæreat, Tom. 1. tract. 11. quest. 17. num. 18. postea Tract. 16. q. 8. num. 5. protegat se autoritate ipsius Navarri, dicentis, non fuisse publicatam Bullam Gregorij XIII. revocatoriam Bullæ Pij V. unde ad minus, sentit hoc esse probabile, sed ut videbimus, de ejus publicatione non potest dubitari.

4. Nec autoritas Navarri in hac parte faver, ut benè notavit noster Lezana Tom. 2. cap. 1. n. 14. quia quando loco citato summa, ait: Non fuisse publicatam dictam Bullam, non loquitur de dicta Bulla revocatoria Gregorij, sed de alia ipsius Pij V. quod ut manifestum fiat, & locus ambigendi non remaneat, audias precor verba ipsius Navarri in fine illius cap. 27. ubi sic ait: Quoniam in cap. 21. num. 5. promissimus inserere hic tenorem cujusdam Bullæ felic. memoria Pij V. & moderationis eorum, de quibus in subrûta Gregorij XIII. Bullæ, si exiret interim, quæ quia non exivit, solum hanc subjicimus prout supra cap. 25. num. 68. etiam promissimus, & statim ponit ad litteram Bullam Gregorij XIII. In tantâ negotiorum mole, quæ est revocatoria Bullæ relatæ Pij V. de qua in præsentî procedit controversia, ubi nota verba, & signa mysteria, Bulla de qua loquitur Navar. & de qua dicit, quod non exivit, non est aliqua Bulla Gregorij XIII. sed alia Bulla Pij V. moderativa primæ à se expeditæ in favorem Religiosorum, nempe supra relatæ, voluit enim Pius V. moderare suam primam Bullam propter magnâ

415

inconvenientia contra suam spera sequuta, & morte præventus, intentum non potuit perficere, & quod hæc sit expressa mens Navarri, constat ex verbis ipsius Cap. 27. in fine, ubi expressè ait: *Quoniam promissimus inferere hic tenorem cuiusdam Bullæ Pij V. & moderationis eorum (de quibus subiecta Bulla Gregorij XIII.) si exiret, sed quia non exivit, solam hanc subijcimus, videlicet Gregorij XIII.* Tenorem autem Bullæ Pij V. non apponit, quia non exivit, ubi clarè dicit esse Bullam Pij V. quæ non exivit; insuper quando Cap. 21. num. 5. loquitur de decreto Tridentini sess. 24. cap. 4. de reformat. circa auditionem Missæ, & concionum in propria Parochia, saltem Dominicis diebus, & solemnibus festis, docet, quod Concilium hoc non præcipit, sed suadet omnibus, quod non inducit necessitatem, & sic non obstat Concilium, si subditi adeant templa Regularium pro Missis & concionibus audiendis, & statim subdit hæc formalia verba: *Obstat tamen fortiter id, quod ibi subditur, posse scilicet Episcopum auctoritate Apostolicâ jubere circa hoc opportuna. Nisi respondeatur, non videri debere opportunum, cum scandalo tot laicorum, & Monachorum, ne tam generalis consuetudo, quam etiam in urbe servari videmus, tollatur, præsertim, quod felicitis recordat. Pius V. in Bulla motu proprio lata mense Iulij 1567. declaravit audientes Missas festis diebus in Monasteriis Mendicantium, satisfacere huic præcepto, cuius Bulla tenor, cum moderatione, quæ ipsemet dicitur concepisse, si publicetur, interea ponetur in fine Cap. 27.* Hæc Navarrus, ubi, ut vides, Bulla, de qua dicit Cap. 27. quod non appo-

nit, quia non exivit, est illa moderativa primæ suæ Bullæ ipsius Pij V. ejus mentionem fecerat Cap. 21. num. 5. & nullo modo loquitur de Bulla Gregorij XIII. relata; & quid mirum, quod Navarrus tempore Pij V. Romæ existens, notitiam haberet dictæ Bullæ Pij V. quæ in publicum non exivit, cum Gregorius XIII. Bullæ revocatorie referat verba, & intentum Pij V. in Bulla, quam fecerat, & in publicum non exiverat, cum morte præventus fuisset, ibi: *Demum animadvertens, quod ea omnia multis dubitationibus involuta, magnisque difficultatibus obstrusa, multas magnasque dissensiones, altercationes, & lites inter prædictos locorum Ordinarios, & Fratrum ipsorum Ordines non sine gravi divini cultus, & animarum detrimento, ac populorum scandalo concitaverant, contra quod ipse sperabat, & præter suam expectationem, ut qui interdum ipse conquereretur, aliter multa, aliq. sensu à se prolata fuisse, quàm litteris expressa essent, cupiens iis moderari incommodum; primum, illa omnia, quæ Regularibus aliorum Ordinum Mendicantium communicaverat, & secundum præmissa concesserat, motu proprio & certa scientia revocat. Deinde plenius providere volens prioribus litteris, à se, quæ ad ipsos Mendicantes magna ex parte moderatis, omnes, & quascunq. alias litteras, quæ de aliis Ordinibus & Congregationibus, extra Mendicantium Ordines de Observantia nuncupatos, emanaverant, omnino aboleret, causas omnes jam de his, etiam in Romana Curia pendentes, ad se advocando, lites extinguendo, ac formatos super illis processus, latus sententias annullando, quemadmodum aliis suis litteris in registro pro-*

ximè compertis, nunquam tamen publicatis plenius continetur.

Ecce summam Bullæ Pij V. quæ nunquam exivit, licet in registro esset posita, & de qua certissimè loquitur Navar. nō verò loquitur de Bulla derogatoria Gregorij XIII. Si enim ipse Navarr. hanc ad litteram ponit circa finem illius Cap. 27. Manualis latini, ut mihi constat ex impressione Romæ facta anno 1588. & ex alia Moguntia anno 1601. quomodo apponeret: non eximerat, cum morte prævenerat, ibi: *Sed quia non exivit.* Et si vis manifestè videre, hanc fuisse expressam mentem Navarr. lege Cap. 25. num. 68. ubi loquendo de Ordinandis, ait: *Et nota, quod hic non obstat Bulla Pij V. quæ hoc onus, & aliqua alia prædicti Concilij Tridentini abstulit Mendicantibus, ob revocationem ejus per Sanctissimum D.N. Gregorium XIII. cujus tenor est, qui ponitur sub Cap. 27.* Quid clarius, & etiam in fine ipsius cap. 27. seipsum citat ad hunc locum.

Ergo necessariò dicendum est, quòd Navarrus nec somniavit negare publicationem Bullæ Gregorij XIII. revocatoria Bullæ Pij V. Unde primus Author, qui aliter intellexit Navarrum, deceptus est, & ceteri, qui eum tanquam ovis ovem, & tanquam avis avem secuti sunt, etiam sunt decepti. Quapropter suprà relatū fundamentum prorsus evanescit. Ex quo casu discas, quantā solertiā debeant legi Authores magni nominis, ut eorum auctoritate fulciatur aliqua sententia, præcipuè in rebus tanti momenti, ne decipiantur multi audientes esse sententiam alicujus doctissimi, & timoratissimi viri oppositum docentis.

5. Per aliam viam intendunt aliqui enervare vim Bullæ revocatoria Gregorij XIII. Dicunt enim, quòd Gregorius in eadem Bulla declarat, semoveri ad revocandam Bullam Pij V. ex eo, quòd notitiam habuerit, quòd ipsemet Pius V. suam primam Bullam per aliam à seipso editam revocaverat; sed Pius V. nunquam talem Bullam revocatoriam primæ publicavit, teste Navarr. Cap. 25. num. 5. Ergo neque fuit revocata Bulla Pij V. per Bullam Gregorij XIII. quia cessante causâ, à qua pender effectus etiam ad sui conservationem, cessat effectus, ut tenent communiter Doctores.

6. Sed hoc effugium faciliè præcluditur, quia licet illa Bulla revocatoria Pij V. quæ, ut ait ipse Gregorius XIII. innitur in registro, quamvis nunquam fuerit publicata, & est, de qua locutus fuit Navarrus suprà, fuerit causa movens, ut Gregorius XIII. suam Bullam revocatoriam ediderit, at causâ finalis non fuit illa Bulla Pij V. sed tollere lites, dissensiones & scandala, quæ orta erant ex Bulla prima Pij V. inter Episcopos & Regulares, ut fatetur ipse Gregorius in sua Bulla. Hæc autem causâ finalis est, quæ debet attendi, non verò causâ impulsiva, maximè, quia Bulla propria, quam revocare voluit Pius V. & non perfecit, est, quam de facto revocavit Gregorius XIII.

7. Dices: Ergo in his, quæ neque dissensiones, neque scandala generant, ut sunt quæ perunt ad secretum forum Sacramentorum, seu aliorum in bonum animarum, non revocavit Gregorius Bullam Pij V. Respondetur, Quòd non desunt, qui hoc affirmant; sed

sed an probabiliter, constabit ex dicendis infra sect. 3. à num. 3. usque ad 6. inclusive, & sect. 7. dub. 4. & 5. usque ad finem, quibus omnia manifesta fient. Videatur etiam diff. 4. sect. 2. 3. & 4. ubi multa ad intentum invenies.

419. 8. Alii dicunt, quod multa, quæ inveniuntur, imò præcipua in Bulla Pij V. non sunt privilegia, sed declarationes ipsius Concilii Tridentini: Ergo saltem hæc manent in sua vi, quia Gregor. XIII. revocat privilegia concessa à Pio V. in illa Bulla, sub qua revocatione non cadunt declarationes. Confirmant hoc ex eo, quod multa in illis declarationibus Pij V. inveniuntur confirmata à Clemente VIII. Urbano VIII. & à sacra Congregatione Tridentini. Nam declaratio Pij V. ad sess. 22. cap. 9. videlicet, quod Sæculares possint audire Missas & conciones in Ecclesiis Regularium diebus festivis, fuit confirmata à Clemente VIII. ut refert Hieronym. Rodrig. Resol. 25. num. 5. & ab Urbano VIII. anno 1625. & declaratio sess. 23. cap. 15. & sess. 25. cap. 10. quod Confessarii Monialium exemptarum non examinentur ab Ordinario, confirmata fuit à sacra Congregatione Tridentini, referente Barbosà ad sess. 25. cap. 10. in remissionibus. Declaratio sess. 5. cap. 2. quod Concionatores non sint ab Ordinario examinandi ad prædicandum in propriis Ecclesiis, fuit confirmata à sacra Congregatione, teste Reginaldo lib. 18. num. 123. Riccius decis. 290. Barbos. ad sess. 5. cap. 2. Declaratio sess. 25. cap. 5. quod Episcopus non possit dare licentiam ad ingrediendum in exemptarum Monasteria subiecta Regularibus, confirmata fuit ab eadem sacra Con-

gregatione, ut referunt Barbos. ad sess. 25. cap. 5. Farinac. & Joannes Andreas. Declaratio 13. sess. 25. quod quarta funeralis non intelligatur, nisi de illo, quod affertur die sepulturæ, fuit etiam confirmata à sacra Congregatione, ut docent multi, & sic de quibusdam aliis, quas in discursu hujus Tractatus referemus. Ergo, &c.

9. Revera hic modus dicendi probabilissimus est, dummodo intelligatur de declarationibus, quæ non contrariantur Tridentino, ut sunt relatæ, & aliæ similes: non verò de illis, in quibus i. semet Gregorius aperit suam mentem, dicendo se velle ut omnia permaneant integra, sicut erant ante Bullam Pij V. quatenus Tridentino opponebantur. Unde meras declarationes non irritat, sed solum declarationes, quæ in aliquo derogant Concilio. Ita P. Hinojosa in direct. decis. Regular. verb. Confirmatio gratia, assert. 1. per totam, & alii multi; nec mirum: Si enim aliæ declarationes, quæ doctrinaliter possent fieri à viro docto, essent probabiles, cur probabiles, imò & firmæ, non remanebunt, factæ à sapientissimo & sanctissimo Pio V.? Adde, quod post Gregorium XIII. Gregorius XIV. anno 1591, die 24. Septembris communicando Camaldulensibus omnia privilegia omnium Ordinum, includit, §. 5. omnes declarationes factas à Romanis Pontificibus, nulla restrictione facta Concilio Tridentini: habetur hæc Bulla, quæ amplissima est apud Cherub. Tom. 2. circa finem.

10. Sed non possum hic iterum non 421. mirari assertum Brunonis Chassaing. relati in principio hujus Sectionis, pro prima

prima sententia, ubi probat, quod licet Bulla Gregorij XIII. fuisset publicata, (quod ipse deceptus, sicut & alii negat) tamen postea ait: Idemmet Gregorius revocavit suam Bullam confirmando amplissima confirmatione privilegia Minorum cum Clausula derogatoria suae antea dictae Constitutionis per Bullam expeditam die 25. Maii 1573. quae incipit: *Ex benigna*; sed haec Bulla, ut ex ipsa patet, apud Rodericum in suo Bullario, Bulla 1. huius Pontificis non fuit expedita anno 1573. sed an. 1575. sed hoc parum esset, nisi adderet ipse Pater Chassaign. : Et quoniam omnia verba illius adducere nimis prolixum esset; Ideo clausulam derogatoriam, quam post confirmata, & concessa de novo, motu proprio, & ex certa scientia Minorum privilegia & declarationes, non obstantibus praemissis, &c. concludit: *Lege, amice Lector hanc Bullam, & videbis amplissimum privilegium Regularium, confirmationem multorum capitum, cum amplissimis etiam clausulis litterarum Apostolicarum, Conciliorum, juris communis, & aliorum huiusmodi revocatorijs. Necnon etiam videbis, quod Pontifex omnibus iudicibus, etiam S. R. E. Cardinalibus iudicandi, & interpretandi Concilij Tridentini decreta, & privilegia in dicta Bulla concessa, facultatem auferre.* Haec ille.

422.

11. At ego vidi Bullam relatam ab isto Authore apud Rodriguez ubi supra; totam attentè legi, & non video quomodo ex illa probetur, quod prima Bulla Pij V. *Esse Mendicantium Ordines*; maneat in suo robore, ex eo quod Bulla revocatoria Gregorij XIII. *In tanta rerum mole*, fuit revocata ab ipso met Gregorio in hac Bulla: *Ex benigna*; nam in

parte dispositiva approbando, confirmando, & innovando omnia privilegia quomodolibet concessa, etiam viva vocis oracula, tam per concessionem, quam per communicationem, & hoc ex certa scientia, & de plenitudine potestatis, adducit restrictionem: *Quatenus sint in usu, & in sacris Canonibus, & decretis sacri Concilij non adversentur.* Nota clausulam, & argue, si Pius V. multa concessit, quae Tridentino adversantur, & omnia ista revocavit Gregorius Bulla: *In tanta rerum mole*, anno 1573. quomodo revalidantur ab ipso Gregorio per Bullam: *Ex benigna*, anno 1575. cum in ea expressè apponat clausulam restrictivam: *Dum non adversentur sacris Canonibus, & decretis Tridentini*? Ego, inquam, non video, sed potius video oppositum, nempe remanere magis firmam Bullam Gregorij XIII. revocatoriam Bullae Pij V. Nec video quomodo in hac Bulla: *Ex benigna*, tollatur autoritas Eminentissimorum Cardinalium, aliter interpretandi decreta Concilii Tridentini, quia in tota Bulla, nec nominantur Cardinales, neque de Tridentino aliqua firmentio, nisi solum in illa clausula restrictiva, quae omnia legenti Bullam patebunt. Amice Lector, propter haec, & alia similia attentè lege Authores, maximè in rebus tanti ponderis, & ne decipiaris, fontes inspice.

Ad alia autem extra Tridentinum, fateor hanc Bullam esse amplissimam, ut agendo de confirmatione privilegiorum dicemus. Restabat hic examinare, an virtute cuiusdam Oraculi ipsius Pij V. omnia à se concessa in dicta Bulla contra Tridentinum, in favorem Reli-

gio-

gioforum, habeant vim pro foro con-
ficientia, sed quia hoc longiorem postu-
lat discussionem, in *sect. 3.* remitto.

SECTION II.

*Quomodo intelligenda sint clausula, quas
post Tridentinum apponere solent Ponti-
fices in Concessionibus, confirma-
tionibus, & innovationibus pri-
vilegiorum Regularium?*

423.

1. PRIMUS Pontifex, qui post Tri-
dentinum posuit dictas Clausu-
las restrictivas, fuit *Gregorius XIII.* Suc-
cessor *Pij V.* in relata Bulla: *Ex benigna*,
confirmando privilegia Minorum sub
ann. 1575. Idemque fecit confirmando
privilegia Ordinis Sanctissimæ Trini-
tatis, die 18. Novembris ejusdem anni.
Sed postea ipse Pontifex 11. Februarii
anno 1582. apud Bullar. Rodrig. Bull.
26. *Greg. XIII.* motu proprio, & certâ
scientiâ, & de Apostolica plenitudine
potestatis, confirmavit omnia privile-
gia Societatis JESU, facultates, exem-
ptiones, immunitates, gratias, & indul-
ta ab omnibus suis Prædecessoribus
concessa, qualiacunque sint; & ea om-
nia, ac si de verbo ad verbum præsen-
tibus infererentur, pro expressis habere,
& nullam clausulam restrictivam, ne-
que ex non usu, neque ex revocatione,
neque ex Tridentino apposuit, & sic
fuit magna concessio, & notanda pro
dicendis infra.

424.

2. *Gregorium XIII.* secutus est *Six-
tus V.* creatus anno 1585. & in omnibus
suis concessionibus, & confirmationi-
bus privilegiorum (ut vidi) usus est uni-
câ tantum clausulâ restrictivâ, videli-

cet: *Dum non sint contra decreta Tri-
dentini.* Neque in communicatione
privilegiorum, factâ ab ipso *Sixto* pro
Fratribus Minoritis Conventualibus
reformatis, Bullâ incipiente: *Apostolici
muneris*, ann. 1587. Idibus Octobris
aliquid in contrarium invenitur; nam
solum declarat prædictos reformatos
gaudere omnibus privilegiis pro Con-
ventualibus concessis. Ex quo nihil ad
intentum deduci potest. Nam si re-
vocata à Tridentino comprehendebat
Conventuales, etiam comprehendunt
dictos reformatos, quâvis in eorum
communicatione nulla fiat mentio Tri-
dentini. *Sixtus V.* secutus est *Urbanus
VII.* sed quia dies duodecim tantum vi-
xit, nihil fecit.

3. Postea electus est *Gregorius XIV.*
& coronatus nonis Decembris anno
1590. & quâvis solum per decem
menses vixerit, aliquas Bullas expedivit,
& quidem ad intentum anno sequenti
1591. duodecimâ die mensis Julii con-
firmavit privilegia Ordinis Crucifero-
rum, eisque communicavit privilegia
aliorum Ordinum, à quibuscunque
Romanis Pontificibus concessa, &
concedenda. Sed posuit has clausulas:
*Quatenus in usu sint, & decretis Concilij
Tridentini non adversentur*, & nullam
facit mentionem de Canonibus Con-
cilii, quod nota pro dicendis infra. Sed
ipse Pontifex eodem anno 1591. die 6.
Septembris confirmavit omnia privi-
legia Ordinis Cisterciensis D. Bernar-
di & D. Benedicti, concessa ab omni-
bus suis Prædecessoribus, & à se ipso,
irritando & annullando quidquid in
oppositum posset inveniri, & hoc ex
motu proprio, certâ scientiâ, & de ple-

425.

nitudine potestatis, absque alia restrictione non usus, & absque mentione Tridentini, quæ est maxima confirmatio, & expressè loquitur de quibuscvis privilegiis, concessionibus, indultis, gratiis quomodolibet concessis cuilibet loco, & personis, in qualibet parte mundi, & de Indulgentiis, etiam plenariis. Et addit, quod non solum omnia confirmat, & extendit, sed de novo concedit cum clausulis amplissimis omnium derogatariorum derogatoriis.

446.

4. Insuper eodem anno 1591. 11. Kalendas Octobris concessit & communicavit Congregationi Ministrantium infirmis, omnia privilegia omnium Ordinum, & Clericorum Regularium, etiam Societatis JESU, cum amplissimis clausulis extensivis, & derogativis in contrarium. Sed inducit sequentes Clausulas: *Quæ tamen sunt in usu, nec ullis revocationibus comprehensa, neque decreto Tridentini, &c.* Rursus idem Pontifex die 24. Septembris 1591. communicando cuilibet Conventui Camaldulensium privilegia, quæ in aliquo illorum erant, addit tamen: *Quæ tamen sunt in usu, intellige in ipsis Conventibus, de quibus expressè ibi loquitur, ut constat ex §. 9. Postea verò quando in §. 11. communicat eis omnia & singula privilegia cujuscunque Ordinis & Congregationis, tam virorum, quam mulierum, quomodolibet concessa & concedenda, etiam si talia sint, vel fuerint, quæ specialem & individua requirerent mentionem, seu in præsentibus de verbo ad verbum insertionem, seu particularem expressionem petant, ait: *His auctoritate, & tenore perpetuo communicamus, extendimus, & concedi-**

mus, a quæ, & pariformiter, & absque ulla penitus differentia, perinde ac si illis, & eorum singulis personaliter, & specialiter, & expressè, ac nominatim, necnon ad instar concessa essent, uti, frui, potiri. & gaudere liberè, & licitè possint, & valeant, & nullam apponit restrictionem non usum, nec decretorum Tridentini; sed potius §. 15. in derogatoriis derogatariorum derogat omnia & quæcunque his contraria sub quibusdam clausulis, tenoribus, & verbis à suis prædecessoribus emanatis, etiam si de verbo ad verbum essent inferenda ad sui revocationem, & concludit: quod omnia hæc non possint derogari, nisi præsentium tenor de verbo ad verbum inferatur in derogatoria; quæ fuit magna concessio.

§. Nota differentiam concessionum & confirmationum hujus Pontificis in eodem anno respectu diversarum Religionum, & quomodo in aliquibus apposuit clausulas restrictivas, in aliis verò nullam apposuit restrictionem, & cum hæc privilegia sint amplissima, & cum derogatoriis quarumcunque derogatariorum, ab ejus tempore omnia privilegia usque tunc revocata, etiam à Tridentino, revixerunt, & videntur remansisse in sua vi.

Rursus nota, quod licet non explicet vivæ vocis Oracula, tamen comprehendit illa, siquidem repetit indulta, concessionem, & gratias quomodolibet concessas, & hoc ex certa scientia, motu proprio, & de plenitudine potestatis, suppleto omnes, & singulos, tam juris, quam facti, solennitatem quarumcunque, quomodolibet omittarum, alio-

que

que defectus, si qui forsan interven-
runt in eisdem privilegiis concessis. Ha-
bentur istæ Bullæ in Bullario Romano
Cherub. in fin. Tom. 2. ad Bullam Gre-
gorij XIV. quæ valdè notandæ sunt pro
dictis, & dicendis in sequentibus.

448. 6. Successor Gregorij XIV. fuit Inno-
centius IX. creatus anno 1591. vixit tan-
tùm duos menses, & sic ad rem nihil
præstare potuit.

7. Secutus est Clemens VIII. creatus
3. Kalendas Februarii, & coronatus an-
no 1592. rexit Ecclesiam annos 13.
iste Pontifex confirmavit omnia privi-
legia Minorum, cum extensione com-
municationis omnium aliarum Reli-
gionum Mendicantium, & non Men-
dicantium, etiam vivæ vocis oracula ex
certa scientia, & cum amplissimis clau-
sulis, Bullâ incipiente: *Pastoralis officij*,
die 20. Decembris anni 1597. sui Pon-
tificatus anno 6. ut refert Rodriguez in
Bullario, sed apposuit restrictionem: *In
his omnibus, quibus decretis Tridentini
non adversantur, omisit, quoddam sint in
usu, & quoddam non fuerint revocata.* Rur-
sus confirmavit privilegia Ordinis S.
Benedicti Vallisoleri cum ista clausula:
*Dummodo non sint revocata à Concilio
Tridentino, ac ei non sint contraria.*
Idem fecit confirmando privilegia Pre-
monstratensium.

Idem confirmavit, & extendit ad o-
mnes Coenobios, & ampliavit omnia
privilegia Ordinis S. Hieronymi in Hi-
spania, motu proprio, certâ scientiâ, &
de plenitudine potestatis, cum amplissi-
mis clausulis communicationis privi-
legiorum aliorum Ordinum, quomo-
dolibet concessorum, in quibuscunque
mundi partibus, sed apposuit restri-

ctiones: *Quatenus sunt in usu, & de-
cretis sacri Concilij Tridentini non ad-
versantur.* Canones omisit Bullâ inci-
piente: *Noverint universi*, die 2. Octo-
bris anno 1601. & prius concesserat
idem, Bullâ incipiente: *Romanus Ponti-
fex*, die 20. Septembris an. 1593. apud
Rodericum; & in ista posuit: *Quatenus
sunt in usu, & non sunt revocata, nec ad-
versantur decretis Tridentini.* Utram-
que Bullam concessit ad instantiam
nostri Catholici Regis Hispaniæ.

9. Confirmavit etiam, & ampliavit
privilegia Ordinis S. Benedicti, Bullâ
incipiente: *Romanus Pontifex*, die 30.
Septembris, an. 1592. posuit restrictio-
nes: *Quatenus sunt in usu, & non sint re-
vocata, & non adversantur decretis Tri-
dentini*, apud Rodericum. Rursus con-
firmavit omnia privilegia ejusdem Or-
dinis S. Benedicti, usque tunc concessa
ab omnibus suis Prædecessoribus, cum
specialissimis clausulis, & in clausula:
Non obstantibus, posuit hæc verba:
*Non obstantibus Apostolicis, ac universa-
libus, Provincialibus, & Synodalibus Cen-
cilijs, editis generalibus, vel specialibus
constitutionibus, & ordinationibus, nec-
non dicti Ordinis juramento, confirmatio-
ne Apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ
roboratis, statutis, & consuetudinibus, pri-
vilegijs quoque indultis, & litteris Aposto-
licis illorum, sub quibuscunque tenoribus
& formis, etiam derogatoriis de-
rogatorijs, ac instantijs, & alijs decre-
tis, etiam motu simili, ac ex certa scien-
tia, & de Apostolica potestatis pleni-
tudine per quoscunque Romanos Ponti-
fices prædecessores nostros, etiam con-
sistorialiter, & alijs in contrarium
concessis, approbatis, & innovatis:*

449.

quibus omnibus & singulis, etiamsi de illis specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda foret, illorum tenores presentibus pro expressis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, hac vice duntaxat specialiter & expresse derogamus, ac omnibus & singulis, quae dicti praedecessores nostri in eorum litteris voluerunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscunque. Haec Bulla, quae ut notat Rodericus, amplissimam & exquisitam confirmationem habet, fuit expedita 24. Martii anno 1593. Pontificatus sui anno 3. & refertur à Rodriguez, sed habet duas clausulas restrictivas, videlicet: *Quatenus sint in usu, & decretis sacri Concilij Tridentini non adversentur.* De revocatione nihil dixit, & sic omnia & quaecunque privilegia concessa, usque ad hunc diem, etiamsi revocata essent, remanserunt revalidata & firma, exceptis tantum quae revocantur in Tridentino; nam per non usum nulla erant extincta, ut ex supra dictis patet.

Insuper nobis Carmelitis Discalceatis, Bulla incipiente: *Cum dudum*, die 23. Martii anno 1594. communicavit, & de novo concessit omnia & quaecunque privilegia Mendicantium, & non Mendicantium concessa, & concedenda in futurum, cum amplissimis clausulis, & solum apposuit restrictionem: *Dummodo sacro Concilio Tridentino non adversentur.* Habetur in nostro Compendio, fol. 183. & cum ex disp. 2. sect. 1. nu. 9. & ex antecedenti ad istam constet, Religionem Benedictinam, & nostram, per communicationem gaudere omnibus privilegiis cujuscunque

Ordinis, omnia iterum innovata sunt, usque ad hunc Pontificem, praeter revocata in Tridentino: nam revocata in Tridentino exclusit hic Pontifex, quod non fecit Greg. XIV. & sic haec innovatio fuit minus ampla, quam relata Greg. sup. dum. 1. 2. & 3. vide infra sect. 5. per totam, praecipue à num. 6. & infra num. 8.

9. Clementem VIII. secutus est Leo XI. Florentinus, ex familia Ducis Florentiae creatus die 1. Aprilis, anno 1605. coronatus die 18. ejusdem mensis, vixit tantum 27. dies, & nihil edidit.

10. Post hunc electus est Paulus V. ex familia Burgesia, creatus die 15. & coronatus die 28. mensis Maii anno 1605. vixit in Pontificatu annos 15. menses 8. dies 13. confirmavit omnia privilegia diversis religionibus, & nullam Bullam inveni, in qua non apposerit clausulas restrictivas: *Quatenus sint in usu.* Et in aliquibus addidit: *Et non sint revocata.* Et in omnibus posuit: *Quod non adversentur Tridentino.* In confirmatione privilegiorum Congregationis Coelestinorum Ordinis S. Benedicti plus addidit, ibi: *Quatenus sacri Concilij Tridentini decretis, necnon Regularibus, dictae Congregationis institutis à Sede Apostolica approbatis non adversentur, ac revocata non sint, nec sub aliquibus revocationibus comprehensa.* In confirmatione Cisterciensium B. Mariae Fuliensis, dixit: *Quatenus sint in usu, & dicti Concilij Tridentini decretis, ac alijs Canonico Sanctionibus non contrariantur, nec sub ulla revocationibus comprehendantur.* In confirmatione & innovatione privilegiorum Ordinis B.

Mariae

Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum, dixit: Dummodo tamen Sacra Canonibus, & decretis Concilij Tridentini, ac Constitutionibus Apostolicis contraria non sint, nec sub aliquibus revocationibus comprehensa. Et iste Pontifex fuit, qui post Gregorium XIII. usus est illa geminata clausula: Canonum, & decretorum Concilij. Et postea usus est eodem modo loquendi in communicatione privilegiorum Mendicantium pro Congregatione Sommalchorum. Haec omnia in Bullario Cherub. Nec inveni aliquam concessionem ab hoc Pontifice, sine dictis restrictivis.

431. II. Paulum secutus est Gregor. XV. Ludovicius dictus, creatus die 8. Februarij, & die 14. Coronatus anno 1621. Canonizavit simul, & semel quinque Sanctos, inter quos, Matrem nostram S. Theresiam à JESU, nostrae Carmelitanæ reformationis Auctricem, vixit annos duos, menses 5. diem unum. Usus est eisdem clausulis restrictivis in confirmatione privilegiorum diversarum Religionum, quibus usus fuerat suus antecessor Paulus V. exceptâ confirmatione omnium privilegiorum pro Clericis Regularibus Theatinis, facta ab hoc Pontifice, die 21. Octobris anno 1621. Pontificatus sui anno primo, & est tenoris sequentis videlicet: Motu itaque proprio, & ex certa scientia, de Apostolica potestate plenitudine, omnia, & singula privilegia, facultates, exemptiones, immunitates, gratias, & indulta principaliter, vel per communicationem, aliâs quomodolibet, Congregationi, & Clerico predicto, per quoscumque Romanos Pontifices predecessores nostros, ac Se-

dem Apostolicam concessa, quorum tenores pro expressu praesentibus haberi volumus: Apostolicâ autoritate tenore praesentium perpetuò approbamus, & confirmamus, illisque perpetua, & inviolabilis Apostolica firmitatis robur adjicimus, eaque omnia, & singula innovamus, & de novo etiam concedimus.

Quocirca universis, & singulis venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, ac alijs personis in Dignitate Ecclesiastica constitutis per praesentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, aut duo, vel unus eorum per se, vel per alium, seu alios easdem praesentes litteras, & in eis contenta quocumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Praepositi Generalis, aliorumque superiorum dictae Congregationis pro tempore existentium, fuerint requisiti solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostrâ hujusmodi ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari. Non permittentes eos de super à quocumque quomodolibet molestari. Contradiutores quoslibet, ac rebelles per sententiam, censuras, & Ecclesiasticas poenas, aliâque oportuna juris, & facti remedia appellatione postpositâ compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilij brachij secularis.

Non obstant. scilicet. recordat. Bonifacij VIII. praedecessoris nostri de una, & in Concil. Gen. edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium ad iudicium nostrum trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac decretis per quoscumque Romanos Pontifices, similiter pra-

decessores nostros, etiam viva vocis Oraculo, aut alios quomodolibet hactenus editum, nec non aliorum Ordinum; etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegijs quoque indultis, & litteris Apostolicis, quibuscumque personis, sub quibusvis verborum formis, & tenoribus, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatorijs, alijs efficacioribus, & insolitis clausulis, & irritantibus, & alijs decretis in contrarium praemissorum, quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis.

Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, illorumque totis, specialis, specifica, expressa, & de verbo ad verbum mentio habenda foret, eorum omnium, & singulorum tenores praesentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes illis, alias in suo robore permansuris, hac vice duntaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrarijs quibuscunque. Volumus autem, ut praesentium transumptis, & impressis manu Secretarij dictae Congregationis, vel Notarij publici subscriptis, & sigillo Praepositi Generalis ejusdem Congregationis, aut personae in Dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra illud adhibeatur, qua illis praesentibus adhiberetur, si forent exhibita, vel ostensa. Datum Roma apud Sanctam Mariam Majorem, sub annulo piscatoris die 16. Octobris 1621. Pontificatus nostri anno primo. Ubi, ut vides, nulla restrictio ponitur, sed est absoluta confirmatio, & notare oportet, quod haec sacra Religio participat omnia privilegia Mendicantium, & non Men-

dicantium, imò ei de novo omnia concessa sunt, sive per concessionem, sive per communicationem alijs Religionibus conveniant; quae verè maxima concessio fuit.

12. Post Gregorium XV. creatus est Urbanus VIII. Barberinus, die 6. Augusti anno 1623. & die 19. Septembris ejusdem anni Coronatus, vixit in Pontificatu annos 22. non expletos, & in confirmationibus, innovationibus, & extensionibus privilegiorum semper, ut vidi, usus est eisdem clausulis restrictivis, quibus usi sunt Clemens VIII. & Paulus V. videlicet, dum non sint revocata, nec sub aliquibus revocationibus comprehensa, ut videre est in confirmationibus pro Coelestinis, Mercenarijs, & Minimis, factis ab hoc Pontifice, apud Cherubin, in Bullario Magno Solum invenio confirmationem amplissimam omnium privilegiorum, & declarationum sacrae Congregationis, factam ab hoc Pontifice absque aliqua restrictione, ad instantiam Reverendissimi Patris Dominici de Molina Ordinis Praedicatorum, & est tenoris sequentis: *VRbanus Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.*

In plenitudine potestatis Apostolica nullis nostris meritis, sed solâ Dei benignitate assumpti varios in Militanti Ecclesia Regularium personarum Ordines diversimode pro quarumlibet Christi Fidelium devotione institutos, contemplantes Sacrum B. Dominici Praedicatorum Patris, & Ducis institutum, quasi sax ardens, & matutinum sydus irradians, totumque Christiana Respublica firmiter illustrans meritis, nostram potissimum dirigimus aciem, ac dignum, quin-

imo

imo aquam, & rationi consonum reputamus, ut ea, quæ à compluribus Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, ad favorem tam Religiosi instituti, illiusque domorum Regularium, & in eis sub suavi Religionis jugo altissimo famulantium personarum, justè, rationabiliterque concessa fuisse dignoscuntur, ne longavi temporis cursu obveterata sepeliantur, sed jugiter in viridi observantia persistant, favoris nostri præsidio confoveantur, ac etiam gratia Sedis Apostolica innovata reviviscant.

Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilecti filij Dominici de Molina Ordinis fratrum Predicatorum Sancti Dominici expressè propositi, ac ejusdem Ordinis Provincia Bethica Procuratoris Generalis, petitio continebat. Necnon ipsorum privilegiorum, & indultorum declarationes, & decreta, à Congregationibus venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium desuper legitime emanata. Apostolicâ Authoritate, tenore præsentium approbamus, confirmamus, & innovamus, ac de novo concedimus, illisque inviolabilis Apostolica firmitati robur adjicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quàm facti, & quosvis alios quantumvis substantiales effectus, si desuper intervernerint, supplemus. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1625. tertio Idus Maji. Pontificatus nostri anno secundo.

433.

13. Etiam est notanda amplissima communicatio privilegiorum, quam fecit idem Pontifex Patribus Discalceatis Ordinis Sanctissimæ Trinitatis Congregationis Hispaniæ in Bulla incipiente: Redemptoris nostri IESU Chri-

sti, quinto Kalendas Aprilis anno 1634. habetur in Appendice Bullarum hujus Pontificis apud Cherubinum, ubi concedit: Ut gaudeant omnibus, & singulis privilegijs, libertatibus & immunitatibus, exemptionibus, indultis, favoribus, indulgentijs, alijsque prerogativis, & gratijs universis, & singulis domibus, & Conventibus, alijs Regularibus locis, ac personis, tam Canonorum, quàm Clericorum Regularium, ubivis existentium institutio, & non solum Ordinibus Monasticis, Regularibus Mendicantium, & quibuscunque Congregationibus, & præcipuè Clericorum Regularium, infirmis ministrantium, & Congregationis Sanctissimi Salvatoris Lateranensis, Sancti Salvatoris de Bononia, ac etiam Sancti Russi Valentia, & Sanctæ Crucis Conimbria, Clericorum Regularium de Sommascha, & Pauperum matris Dei, & scholarum piarum, ipsisque Monasticis Congregationibus, etiam Casinensi, alijsque Monachis, & Monasterijs Sancti Benedicti, Hieronymi, Carmelitis Discalceatis, Conventui Beata MARIÆ de Guadalupe, nec non Societatis IESU, ipsique Cartusienium, & Præmonstratensium, & reformatorum Cisterciensium, Servitorum, Olivetanorum Ordinibus, alijsque familiis, & societatibus Regularibus, militibus, Hospitalibus quibuscunque, & pijs locis Regularibus, ac quibuscunque personis, nunc, & pro tempore existentibus, prælatorum, & quorumlibet Ordinum per nos, & Sedem Apostolicam, ac alios quoscunque Prædecessores nostros Romanos Pontifices, nec non S. R. E. Cardinales, & de latere legatos, & quosvis Sedis prædictæ Nuncios, vel etiam rû Apostolicâ prædictâ quàm Ord-

Ordinaria, & Regia, vel Imperiali, authoritatibus respectivè aut aliàs quomodolibet, quibuscunque verborum expressionibus, & tenoribus in genere, vel in specie, ac particulariter tam per modum communicationis, ac ampliationis, quàm simplicis, & individua, ac particularis, & specialis concessionis, ac etiam motu proprio, & ex certa scientia, & de Apostolica plenitudine potestatis etiam iteratis vicibus: Concessis hactenus, vel confirmatis, aut approbatis, & quibus illi tam in vita, quàm in mortis articulo, etiam circa peccatorum remissiones, & in junctarum poenitentiarum relaxationes, aut aliàs quomodolibet de jure, usu aut privilegio, vel consuetudine, quomodolibet utuntur, fruantur, potiuntur, & gaudent, uti, frui, potiri, & gaudere possunt, & poterant in futurum, quàmvis illa sint speciali notâ digna, difficilisque concessionis, & que in generali concessione non veniunt, non solum per participationem, communicationem, illorum extensionem, & ad illorum instar, sed specialim, & nominatim pariformiter, æquè principaliter in omnibus, & omnia absque ulla prorsus differentia, perinde, ac si dicta Congregationi illiusque Capitulis Generalibus, Ministro Generali pro tempore existenti, illiusque superioribus, & personis prefatis, specialiter, expressè, & nominatim etiam per viam, & modum simplicis, & individua, ac particularis, & specialis concessionis, etiam motu proprio, & de certa scientia, & de Apostolica potestatis plenitudine, aut communicationis, & ampliationis concessa fuissent. Et idem concedit pro secularibus visitantibus eorum domos, Ecclesias, & capellas quoad quascunque Indulgentias lucrandas. Sed addit, *quatenus ta-*

men sint in usu, & non revocata, nec sub aliqua revocatione comprehensa, uti, frui, potiri, & gaudere possint non obstantibus, &c. & licet nullam faciat mentionem expressam Tridentini, sufficienter intelliguntur in sua vi, quæ per ipsum Concilium revocantur, & sic eadem est hæc restrictio, ac sunt aliæ relatæ.

14. Sed cupio intelligere, id quod 434
in parte præservativa, tam hujus Bullæ, quàm alterius nobis concessæ, & aliarum similium, ubi additur, §. 3. *Easdem præsentibus sub quibusvis similibus, vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, & alijs contrariis dispositionibus, etiam per nos, & successores nostros Romanos Pontifices, pro tempore existentes, sedemque præfatam, sub quibusvis tenoribus, & formis, & cum quibusvis clausulis, & decretis pro tempore factis, minime comprehendendi, vel confundi, sed semper, & perpetuò ab illis excipi, & quoties illa emanabunt, toties in pristinum, ac validissimum statutum, restitutas, repositas, & plenariè redintegratas, & de novo etiam sub quacunque posteriori data, quancumque eligenda, concessas esse, & fore.* Hoc est, quod non intelligo, & desidero in hac parte edoceri; nam vel per istam clausulam ligantur manus successorum Pontificum, ad derogandum huic privilegio, & hoc non potest dici, ut notissimum est; vel non ligantur, sed remanet in eis potestas derogandi. Si ergo manet, ut revera manet, suppono, quod Pontifex Successor, v. g. Sanctissimus D. noster, *Alexander VII.* revocat, cum omnibus requisitis, hoc privilegium, certè manebit revocatum, a quo inquir;

34
 ro; restituendum est in pristinum statum? A Pontifice concedente, nempe *Urbano VIII*? hoc non, quia migrando à vita expiravit sua potestas revalidandi privilegia revocata à suis successoribus, etiam si de novo miraculosè resurgeret; non ab alio (Romano Pontifice excepto) quia hoc non potest fieri, nisi delegando illi talem potestatem, v. g. ipsi Religioni, vel Generali illius: Sed hoc est inauditum; imò impossibile, aliàs darentur de facto duæ potestates Pontificiæ Supremæ in Ecclesia, una ad revocandum, & alia ad renovandum, toties quoties revocentur, quod est plusquam falsum.

Addo, quod si Pontifex absolutè cum omnibus clausulis requisitis revocaret hoc privilegium, & cum omnibus contentis in illo, necessariò etiam revocaret dictam clausulam, & sic periret totum ædificium; quia destrueretur ejus fundamentum, unde ignoro, quid speciale per dictam clausulam concedatur, nisi aliqualem majorem firmitatem, & expressionem antecedentium.

435
 15. *Urbanum VIII*. sequutus est *Innocentius X*. Pamphilius dictus, creatus 15. Septembris, & coronatus die 4. Octobris anno 1644. Hujus Pontificis vidi tantum unicam confirmationem Privilegiorum Regularium, sed cum clausulis restrictivis, de usu, & revocatione à Tridentino. De præsentem autem Romano Pontifice *Alexand. VII*. creato die 7. Aprilis anno 1655. nihil novum de hac re vidi. In quo non præcipiat decreta Trident. custodiri.

16. Vidisti, candide Lector, seriem, & varios modos concessionum, innovationum, extensionum, & confirma-

tionum pro Regularium privilegijs, à tempore confirmationis, & publicationis Concilij Tridentini? Attente, & sincere perpende ea omnia cum dicendis, & non otiosum, nec inane judicabis laborem, in supradictis summarie referendis, afferent enim huic intricatissimæ difficultati, non mediocrem lucem.

17. At nota primò, quod quando
 436
 Romani Pontifices utuntur illis duabus clausulis restrictivis, Canonibus, & decretis Concilij, quod non loquantur de decretis contentis in alijs juribus extra Tridentinum, v. g. Decreto, & Decretalibus aut similibus, sed de inclusis in ipso Tridentino, aliàs nihil concederent Pontifices in suis Bullis pro Regularibus, quia vix invenientur privilegia (indulgentiis exceptis) quæ vel in toto, vel in parte non contrariantur juri communi, & sic esset otiosa talis confirmatio, & innovatio privilegiorum, quod non est, nec suspicandum, & constat ex diversis modis loquendi Pontificum, nam licet aliqui apposuerint illas clausulas generales geminatas, alij tamen posuerunt solum decreta, ut fecit *Sixtus V.* pro Minoritis, & *Gregor. XIV.* pro Cisterciensibus, ut supra: Ergo quia loquebantur tantum de contentis in Tridentino. Ita Sorbus in *Compendio privilegiorum Mendicant.* verb. *Privilegium fratrum*, vers. *Est etiam advertendum*, Rodrig. Tom. 1. qq. *Regular.* q. 8. art. 8. Mirand. Tom. 2. *manual. Prælat.* q. 12. art. 15. in respon. ad argum. desumpt. ex Bulla *Gregor. XIII.* Hieronym. Rodrig. in *Comp. resolut.* 116. de privileg. num. 16. vers. *Quartum resolve*, Nald. in *summ.* verb. *Clausura*, vers. *Dummodo*, Diana 3. p. tract. 2. de dub. regul.

regul. resolut. § 9. in fine, verb. Notandum, Donat. tract. 11. q. 14. n. 4. & § 5. & communiter alij.

437. 18. *Secundò* nota, quod illa particula *Canones*, adjuncta illi *Decretis Tridentini*, non indicat Canones ipsius Concilij, quia contra Canones nullum est privilegium, neque potest esse cum in Canonibus Concilij definiantur, seu exprimentur res de fide. Significat ergo idem, quod decreta, nam verbum *Canon*, largè sumptum, idem est, ac *regula, statutum, dispositio, seu decretum*. Unde decreta per Gratianum collecta, Canones appellantur, & *Cap. primo, de Constit. præcipitur, ut custodiantur Sacri Canones, idest, statuta, seu decreta Pontificum, & contra verberantes Clericos stat pœna Canonis, idest, excommunicationis à Canone, seu à jure lata, Cap. si quis suadente diabolo 17. q. 4. & incipit: In omnibus Canonibus Canonice vivant. Nec est inconueniens, ut geminentur diversa verba, idem significantia, nam frequenter hoc videmus in Bullis Pontificum concedentibus, seu confirmantibus privilegia, uti, *fruantur, potiantur, & gaudeant, & sunt synonoma, quæ idem significant, & ideo, ut diximus, al qui Pontifices omittunt verbum Canones, Sic Bordonus Resolut. § 2. n. 313. Donat. Dian. & ferè omnes supra relati.**

438. 19. *Tertiò* nota, quod quando Pontifex confirmans privilegia, dicit, *Dummodo non sint contra Concilium Tridentinum*, non intendit revocare privilegia contraria statutis Concilij Tridentini, sed solum illa, quæ illi sunt contraria, & expressè revocata ab ipso Conci-

lio, & propterea illa clausula revocatoria Concilij, *Non obstantibus Privilegijs*, additur interdum, & interdum non; ut patet ex *sess. 12. ubi posuit clausulam revocatoriam, ut nullus ordipetur ante legitimam ætatem, quam non apponit sess. 23. cap. 8. cum decreto, extra tempora; sic Rodrig. Tom. 1. q. 8. art. 6. dicens: sic fuisse responsum à Doctoribus Salmanticensibus; tenet etiam Snar. lib. 8. de leg. cap. 18. num. 18. ad fin. Portel. verb. Privilegiorum confirmatio, n. 31. Castro Palao, p. 1. tract. 3. disp. 4. num. 2. §. 10. in fin. Peirin. Tom. 2. ad const. Gregorij XII. n. 3. Tambur. de jur. Abbat. Tom. 1. disp. 18. qq. clausula 1. num. 3. Merola disp. 6. c. 5. num. 20. cum alijs.*

439. 20. Itaque sentiunt isti Authores (licet aliqui oppositum sequantur) quod quæcunque privilegia, quæ non revocantur expressè à Tridentino, non manent revocata, ex vi illius clausulæ, imò potius manent confirmata, ut diximus *disp. 6. sect. 1. num. 33. & dicemus infra*, quia revera in tali clausula, *Dum non sint contraria Tridentino*, apposita à Pontificibus in suis confirmationibus, seu novis concessionibus, nec verbum adest, ex quo aliqua revocatio inferri possit, sed solum non revalidare privilegia, quæ opponuntur expressè revocatis in Tridentino; & sic est restrictiva tantum, quoad illam partem, sed confirmativa quoad aliam, ex regula communi, *infra* referenda. Nam dicere, confirmo omnia privilegia, dummodo non sint contraria Decretis Tridentini, facit hunc sensum: Si aliqua privilegia dantur contra Tridentinum, non illa confirmo, sed abstineo à confirmatione talium privilegiorum; at si fortè aliqua

aliqua inveniantur, post promulgationem Tridentini, ab aliquo Pontifice concessa, ego non denuo confirmo, nec tamen revoco, quia non confirmare, non est revocare.

Hanc doctrinam destitutus auctore, sed ductus ratione, prius apud me cogitaveram, sed postea laetius inveni eam traditam à P. Merola *Tom. 3. de leg. disp. 6. cap. 4. dub. 1. n. 36.* ubi reddens rationem illius ait, quod valor privilegij, prius acquisiti, non pendet à posteriori confirmatione. Aliud enim est revocare, aliud nolle confirmare de novo; per quod nullo modo laeditur, quod antea confirmatum, & validum erat. Sic sentit etiam sapientissimus noster *Urbanus ab Ascensione* in sua *Theologia Morali tract. 2. cap. 3. de confirmatione privilegij Regul. 7. §. 4. Superadditur*, ubi latè, & doctè probat intentum, & *reg. 8. sequenti*, adducit in confirmationem varia exempla, & declarationem sacrae Congregationis Concilij; sequitur etiam *Portel. verb. Privilegium, num. 16.* universaliter loquendo. Quae doctrina pro dicendis *infra* est valde notanda.

440. 21. Dices, si per dictam clausulam, nihil revocatur: ergo superflue adhibetur, siquidem sine illa intelligerentur revocata privilegia, quae expressè revocantur à Tridentino, quia, ut diximus *supra*, ad derogandum decretis Tridentini (quae habent clausulam derogatoriam privilegiorum) requiritur, ut fiat de illis saltem generalis mentio per clausulam, *Non obstantibus revocationibus Conciliorum Generalium*, dixi *saltem*; nam plus requiritur in Tridentino, ut diximus *disput. de revocat. sect. 3. & 4.*

22. Concedunt Rodriguez, & alij 441. quod etiam si illa clausula non apponeretur expressè, intelligeretur apposita implicite; negant tamen, quod superflue, & otiose apponatur, ex varijs rationibus. Primò, ait Rodriguez, quod utiliter apponitur ad firmandam regulam in contrarium, idest, ut intelligerentur confirmata à Tridentino, quaecunque privilegia contraria alijs Concilij, juxta regulam multorum Doctorum dicentium, quod in generali concessione potestatis absolvendi à peccatis, non veniant casus reservati, similiter quamvis per confirmationem in forma communi non restituantur privilegia invalida, vel amissa, seu revocata, nihilominus si in tali confirmatione addatur exceptio unius privilegij, aliàs invalidi, revocati, aut amissi; eo ipso intelligitur mentem confirmantis esse, confirmare omnia alia, etiam si essent amissa, vel irrita, vel revocata, quia exceptio firmat regulam in contrarium, in casibus non exceptis, ut docet Bald. *in feud. tit. per quos fiat investitura, Cap. 1. num. 2. & l. Tribunus, §. ult. ff. de milit. testam.* quem allegat, & sequitur *Jason in l. ult. ff. quod quisque jur.*

23. Neque obstat dicere, quod ex hac solutione sequitur, quod magis extenta reddatur confirmatio privilegiorum, cum illa clausula, quam sine illa, quia cum illa solum excipiantur revocata expressè à Tridentino, & confirmantur omnia alia, & sine illa omnia Concilia Generalia intelligerentur excepta, consequens verò videtur falsum. Sed Rodrig. Portel. & alij *supra* relati liberè concedunt, & etiam Barbosa de clausulis, *claus. 124. num. 3. & 4.* cum alijs,

alijs, quod hæc clausula ad hunc tantum finem appositæ est, ut servatis illæ, quæ expressè revocantur à Tridentino, cætera omnia privilegia, etiam contra disposita in Concilio Generalibus, intelligantur ab ipso confirmata, & revalidata. Unde, ut diximus *notabili tertio* in tali clausula nulla revocatio includitur, sed servatum tantum manet Tridentinum, in his quæ expressè revocat.

443.

24. Aliam solutionem exhibet P. Suar. *cap. 19. n. 7.* dicendo illam exceptionem positam esse à Pontificibus, quia voluerunt omnino certas manere revocationes factas à Tridentino, quod non ita esset, sine illa clausula, quia cum illa non remanebat locus opinionibus, & interpretationibus diversis. Si enim, ut vidimus *diff. 4. sect. 3. n. 21.* multi, & graves Authores sentiunt, quod per clausulas generales post Tridentinum, derogatur omnibus contentis in decretis ipsius Tridentini, licet hoc negent, de decretis aliorum Conciliorum, propter ibi dicta de remissione facta ab ipso Concilio Summis Pontificibus, circa statuta in Tridentino. Igitur, ut obviaret huic, & similibus interpretationibus necessarium fuit apponere dictam clausulam, ut sacrum Concilium indemne servetur, in his, quæ revocat.

444.

25. Instabis adhuc, quod aliqui Pontifices exprimunt in suis Bullis se confirmare privilegia, quæ non sunt sub ullis revocationibus comprehensa, & postea addunt, *neque sint decretis Concilij Tridentini contraria*, sic fecerunt Gregor. XIV. in Confirmatione privilegiorum pro Clericis Ministrantibus infir-

mis, & Clemens VIII. pro confirmatione privilegiorum Benedictinorum Vallesoleti, & Præmonstratensium; sed per prima verba generalia excipiuntur etiam privilegia revocata à Tridentino: Ergo per secunda verba excipiuntur quælibet decreta Tridentini, & sic revocata manent omnia privilegia, ex vi dictæ clausulæ in 2. part. verborum appositæ. Sic sentiunt non pauci dicentes; per illam clausulam: *Dummodo non sint contraria Tridentino*; derogari omnibus privilegiis, quæ quovis modo decretis Tridentini contrariantur, & ideo dicunt, quod solum ad hoc declarandum Pontifices addiderunt, *Quatenus Concilio Tridentino non contrariantur*, ut fecerunt Gregor. XIV. in confirmatione privilegiorum Ordinis Cruciferorum, ministrantium infirmis, & aliorum, ut vidimus in hac *sect. à num. 4.* Quod etiam fecerunt alij Pontifices, ut ibi dicitur, & refert Hieronym. Rodr. *resolut. 116. n. 8.*

445.

26. Sed responderetur persistendo in resolutione nostræ sententiæ, per ea, quæ respondet Suarez *supra*, quod licet confirmatio *ex certa scientia* habeat vim restituendi privilegia amissa per non usum, vel contrarium usum, nihilominus aliqui Pontifices confirmando aliqua privilegia *ex certa scientia* addiderunt etiam *si in usu esse desierint*, ut fecit Gregor. XIII. in Confirmatione pro Cisterciensibus, teste Rodriguez *ubi supr.* Unde sicut hic, illa verba addita, ex eo, quod sunt quasi repetita, seu repetitio priorum, non judicantur otiosa, sed ponuntur majoris explicationis gratia, & majoris roboris, sic in nostro casu, omnia

omnia alia verba diversa unum finem respiciunt, nempe, quod quaecunque opponuntur derogatis à Tridentino, intelligantur firma in suis derogatoriis, ut præcludantur effugia omnium interpretationum.

446. 27. Et quod hæc fuerit mens Pontificum apponentium illas clausulas geminatas, firmari potest ex confirmatione suprârelata ab Urbano VIII. pro Patribus Trinitatis Discalceatis, addendo: *Quatenus tamen sint in usu, & non revocata, nec sub aliqua revocatione comprehensa*, nihil dicens de Tridentino, quia iudicavit, quod si adderetur clausula, nec sint contraria decretis Tridentini, relinqueretur locus opinandi probabiliter, quod solum in illis clausulis continebantur revocata in Tridentino, & sine illa cum solis, quæ ibi apponit, exprimebantur quaecunque privilegia, quæ non erant in usu, vel sub aliqua revocatione comprehensa, sive in Tridentino, sive extra; unde communicatio & confirmatio hujus Bullæ pro Trinitatis, & similium, minus amplæ sunt quoad hoc, quàm alia multa.

447. 28. Habes ex dictis in tota hac sectione, quibus clausulis restrictivis uti sunt Pontifices in confirmationibus, seu concessionibus privilegiorum, & quomodo per eas nihil intenderint revocare, sed solum coarctare & restringere quoad ea, quæ expressè in Tridentino fuerunt revocata. At quia circa clausulam: *Dummodo sint in usu*, nihil diximus, audi quid dicit P. Suarez cap. 8. Non enim ei placet intelligentia Rodrig. Tom. 1. quæst. 8, art. 1. qui acci-

pit eam universaliter, ita ut per restrictionem saltem significetur Pontificem solum velle confirmare privilegia, quæ sunt in viridi observantia, ac suum valorem retinent, non autem illa, quæ ex quacunque causa invalida sunt, sive per revocationem, sive per aliam causam, quod Suarior non placet; sed ait, quod intelligenda est de sola illa nullitate, quæ per non usum, vel per contrarium usum inducta est, quia in rigore hæc tantum significant verba: *Quatenus sint in usu*, quare alia privilegia, quæ suum valorem amiserunt per revocationem, censentur manere confirmata.

29. Addit tamen postea Rodrig. 448. quæst. 20. art. 28. quem sequitur Portel. verb. *Privilegium*, num. 62. quod quando privilegia confirmantur *ex certa scientia* absque dicta clausula, ut fecit Sixtus V. in confirmatione pro Minoritis, manent confirmata etiam, quæ non erant in usu, vel erant deperdita per contrarium usum; secus si non apponatur clausula, *ex certa scientia*; sed addit Portel. quod sui Ordinis privilegia cum clausula, *ex certa scientia*, sunt confirmata à septem Pontificibus, nominatis à se ibi. Recolantur quæ diximus de amissione privilegiorum per non usum, vix enim reperiri poterit privilegium, quod ex hac parte inveniat: deperditum. De aliis autem clausulis, quæ solent apponi in confirmatione, seu concessione privilegiorum, sufficienter constat ex dictis, quomodo intelligendæ sunt.

S E C T I O III.

An hodie quoad forum conscientiae habeant valorem privilegia revocata etiam expressè à Concilio Tridentino?

449. 1. **Q**uestio aequè gravis, ac utilis est, sed non minus difficilia sunt fundamenta, tam intrinseca, quam extrinseca, quæ pro utraque parte affirmativa, & negativa inveniuntur in Authoribus.

2. Et quidem loquendo de revocatis extra Tridentinum, sive in jure communi, sive in aliis Conciliis Generalibus, partem affirmativam tenent omnes Authores sentientes per Tridentinum solum revocari, quæ in eo expressè revocantur, & cætera omnia ab ipso Concilio confirmari; quos retuli *sect. 2. anteced.* & constat *ex ibi dictis*, & ex diversis privilegiis *ibidem* & *alibi* adductis, quæ quia facillè possunt videri in Bullario, & Authoribus, idè ab eis abstineo.

450. 3. Tota ergo difficultas sita est in privilegiis expressè revocatis à Tridentino, videlicet, an hodie ex aliquo vivæ vocis oraculo, vel ex alio capite sint in sua vi, saltem pro foro conscientiae? Negant multi ex revocatione facta à Gregorio XIII. in sua Bulla: *In tanta rerum & negotiorum mole*, relata supra *sect. 1. num. 1. hujus disp.* per quam sentiunt isti Authores, quod revocavit Bullam *Pij V.* cum omnibus ab eo concessis in favorem Religiosorum, sub quibuscunque formis, etiam vivæ vocis oraculo; ait enim Gregorius: *Quin et-*

iam abrogamus omnia irritantia, & alia decreta, & quacunq; alia ipsis litteris, & constitutionibus opposita (intellige à Pio V. suo Antecessore) & alijs eorum occasione, vel causâ facta, huic nostro statuto, ordinationi, & reductioni contraria. Non ergo ex tunc valorem potest habere aliquod privilegium, seu oraculum contra revocata in Tridentino. Tenent sic Ludovicus Lopez *part. 1. in fin. cap. 8.* Miranda *Tom. 2. quest. 42. art. 3.* & expressius *Tom. 1. quest. 39. art. 1. conclus. unic.* Joan. de la Cruz *lib. 8. cap. 3. dub. 3. conclus. 3.* Basseus *verb. Privilegium, num. 64.* & Merola *disp. 6. cap. 5. dub. 1. num. 39.* ubi ait: Quidquid sit de his opinionibus, certum est hodie non posse Regulares uti, nec in foro conscientiae supradictis privilegiis, quia *Gregorius XV. & Urbanus VIII.* omnes concessiones à Summis Pontificibus vivæ vocis oraculo factas revocârunt.

4. Nihilominus alii multi defendunt, posse hodie Regulares uti suis privilegiis etiam expressè revocatis à Tridentino pro foro conscientiae. 451.

5. Probant primò, quia Constitutio revocatoria *Gregorij XIII.* loquitur solum de concessis à *Pio V.* contra disposita, & ordinata in Tridentino, non utcunque, sed prout ex illis litigia, & perturbationes inter Episcopos & Regulares poterant oriri in foro externo, ut constat ex verbis proæmii dictæ Constitutionis *Gregorij*, in quibus mens Papæ maximè dignoscitur, ut suo loco probavimus, nempe *disp. 1. sect. 3. num. 2.* ait igitur: *Demum animadvertens, quod ea omnia multis dubitationibus involuta, magnisq; difficultati-*
bus

bus obstrusa, multas, magnasq; dissensiones, altercationes, & lites inter prædictos locorum Ordinarios, & Fratrum ipsorum Ordines, non sine gravi divini cultus, & animarum detrimento, ac populorum scandalo concitaverant, &c. Hæc Gregorius in sua revocatoria, mentionem faciens de illa Bulla reformativa, quam postea voluit publicare Pius V. sed nunquam publicavit.

452. 6. Cum ergo usus privilegiorum Mendicantium in foro conscientie secreto cum prudentia & circumspetione exercitus, nec magnam, nec parvam litem inter prædictos excitare possit, ut ait P. Donatus *infra* referendus, & suprà dicta fuerit causa finalis revocatorie Gregory XIII. ex qua debent interpretari privilegia amplè, vel strictè, ut habetur *Cap. Cum cessante, de appellat.* & probavimus *disp. 1. sect. 3. num. 2.* firmum fundamentum præbet dictum proœmiũ intelligendi, seu interpretandi Bullam revocatoriã Gregorij, ut loquatur solũ de foro externo, non verò de foro conscientie occultè exercito, ex quo lites, & scandala non oriuntur, sed maxima consolatio animarum, & sic tenent Enriquez *lib. 7. de indulg. cap. 24. num. 8.* & *lib. 13. de excommunicat. cap. 40. num. 2.* Rodrig. *Tom. 3. quest. 15. art. 6.* Thom. Sanch. *Tom. 2. summ. lib. 5. cap. 4. num. 16.* Vega *4. p. casu 38.* Comp. Soc. verb. Concilium Tridentinum, §. 3. Capuccinus in *Compend. 1. p. fol. mihi 68.* Joan. Præpositus *3. part. quest. 83. art. 3. num. 151.* Bartholom. à S. Fausto in *Thesaur. Relig. lib. 5. quest. 167. num. 2.* & dicit esse multorum Doctorum, probabilemque reputant Portel. *verb. Privilegium, num.*

64. & Diana *de dub. regul. resol. 59.* Et quod mihi magni ponderis est, quòd hanc opinionem est sequutus P. Petrus à Conceptione, nostræ reformatæ familiæ vir doctissimus, & valdè prudens ac timorata conscientie, in manuscriptis, quæ ego ab ipso accepi, & vidi, qui in nostra Carmelitana reformatæ Familiæ per 30. annos & amplius Cathedram sacre Theologie summa cum laude occupavit Salmantica, & Compluti, & plenus dierum & meritorum in ipso exercitio litterario è vita migravit, cum magna sanctitatis opinione.

7. Potest confirmari ex instantia adducta ab his Authoribus ex privilegio Bullæ Pij V. die 23. Augusti 1570. quod ad litterã referunt Rodrig. *ubi suprà*, & in Bullario ad *Constitutionem Pij V. Passarell.* citatus à Rodrig. *Ibidem.* Tambur. *de jure Abbatiss. disp. 4. quest. 6. num. 14.* & alij, ubi concedit Pontifex Monialibus Ordinis Prædicatorum, ut Novitiæ in articulo probabili mortis constitutæ, possint emitte professionem solemnem in manibus Abbatissæ, seu Priorissæ, etiamsi annum novitiatus non expleverint, dummodo habeant ætatem requisitam, nempe annos 16. quo privilegio gaudent aliæ Religiones participant in privilegiis, & non solũ fœminæ, sed etiam viri, ut docet Faustus *ubi suprà num. 1.* cum aliis. Quæ concessio est expressè contra Tridentinum *sess. 25. cap. 15. de Regularibus*, & cum revocatione omnium privilegiorum, & *Cap. 22. annullat professionem*, quæ non fit post annum expletum probationis, & nihilominus præfati Doctores sentiunt esse in sua vi privilegium suprà dictum Pij V. contra

Tri-

453.

Tridentinum; nec revocatum fuisse à Gregorio XIII. quia ejus revocatio solùm intelligitur de his, quæ lædunt jurisdictionem Episcoporum, quod non habet professio Novitiorum, quantum ad integritatem Novitiatus.

454.

8. Et quævis aliqui ex præfatis Authoribus sentiunt talem professionem esse irritandam, si Novitius redeat ad pristinam salutem, Sanchez tamen & Bartholomæus à S. Fausto, & alii multi defendunt, quod talis professio sit absoluta & unde quaque valida; supposito dicto privilegio, eodem modo, ac sunt aliæ professiones, ac perinde non indigere aliquâ repetitione, seu renovatione, si Novitius supervivat. Unde hæc sententia non potest negari, quod sit probabilis, ob autoritatem tantorum Doctorum, & hoc absque recursum ad vivæ vocis oraculum, de quo jam dicam.

455.

9. Alii Doctores probant hanc eandem sententiam ex alio fundamento, nempe ex vivæ vocis oraculo Pij V. relato à Rodrig. Tom. 2. Bullarj ad fin. Bullæ Pij V. & à Comp. Societatis, tit. de Concil. Trid. §. 3. sub an. 1566. die 13. Martii, & servatur ejus copia authentica (ut refertur) in archivio S. Joannis Regum Toleranæ civitatis, in quo concedit Patribus Minoritis, ut uti possint omnibus suis privilegiis, etiâ revocatis à Tridentino pro foro conscientie tantum, quod extenditur ad ceteros Religiosos, propter mutuam privilegiorum communicationem; & cum in probabilissima sententia Innocentii Cap. Constitutus, num. 2. Felin. Conf. 6. Lezan. Tom. 1. cap. 3. num. 21. Peirin. Tom. 1. privileg. ad constit. 17. Julii II. & alio-

rum, sub nomine privilegii, saltem in odiosis, non comprehendantur Oracula, quia in rigorosa significatione verborum, privilegium non significat oraculum, non mansit revocatum dictum Oraculum Pij V. per Bullam Gregorij, quia de Oraculis non facit expressam mentionem in sua Bulla revocatoria, quod erat necessarium, ut revocata intelligerentur, juxta Doctores allegatos, quos sequitur P. Hinojosa in directorio decis. regul. verb. Confirmatio gratia, decis. 4. & alii referendi infra disp. 8. de Oraculis, sect. 4.

10. Sed objicies, quod omnia Oracula revocavit primò Gregorius XV. sub annum 1622. die 2. Julii, Bullâ incipiente: Romanus Pontifex in specula; & postea Urbanus VIII. confirmavit & ampliavit eandem revocatoriam, in sua Constitutione, an. 1631. die 20. Decembris, ubi cum Gregorius reliquisset in sua vi Oracula authentica, manu alicujus Eminentissimi Cardinalis subscripta, vel concessa ad instantiam Regum: omnia ista revocavit Urbanus, licet postea Const. 29. in appendice Cherubini, incipiente: Alias felix recordationis, in hoc temperamentum adjece- rit, de quo infra disp. 8. sect. Ergo hodie nihil valet Oraculum Pij V. relatam, & similia, licet sine his revocationibus valerent, per doctrinam traditam.

11. Diversimodè intendunt aliqui hanc difficultatem evincere. P. Donatus tetigit eam Tract. 11. quest. 17. art. 20. & postea Tract. 16. quest. 1. & 8. & in utroque loco insinuat duplicem solutionem. Primam, quod Oraculum Pij V. fuit tantum pro foro conscientie, at revocatorie Gregorij XV. & Urbani VIII.

VIII.

VIII. cū fuerint generales, non comprehendunt forum conscientiae, quia veluti odiosae debent restringi ad solum expressa. Unde sicut multi relati *supra* tenent probabiliter, quod sub revocatione generali privilegiorum per Bullam, non veniunt Oracula, nisi exprimantur, ex eo, quod sub nomine privilegii rigorose sumpti, non significatur Oraculum, sicut sub revocatione Oraculorum non cadunt Oracula, quae solum forum conscientiae respiciunt, nisi exprimantur. Sed haec solutio pro casu praesenti aliqualem patitur difficultatem: quia tam *Gregorius XV.* quam *Vrbani VIII.* videntur loqui de omnibus Oraculis, tam pro foro interno, quam pro foro externo, ut ex ipsis videtur constare. Nec alia solutio, quam adhibet *ibidem* Donatus ex Portel. videlicet, quod *Vrbani VIII.* revalidavit omnia Oracula pro foro conscientiae, habet fundamentum, quia non invenitur tale Oraculum *Vrbani VIII.* unde Portel. cui innititur Donatus, postquam hoc dixerat, ex quadam relatione privata, *Tom. 1. respons. in fine.* Postea *Tom. 2. respons. etiam in fine,* suam retractavit sententiam, quia re melius inspecta, invenit non habere firmum fundamentum, ut videri potest in ipso. Nec potui invenire hucusque Authorem, neque in Romana Curia ferè per octo annos existens, tale quid audivi, quamvis soletter inquisiverim, qui hunc modum dicendi sequatur, & sic omnino rejiciendus videtur, non enim hoc unquam concessit *Vrbani VIII.*

458. 12. Alii dicunt, quod Oracula, quae jam sortita sunt suum effectum, licet habeant tractum successivum, expref-

sè excipiuntur à *Gregor. XV.* in sua revocatoria, & quamvis hoc non exprimat in sua Bulla *Vrbani VIII.* videtur talia Oracula excipere, quia juxta mentem *Gregorij XV.* in iis, quae non expressit *Vrbani VIII.* se conformare intendit revocatoria *Gregorii.* Ita *Lezana Tom. 1. summ. cap. 2. num. 21.* *Peirin. Tom. 3. privileg. ad Constit. 18. Vrbani VIII.* *Navar. in Lucerna Regul. verb. Privilegiū, num. 4.* *Donatus Tract. 16. q. 5. n. 7.* *P. Leander Trinitarius reformatus Tract. 9. de Matrim. disp. 24.* qui probant sic fuisse declaratum à sacra Congregatione Regularium ad instantiam R. Patris *Molinæ Ordinis Prædicatorum.* Quam declarationem inter alios adducunt *Peirinus Tom. 2. privileg. ad Constit. 3. Gregorij XV. & P. Castellinus de election. Canon. cap. 5. n. 37.* & nos *infra disp. 8. sect. 3.* Quia doctrinā ductus *P. Leander* relatus intendit probare, quod Religiosi possint dispensare cum conjuge impedita ad petendum debitum, vel ex voto castitatis, vel ex affinitate contracta ex copula cum consanguinea uxoris, quia etsi privilegia hanc potestatem concedentia sint vivæ vocis oracula, cū jam fuerint sortita suum effectum, & habeant tractum successivum, & respiciunt effectum pro tempore futuro, non sunt revocata, neque à *Gregorio XV.* neque ab *Vrbano VIII.*

Quae doctrina meo videri fundatur in alia, quam tradit *P. Donatus Tract. 16. q. 4. de Oraculis, n. 2.* ubi ait: Verum quia reperiuntur quadam indulta, gratia, & facultates, oraculo viva vocis concessa, quae etsi sint adepta actum primum, & primum effectum, non tamen sortita sunt actum secundum, & effectum

fectus omnes secundarios, successive suu-
ros, & totales, videlicet, si quis Oraculo
viva vocis habeat facultatem absolvendi
omnes ad se accedentes, vel à reserva-
tis, vel dispensandi in voto, nihilomi-
nus hucusque respectu aliquorum pradi-
ctarum facultate non est usus: & ipsa gra-
tia concessa, & acceptata, dicitur actus
primus, vel primarius effectus; actus
verò secundus erit actuale exercitium e-
iusdem potestatis: & per primum re-
putatur absolute gratiam sortitam fuisse
suum effectum primarium, nempe per
acceptationem, quod sufficit. Hæc Do-
natus; & statim subdit, quod à Religio-
sis sui Ordinis propositum fuit sacræ
Congregationi Regular. hoc dubium:
An viva vocis oracula, qua habent tra-
ctum successivum pro tempore futuro,
comprehendantur sub revocationibus
Gregorii XV. & Urbani VIII. & re-
spondit, quod non, sed manent in sua vi,
ut per extensum refert Castellinus de e-
lectionibus canon. cap. 8. num. 37. verl.
Pro parte. Peirin. Tom. 2. privileg. ad
Const. 3. Gregorii XV. nam. 2. Itaque vi-
detur clare sentire P. Donatus, & cum
eo P. Leander citatus, quod semel gra-
tia facta per vive vocis oraculum, & ac-
ceptata ante præfatas revocationes, si-
ve fuerit reducta ad exercitium, si-
ve non, quoad omnes actus pro futuris
temporibus occurrentes, manet in sua
vi, etiam post revocationes Gregorii XV.
& Urbani VIII. fatetur enim, quod præ-
fata gratia sortita sunt jam suum effe-
ctum primarium, qui consistit in ipsa
acceptatione, & sic poterit exerceri cir-
ca omnes actus pro futuris temporibus
occurrentes, v. g. absolutiones, & dis-
pensationes, & alia similia, alias non

benè deduceret ex relato fundamento
P. Leander, quod Regulares possunt
dispensare cum uxoris impeditis in
petitione debiti, ex vi oraculorum vive
vocis, etiam post revocationes dictas.

Quæ doctrina sic late intellecta, mi-
hi non placet; ex ea enim sequitur,
quod revocationes Oraculorum Gre-
gorii XV. & Urbani VIII. essent prorsus
inutiles, & nullius momenti, quia cum
omnes gratiæ & facultates concessæ
Religiosis ante ipsas revocationes per
viva vocis oracula, sint acceptatæ, &
multæ positæ in executione, quoad ali-
quos actus, si hoc sufficeret, ut dicatur
quod sortitæ sunt suum effectum, cum
tractu successivo, pro futuris tempori-
bus, & nullæ istarum sub relatis revoca-
tionibus clauduntur, quid est quod re-
vocarunt dicti Pontifices, cum nullum
Oraculum inveniretur tempore revo-
cationum, quod non esset acceptatum
vel à Religionibus, vel à Religiosis, &
per consequens, quod tunc non fuisset
sortitum suum effectum, saltem prima-
rium, imò & ferè omnia, etiam secun-
darium, quoad aliquos actus, cum tra-
ctu successivo ad omnes futuros? Cer-
tè ego non invenio quid revocaverint.
Unde sicut P. Leander colligit ex dicta
doctrina, quod Regulares possunt ho-
die uti potestate sibi concessa per Ora-
cula dispensandi in impedimento peti-
tionis debiti, poterit ipse, & quilibet
alius dicere, quod possunt similiter uti
Oraculis pro dispensationibus & abso-
lutionibus sibi concessis à Summis
Pontificibus ante dictas revocationes.
Quod difficile videtur, & contra men-
tem Gregorii XV. & Urbani VIII.

13. Non tamen improbo, sed po-
tius

tius approbo doctrinam à multis traditam de exceptione Oraculorum, quæ sortita sunt suum effectum; etiam cum tractu successivo, pro futuris temporibus; si intelligatur solum de Oraculis, quæ in suo effectu principali unicum tantum habent actum, licet successive transeuntem. Sit exemplum in Religioso, qui à Romano Pontifice obtrinit per vivæ vocis oraculum gradum Magistri, seu Præfentati. Iste talis gaudet gradu recepto, & præminentis illi annexi quandiu vivit, etiam post prædictas revocationes, siquidem effectus principalis est constituere graduatum in tali dignitate, & cum præminentis, honoribus & exemptionibus illi annexis, quibus per totam vitam gaudet, quia reputatur, & est unicus effectus, licet in exercitio non semper manifestetur ex defectu casuum occurrentium. Alia exempla ad ducam, quæ videnda *disp. ult. de Oraculis.*

460.

14. Præfata autem doctrina minimè currit in recipiente, v.g. potestatem absolvendi, seu dispensandi cum quolibet ad se accedente, sive cum aliquo, vel aliquibus exercuerit suam potestatem, sive non; quia respectu cuiuslibet non absoluti, vel non dispensati, res est integra, cum nullam connexionem habeat dispensatio, seu absolutio unius cum dispensatione, seu absoluteione alterius, neque enim illa potestas habet tractum successivum per unicum actum, ut requiritur; unde adveniente revocatione manet revocata illa potestas respectu eorum, qui non sunt absoluti, seu dispensati. Quæ doctrina præterquam quod eam confirmabimus ex declaratione sacræ Congregationis *disp. ult. de Oracu-*

lis, constare videtur ex verbis revocatoria Gregorij XV. ibi: *In ijs videlicet, quæ non sunt sortita suum effectum; tenore præsentium revocamus, cassamus, tollimus, abrogamus, & annullamus.* Quando ergo potestas conceditur ad plures actus inter se minimè connexos, seu dependentes, videtur necessariò concedendum, manere facultatem revocatam quoad illos actus, qui in executione, seu in effectu non sunt positi. Hoc enim expriment illa verba: *In ijs videlicet, quæ non sunt sortita suum effectum, apposita post omnia & singula indulta, facultates, privilegia, gratias, concessionisque.* Ecce quomodo clarè revocat hæc omnia in ijs, quæ non sunt sortita suum effectum: Ergo in his, quæ sortita sunt suum effectum, non cadit revocatio. Unde manifestè apparet esse verissimam doctrinam traditam: aliàs inutiles omninò forent revocationes Gregorij XV. & Urbani VIII. Sic sentiunt Bordon. Tom. 1. Concilior. seu resolut. Regul. resol. 31. n. 8. noster Lezan. Tom. 4. summ. verb. Oracula, n. 5. circa finem, malè intellectus ab aliquibus, & malè citatus pro opposita sententia, ubi meritiò conqueritur hos non rectè percepisse id, quod de hoc puncto dixerat Tom. 1. cap. 3. n. 21.

15. Aliud fundamentum pro dicta sententia potest desumi ex fine derogatoriarum Gregorij XV. & Urbani VIII. quo cessante cessat revocatio, ut diximus. Finis ergo Gregorij fuit, ut occurreretur abusibus, & variis difficultatibus ex privilegiis à Sede Apostolica vivæ vocis oraculo sæpè concessis, ut ait Urbanus VIII. in relatione revocatoria Gregorij XV. §. 1. Insuper addit ipse Urbanus se moveri: *Quia sæpè ab his, in quorum*

461.

favorem viva vocis oracula emanarunt, minus Canonica interpretatione extendebant, & perperam in disciplina Ecclesiastica detrimentum, executioni mandabant. Igitur quando cessant abusus, & difficultates, & cum prudente scientia, & matura deliberatione oracula exercentur, non manent revocata, neque à Gregorio, neque ab Urbano, quod cum ferè semper à viris doctis & prudentibus pro foro conscientiae fiat, in sua vi remanebunt dicta oracula, præcipuè illud Pij V. nuper relatum.

462. 16. Ex quo fundamento colligit P. Donatus Traët. 16. q. 7. quod oracula concessa Prælati pro bono regimine Religionis, & salute animarum suorum subditorum, non comprehenduntur sub dictis revocationibus, quia Prælati non abutuntur Oraculis sibi concessis, neque sine magna prudentia & cum inspectione illa interpretantur. Et sic fuisse declaratum à sacra Congregatione Regularium testatur Castell. de elect. canon. c. 5. n. 37. & ipse Donatus. Sed an hæc doctrina sustineri possit, & quomodo, dicemus d. 8. de Oraculis, sect. 8 à num. 1. usque ad 3. inclusivè. Aliam rationem in favorem hujus sententiae ministrabit doctrina Sectionum sequentium, præcipuè sect. 7. à n. 15. videantur ibi dicenda.

(Animadvertendum, quod sententia, quam Author anno 1665. in prima hujus operis editione, cum Doctoribus ab ipso relatis, hac Sectione num. 4. & seqq. ut probabilem docuerat, nunc talis esse desinat, post emanatum die 18. Martij an. 1666. Alexandri VII. decretum, juxta propositionem 2. ejusdem decreti, qua hujus est tenoris: Regulares possunt in foro con-

scientiae uti privilegiis suis, quæ sunt expressè revocata per Concilium Tridentinum. Hanc quippe eo decreto cum alijs 16. damnavit, atque in posterum doceri prohibuit.

SECTIO IV.

De diversitate confirmationum privilegiorum.

1. PRO intelligentia supponi debet 463
vulgaris distinctio duplicis confirmationis. Una dicitur, in forma communi, ut constat ex Cap. Diversitatis, de concess. præbend. Alia dicitur, in forma speciali, & communiter appellatur ex certa scientia, Cap. 1. de transact. ibi: Plenissima notione, ubi id notat gloss. & in c. Veniens, eodem tit. Nec desunt qui sentiant, quod nisi in confirmatione addatur verbum aliquod, quo declararetur mens Pontificis intendentis confirmare solum in forma communi, v.g. confirmo privilegium prout factum est, vel prout est in usu, vel quid simile, confirmatio absolute prolata censetur perfecta, & valebit, sicut si esset ex certa scientia. Sic sentiunt Abbas, Joan. Andreas in Cap. Examina, de confirmat. util. vel inutil. Alexander cons. 54. n. 9. lib. 1. & Bartol. cons. 196. n. 2. lib. 1. Sed oppositum tenendum est cum communi sententia. Unde nisi in confirmatione inveniantur ea, quæ jam dicam, semper reputanda erit in forma communi, sic Suar. lib. 2. cap. 18. num. 3.

2. Supponendum est secundò, confirmationem privilegiorum posse fieri, uno modo, cum perfecta notitia eorum, quæ confirmantur; alio modo, cum

am sola cognitione confusa privilegij, quod proponitur confirmandum, ut antea concessumerat, sine alio examine, vel districtiore notitia illius. Quando igitur confirmatio fit priori modo, dicitur *ex certa scientia*: quando verò fit posteriori modo, dicitur in *forma communi*. Unde quando in ipsa confirmatione adduntur verba aliqua, quibus sufficienter significatur præcessisse examen, seu cognitionem perfectam, erit *ex certa scientia*: quando verò in confirmatione hoc non invenitur, erit in *forma communi*.

465. 3. Ut autem agnoscas hanc differentiam, adverte quod si in instrumento confirmationis inseratur totus tenor prioris privilegij confirmandi, tunc proculdubio confirmatio est *ex certa scientia*, quia agnoscit Pontifex totum negotium, & suam adhibet auctoritatem, & voluntatem confirmandi, juxta *Cap. Venerabile*, de confirmat. util. ibi: *Et ad majorem rei evidentiam in litteris confirmationis, tenor compositionis inseratur*, ubi gloss. addit: *Illam confirmationem fuisse ex certa scientia, quia Papa cum omnia ea viderit, confirmavit*, sed tenor verborum non requiritur, cum in confirmatione ponitur clausula *ex certa scientia*, ut latè diximus, quia hæc clausula est sufficiens signum talis cognitionis; nam cum per eam Princeps affirmet se confirmare *ex certa scientia*, illud quod facit, illi credendum est; ita Panor. mit. & alij communiter, quos refert, & sequitur Felin. *Cap. cum inter, de except.* ubi à principio disputat latè hanc, & aliam questionem; an videlicet necessaria sint in rescripto formalia verba *ex certa scientia*, & Suar. lib. 8.

cap. 18. num. 6. ait: Cum ipso Felino, quod non est necessaria clausula expressa; *ex certa scientia*, ut confirmatio dicatur talis; sed sufficere, quod ex aliis verbis ejusdem rescripti; seu ex narratis in illo, constet principem cum plena facti cognitione processisse; & sic sufficit clausula æquipollens illi, *ex certa scientia*, qualis est illa de plenitudine potestatis, quia per hanc clausulam significat Pontifex se velle operari, non tantum secundum commune jus; sed etiam supra, vel contra illud, quod non præsumitur facere, nisi *ex certa scientia* operetur, sic Suarez *ibidem* cum alijs. Et eadem ratione ait, censetur sufficere clausula, *non obstante lege disponente in contrarium*, vel si dicat: *Non obstantibus quavis lege, statuto, consuetudine, & privilegio, quorum tenores pro expressis, &c.* quia tunc censetur uti plenitudine potestatis.

Similiter quoties est secunda jussio, seu geminatio rescripti, quia hæc geminatio habet vim certæ scientiæ; sic Decius *conf. 649. in fin.* Tusch. *Tom. 2. lit. C. conclus. 708. n. 41.* & alij, cum Merola *disp. 6. cap. 5. num. 5.* Donat. *Tract. 11. q. 5. num. 6.* Denique addit Suar. communiter hanc certam scientiam, intelligi de scientia facti, nam de scientia juris semper præsumitur in confirmatione, quæ fit *ex certa scientia*, quia Princeps habet jus in pectore, & illud ignorare non præsumitur, *Cap. 1. de constit. in 6.* Quod in privilegijs omnes admittunt, etsi non in omnibus rescriptis idem concedant, ut videri potest in Felin. *Cap. nonnulli, in 2. object. contra quartam fallentiam.*

4. Ex quibus facile colligitur, quod 466.
Y 3 quan-

quando in confirmatione nullum verbum sufficiens additur, ex quo constet, confirmationem processisse, habitam plenam notitiam prioris privilegij, semper erit in forma communi, quæ nihil aliud est, quam quædam simplex approbatio facti præteriti, neque ampliatur, neque supplet defectus, si forte inveniuntur in privilegio confirmando; neque validum reddit, quod erat nullum, ex qualibet causa: & ratio est, quia licet beneficium Principis sit latè interpretandum, non tamen ultra proprietatem verborum, sed verbum *Confirmo* purè prolatum, non est verbum donandi, nec faciendi aliquid de novo simpliciter: sed tantum approbandi, quod factum est, ut apertè supponitur in *Cap. inter, de fid. instrum. §. ceterum, & §. cum igitur*; sic *Suar. num. 7. cum communi.*

466:

5. Dices, quid si addatur tali confirmationi clausula *innovamus, vel de novo concedimus*? dixi, si addatur, quia vix inveniatur posita in confirmatione privilegiorum, nisi quando confirmatio fit ex certa scientia, ut benè notat *Suar. num. 5. cap. 20.* Respondet ipse Suarez, quem sequuntur Merola, Castro Palao, & alij moderni, quod si fortè talis clausula inveniatur, posita in confirmatione communi, nihil de novo concedit, neque revalidat, sed est quasi repetitio ejusdem rei, posita ad majorem expressionem, & sic non dat novum jus, nec valorem actui, neque addit aliquid supra confirmationem communem, & ideo rarò, ut dixi, ponitur, nisi quando confirmatio fit ex certa scientia; sic *Suar. num. 7.* & prius *cap. 18. num. 9.* dixerat quod in confirmatione in forma communi subin-

telligitur conditio, si id quod confirmatur subsistit validum. Quare si hæc conditio non purificatur, nihil fit per talem confirmationem, etiamsi addatur verbum *innovamus, vel de novo concedimus.*

6. Neque enim proprietas verbi *innovandi*, cogit interpretationem ex vi illius fieri cum nova concessione privilegij. Verum est, quod quando cadit talis confirmatio communis super actum validum, & confirmabilem, seu capacem confirmationis, accipit robur, & auctoritatem à Papa confirmante; si quidem illum approbat, & quodammodo facit suum, licet non sicut facit, quod confirmat ex certa scientia, & de plenitudine potestatis, ut dicemus; sed ait *Rodrig. Tom. 1. quest. 8. art. 1. §. ult.* confirmationem in forma communi, quando additur verbum *Innovamus*, prodesse ad non præscribendum contra privilegium; nam tempus præscriptionis debet computari à tempore talis confirmationis, seu innovationis, & sic si præscriptio erat incepta, & non completa, debet inchoari ab hoc tempore renovationis; quæ doctrina, & si non placeat Patri Suario *cap. 20. num. 7.* eam tamen amplectitur novissimè *Merola disp. 6. dub. 4. num. 18.*

7. Confirmatio autem, ex certa scientia, juxta dict. n. 3. & dicenda fufius infra, habet vim novæ concessionis talis privilegij, & confirmandi actum nullum, reddendo illum de invalido validum. Insuper æquivaleret clausulæ derogatoriæ, & restituit privilegia amissa per non usum, aut per usum contrarium, & restaurat revocata, & quomodolibet deperdita; sic tenent *Panormitan.*

468.

mitan in Cap. fin. de decimis. Rodrig. Tom. 1. qq. quest. 8. art. 3. Suar. de leg. lib. 8. cap. 14. num. 1. Donat. Tract. 11. qu. 7. Ricc. cum multis in Collectan. 3099. & alii communiter. Ratio hujus est, quia Pontifex, quando confirmat *ex certa scientia*, confirmat ex certa notitia rei, quam confirmat, & utitur plenitudine potestatis, quam habet. Ergo non fide & inaniter, sed verè & solidè vult confirmare, & dare valorem rei confirmatæ, etiamsi antea non haberet valorem.

469.

Rursus, quando Princeps ait, procedere ex plena cognitione negotij, & quod operatur ex plenitudine sua potestatis illi credendum est absque difficultate, sed quando confirmat *ex certa scientia*, hoc modo procedit, ut fatentur Doctores. Igitur omnia suprà dicta includuntur in confirmatione, seu concessione *ex certa scientia*, & quamvis aliqui velint hoc solum tenere, quando clausula, *ex certa scientia*, ponitur expressè in rescripto; nihilominus dicendum est sufficere, quod æquivalenter ponatur per verba, ex quibus talis scientia colligitur, ut diximus num. 3. cum Suarez, & aliis. Verum est, quod in casu dubii de certa scientia, præsumendum est non adfuisse talem certam scientiã, quia cum *certa scientia* sit quid facti, non præsumitur, nisi probetur, ut docent Gonzalez ad regulam 8. Cancell. gloss. 25. §. 1. Rodrig. Tom. 1. quest. 8. art. 2. Ricc. Collectan. 1592. Barbof. de claus. claus. 25. n. 5. Garcia de benefic. p. 3. cap. 2. n. 225. Suar. & alii.

8. Sed quia non desunt Authores antiqui, & moderni sentientes confirmationem *ex certa scientia*, non causare

supradictos effectus, nisi inferatur in ipsa confirmatione tenor privilegij confirmandi, ut constet præcessisse in Principe cognitionem defectus, & nullitatis prioris privilegij, oportet in sequentibus hoc fufius examinare.

9. P. Diana part. 11. Tract. 2. Mis. cell. resol. 7. præsens dubium excitat, quod & prius fecerat P. Pasqualigus in qq. canon. cent. 2. q. 107. per totam, & cum aliis multis, resolvit, quod nisi in confirmatione inferatur tenor privilegij confirmandi, vel constet habuisse Principem plenam informationem & notitiam illius, clausulam *ex certa scientia*, non operari effectus à nobis assignatos, etiamsi velit vii supremã potestate & plenitudine ipsius; quia nec potestas plenissima se extendit ad impossibilia; impossibile autè est, quod confirmatio sit in forma specifica, nisi procedat ex cognitione specifica determinata, & explicita rei, quæ confirmatur, non secus ac est impossibile, quod sit volitum, quod non est cognitum: quia non potest facere quod non concipit, cum operatio procedat ex scientia; nec potest conficere confirmationem in forma specifica, nisi habeat notitiam specificè & explicitè illius, quod confirmat. Non ergo erit confirmatio in forma specifica ex eo, quod in confirmatione apponantur clausulæ, *ex certa scientia*, & de plenitudine potestatis, motu proprio, & qualibet aliæ, quantumvis prægnantes; nam quæcunque sint tales clausulæ, non operantur ultra intentionem confirmantis; intentio autem non operatur ultra id, quod mente concipitur, quia impossibile est, quod

470.

quod intentio sit eorum, quæ non sunt mente concepta; & nemo vult, quod non potest. In hoc consistit totum fundamentum P. Dianæ, Pasqualigi, & aliorum, qui hanc partem sequuntur.

471. 10. Sed hoc fundamentum, peccantorum virorum, parum firmum mihi videtur: Tum, quia ut optimè notavit P. Suar. lib. 8. de leg. cap. 18. quem alij sequuntur, talis modus sentiendi, nimis scrupulosus est; reddit enim incertas, & inuiles ferè omnes hujusmodi confirmationes; quis enim novit, an eas exactè Princeps examinavit? vel unde constare poterit, quod intellexerit nullitates, quas privilegia confirmanda habebant? Dicere autem, quod tenor verborum privilegiorum, quæ confirmantur, est necessariò inferendus in confirmatione, vel quod constet explicitè de informatione individuali Principis, est nimis onerosum, & ferè impossibile, & contra praxim communem.

Adde, posse Pontificem habere pro expresso ficto, quod expressum formale, seu verum formale non est, quod facere potest ad validitatem actus à se facti, & sic expressè fictum æquivalet expresso vero, & formalizita in Clement. 1. de probat. & Cap. 1. de translat. & Cap. illa, de elect. Clement. Pastoris, de re judic. & Cap. si motu proprio, de præbend. in 6. & tenet Butrius conf. 55. Germonius Tract. de indult. Cardinal. §. ac veri, num. 5. Barbol. de clausulis, claus. 112. num. 6. & cum invenitur sufficiens fundamentum ad hoc judicandum, prudenter creditur fieri, ut fit in præsentia.

11. Tum etiam, quia sequeretur, 472. quod idem esset necessarium in revocatione, & in communicatione privilegiorum, quæ quotidie ex certa scientia communicantur, & communicata sunt Religionibus inter se, & nemo petit, neque quod tenor omnium privilegiorum Ordinum inferatur, in communicatione nova alicujus particularis Religionis; neque quod Pontifex habeat notitiam individualement illorum, ut communicatio sit firma, & teneat, sed cum sola notitia confusa, & in communi omnium privilegiorum, quæ habetur sufficienter ex præsumptione, quod omnia privilegia communia, quæ alicui, vel aliquibus Religionibus concessa sunt à Romanis Pontificibus antecessoribus, prudentissimè concessa sunt. Unde præfens Pontifex, etiam prudentissimè judicat fore communicanda alijs Religionibus, in quibus eadem, vel æquivalens ratio militat; ut sic quæ pares sunt in laboribus, pares etiam sint in favoribus. Nec necesse est, ut major notitia, & cognitio habeatur, quàm ipse Pontifex fatetur habere, ut voluntas Principis, efficaciter extendatur ad omnia dicta privilegia communicanda, & idem dic de revocationibus: Ergo proportionaliter philosophandum est in nostro casu.

12. Tum denique, quia quando 473. Pontifex confirmat omnia privilegia, quæ jam derogata erant, dicendo: *Se omnia illa confirmare, de novo concedere, dummodo derogatis in Tridentino non opponantur*, & addit in confirmatione; *se omnia illa quacunque sunt, confirmare ex certa scientia, de plenitudine potestatis*, & motu

& motu proprio, quibz dubitet confirmationem tenere, cum exceptio firmat regulam in contrarium, quamvis tenor omnium dictorum privilegiorum non inseratur in confirmatione, nec constet de explicita, & individuali notitia concepta à Principe.

474. 13. Si autem istes, quod ista non potest dici specifica, & individualis notitia, & sic nec confirmatio. Respondetur concedendo; in rigore, non esse notitiam formalem, specificam, & individualement privilegiorum confirmandorum; esse tamen æquivalentem, & hoc sufficit, ut ipsa confirmatio æquivalenter sit specifica, & operetur ita efficaciter, ac si esset formalis ac rigorosa. Hoc patet, quia talis confirmatio non potest dici, quod sit solum in forma communi, nam illa repetita verba, *ex certa scientia, & de plenitudine potestatis*, nunquam apponuntur in confirmationibus, solum in forma communi, ut ex ipsis patet; neque apponuntur de stylo Curie, ut vult P. Diana, sed potius stylus est in contrarium, ut multoties expertus sum; nec minus apponuntur cum exceptione, dum derogatur à Tridentino non opponantur: Ergo magis operantur, quam si essent tantum in forma communi; ac proinde constituent formam specificam, licet non receptam ex notitia individuali formali, bene tamen æquivalenter, quæ ad intentum idem operatur. Ad instantiam autem, quæ adducitur à Diana, & alijs ex Iulio II. statim respondebitur.

475. 14. Dicere autem cum ipso Diana, quod clausula *ex certa scientia*, non operatur circa ea, quæ in facto consistunt; de quibus præsumitur, quod

Princeps non habet notitiam; sed solum circa ea, quæ sunt juris, cum ista non præsumantur à Principe ignorari; minus placet, nam ut bene vidit Suarez quando apponitur dicta clausula *ex certa scientia*, præcipue in privilegijs, de scientia facti intelligitur, nam scientia juris sæpe intelligitur adesse in Principe; aliàs frustra adhiberetur in aliquibus concessionibus, & in alijs omitteretur, ut sit semper in concessionibus in forma communi; nec verba Pontificis in proprietate sermonis verificarentur, neque est inconveniens concedere, quod multæ Bullæ derogatoriæ privilegiorum, expeditæ à Prædecessoribus Pontificibus, corruant, ex confirmatione, & renovatione præsentis; sed hoc est necessarium admittere, imò in aliquibus casibus accidit idem respectu aliquarum Bullarum ejusdem Pontificis, ut patet in Pio V. & alijs; nam pro diversitate causarum, rationum, & temporum, prudentissimè variant decreta aliena, & propria, Supremi Principis, & hoc sive revocando, sive confirmando, aut communicando, per quod satisfat scrupulo R. P. Dianæ in principio suæ conclusionis posito.

15. Dicendum est igitur, quod eo ipso quod constet privilegium aliquo ex modis dictis, fuisse ex certa scientia, censetur confirmationem habere efficaciam ad effectus relativos, quia sufficienter præsumitur Principem habere scientiam, quam proficitur in suis verbis, ne mendax reputetur. Addo, data casu, quod talem scientiam non haberet, censetur habere voluntatem confirmandi actum, sicut indiget: Nam ut

Z

bonè

benè notat P. Merola *infra* sufficit resoluta voluntas Principis ac confirmanda, quæ vult & confirmata manent, absque eo quod constet de præscientia Principis, & nota, quod hoc dictum laudat P. Diana; & meritò, licet contra se, nec per hoc dicimus, quod voluntas fertur in incognitum, sed quod voluntas sine cognitione distincta rei, prout in se est, sufficit ad conferendum valorem actui, si in se fuit nullas; etiam si ignoraretur nullitas à concedente, quia materia privilegiorum talis est, ut ad concessionem illorum sufficiat voluntas Principis, quia ipse est propria causa efficiens privilegij, in his, quæ suam potestatem non excedunt, ut dicemus *infra*. Sic etiam dubitans de valore suæ professionis, illam ratificat per novum consensum, & dicitur ratificare *ex certa scientia*, non quia cognoscat illam esse nullam, sed quia non cognoscit esse validam, & nihilominus absolutè, & efficaciter vult, nunc illam de novo facere, & validare, si necesse sit; & quotidie contingit in absolutionibus censurarum, quando dantur sine certa notitia illarum à Prælati in suis Capitulis, & extra, sub hac forma; *in quantum possum, & tu indiges*. Et in absolutionibus, & dispensationibus, seu habilitationibus, quæ quotidie apponuntur in Bullis Pontificiis, ad cautelam pro omnimoda securitate, & nullus dubitat, quod sint efficaces, quando revera necessariae sunt absolutiones, ut docent omnes.

477.

16. Ergo similiter in nostro casu, quamvis quandores ignoratur, vel est dubia, possit dici conditionata ex parte rei, quæ ignoratur, an indigeat validitate, at ex parte voluntatis concedentis est

efficacissima, & causat effectum, ac si esset nova, & absoluta concessio, si opus est, & innovat antiquata, & deperdita, & abrogata, absque eo, quod constet de præscientia specifica Principis; sic cum Suarez Sanchez *Tom. 1. summ. lib. 7. cap. 29.* Merola *diff. 6. cap. 2. num. 114.* Donat. *quest. 4. nam. 9.* ubi testatur, sic fuisse decisum à Sacra Rota anno 1614. coram Burato die 27. Januarij, teste Farinac. *decis. 513. num. 6. in 2. part.* Ex quo fuit ædificium structum à R. P. Junipero à Drepano in defensorio juris Pontifici *diff. 2. quest. 4. cap. 2. & 3.* ubi latè intendit probare, quod sæpè datur clausula expressa *ex certa scientia*, in confirmationibus, & nihilominus confirmationes remanent intra rationem formæ communis, & idem dicit de clausula de *plenitudine potestatis, & motu proprio, & quorum tenores, pro insertis, &c.* non ex fundamento relato à Diana, sed ex alio à se cogitato, destructo jam per nostram doctrinam.

17. Hic autem advertere oportet, 478. quod licet confirmatio fiat *ex certa scientia, & de plenitudine potestatis*; tamen si privilegium fuit invalidum à principio, ex vitio subreptionis, tacendo aliquid necessarium, vel obreptionis occultando, & palliando, quod declarari debebat, non tollitur talis nullitas per confirmationem *ex certa scientia*, nisi expressè dicatur in confirmatione, *non obstante subreptione, vel obreptione*, quia privilegium subreptitium, seu obreptitium, fuit irritum, & fallum, & revera non fuit concessum, ex defectu voluntatis in concedente. Cum igitur confir-

matio

matio cadat supra privilegia valida in principio, sed postea revocata, seu deperdita, non revalidat privilegia, quæ nunquam fuerunt valida, sic tenent Decius *conf. 10. ad fin. Paril. conf. 1. num. 83. volum. 1. Suar. lib. 8. cap. 19. num. 3.* Barbof. de claus. claus. 59. num. 50. Tamb. de jur. Abb. Tom. 1. disp. 18. quæst. 6. num. 27. Castro Palao Tom. 1. tract. 3. disp. 4. part. 2. §. 10. num. 4. Portel, Merola, & alij communiter; si verò defectus, qui invalidarunt privilegium à principio sint juris positivi, & sine dolo commissi, præcipuè cum adest clausula, *supplentes omnes defectus juris; & facti*, redditur validum privilegium, quod fuit nullum à principio; dixi præcipuè, quia ut constabit ex dicendis infra num. 15. clausula *ex certa scientia*, vel *de plenitudine potestatis*, sufficiens est ad supplendum omnes defectus juris, ut tenet cum multis Suarez lib. 8. de leg. cap. 19. num. 4. Castro Palao Tract. 3. disp. 4. punct. 2. §. 10. num. 5. Potel. num. 32. Megala Tom. 2. variar. resolut. resolut. 199. num. 8. Merola disp. 6. cap. 5. dub. 1. diff. 2. num. 50. sed vide infra sect. 6. num. 4.

479. 18. Contra supradicta obijciunt adversarij responsum Iulij II. ad instantiam Fratrum Minorum exhibitum super concessionem Sixti IV. in quo declaravit confirmationem privilegiorum dicti Ordinis, per Sixtum IV. amplè factam, non vivificari privilegia semel extincta, seu deperdita, sed solum, quæ in usu erant, non obstante, quod Bulla confirmativa Sixti IV. facta fuerit *ex certa scientia, & de plenitudine potestatis*, & cum clausula *de novo concedimus*, & cum derogatoria, *non obstantibus revocationibus Apostolicis*, ut

constat ex ipsa Bulla aurea, quam Confectus refert in Collect. privilegiorum post Bullam Maris magni, & incipit: *Sacri Prædicatorum, & Minorum Fratrum*. Ergo idem dicendum erit de alijs confirmationibus *ex certa scientia, motu proprio, & plenitudine potestatis*.

19. Hoc tamen non obstante, non est recedendum à jam tradita doctrina, quia illa declaratio Iulij II. fuit sic generaliter facta ob defectum relationis, & informationis imperfectæ; nunquam enim fuit Papæ relatum, *Sixtum IV.* confirmasse, & concessisse omnia illa *ex certa scientia, & de plenitudine potestatis*, & quod usus fuerit illis verbis: *Ex de novo concedimus*, & quod adjecerit clausulas derogatorias: *Non obstantibus revocationibus Apostolicis*; nam si de his fuisset plenè informatus Iulius II. secus, & aliter declarasset; ita Rodrig. Tom. 1. qq. quæst. 3. art. 2. Ubi ait hoc fuisse de mente Doctorum Salmanticensium, Cordub. ad Compend. Privileg. Panormitan. ad Cap. cum super, de caus. poss. & propriet. Rosel. verb. Absolutio tom. 1. num. 122. & post multos Suarez cap. 18. num. 12. Merol. Tom. 3. disp. 6. cap. 5. dub. 4. num. 8. Donat. quæst. 7. num. 6. quidquid in contrarium dicant Barbof. in Collect. DD. ad Cap. cum dilecta, de confirmat. num. 28. Menoch. conf. 1. num. 432. Sanch. lib. 8. de matrim. disp. 4. num. 6. Tambur. de jur. Abb. Tom. 1. disp. 18. q. 5.

20. Tum propter rationes assignatas, tum etiam, quia intentio Papæ, & voluntas, per tot repetita verba, manet expressa, & declarata, aliàs cogeremur fateri, mentiri, vel loqui contra vim, & proprietatem verborum, & præcipuè

480.

481.

illorum de novo concedimus. Tum, denique, quia omnino tolleretur differentia communiter recepta, & assignata à DD. inter confirmationem in forma communi, & forma specifica, quod non est admittendum.

482.

21. Neque obstat videtur decretum Sacrae Congregationis approbatum ab Urbano VIII. qui iussit illud inviolabiliter observari die 18. Novembris anno 1628. tenoris sequentis: *Sacra Congregatio Episcoporum, & Regularium, &c. censuit per confirmationes privilegiorum, quas Regulares à Sede Apostolica post. S. Concil. Trid. obtinuerunt, nequaquam revixisse privilegia prius ab eodem Concilio; ac deinde etiam ipsius Congregationis decreta, sublata, atque extincta, si qua habebant absolendi à casibus Ordinario loci reservatis, quemadmodum nec indulta absolendi à casibus contentis in Bulla Cœna Domini legi confuerit, utpote sublata per annuam ipsius Bullæ publicationem, vires, aut robur acquisivisse, ex subsequentibus privilegiorum confirmationibus, ac proinde Regulares cuiusvis Ordinis, Congregationis, Societatis, & instituti, etiam necessario exprimendi, nec intra, nec extra Italiam ex privilegiorum, aut confirmationum ejusmodi, quas vel hætenus obtinuerint, vel deinceps forte obtinebunt, posse quemquam absolvere ab eisdem casibus in Bulla cœna Domini, aut Ordinario loci reservatis. At si secus egerint absolutiones nullas, atque irritas fuisse, ac fore. Ab alijs vero casibus, & censuris Sedis Apostolicæ reservatis siquidem habeant Regulares à Sede Apostolica facultatem absolendi, illam extra Italiam minime sublatam fuisse.*

483.

22. Non obstat hoc decretum, dicunt aliqui, nam loquitur tantum de privilegijs confirmatis, confirmatione simplici, & in forma communi, non autem de confirmatis, seu concessis *ex certa scientia*; sic docet P. Merola Tom. 3. de privileg. cap. 5. de confirmat. num. 61. & hoc posito, quod tale decretum sit authenticum, quod addit, quia dubitat de hoc, cum non reperatur in Bullario novissimo Romano, ubi in appendice ad Bull. Urbani VIII. alia decreta à se confirmata opponuntur, Quintanadvenn. idem dubitat Tract. 3. singul. 15. num. 5. ex eo quod Eminentiſſimus Cardinalis de Lugo de illo nullam faciat mentionem cum anno 1638. egregium opus de poenitentia Romæ ediderit, decem annos post hoc decretum Urbani VIII. ubi rem hanc ex professo diseurit, & alia decreta adducit, quo satis indicatur (ait Quintanadvennas) vel quod hanc revocationem vim nullam habere existimaverit, vel quod ad ejus notitiam non pervenerit; ac proinde non sufficienter promulgatam fuisse, & saltem potest dubitari de sufficienti publicatione, de qua mihi non constat, neque invenio apud Authores modernos, solum P. Donatus hoc decretum supponit, ut authenticum, & publicatum, ex eo quod vidit in libello impresso intitulo: *Bullæ, & decreta recentiora Urbani VIII.* sed quod tale decretum sit authenticum, videtur certum, ut multi referunt apud Dian. 1. p. tract. 5. resol. 6. & 3. part. Tom. 2. resol. 122. Didac. Frances in suo pastoralis tract. 5. quest. 1. num. 14. Ludovic. à Cruce in Bull. Cruciat. cap. 3. dub. 4. n. 8. Trullench, lib. 1. Cruciat. dub. 3. sed

an omnibus in locis sufficienter publicatum sit, ita ut pro omnibus provinciis obliget, non est ita certum quia firmiter hoc negat Quintanadveni. *Tract. 3. de penit. singul. 15. n. 4.* ubi docet sic testari à relatis doctis, & versatis in hac re.

Sed quidquid sit de hoc, ipse Donatus sequitur Merolam in prima solutione; videlicet, quod solum loquitur de confirmationibus, & concessionibus in forma communi, siquidem illud decretum est nimis generale, nullam faciens mentionem formæ specificæ, quod erat necessarium, ut limitatæ & restrictæ intelligerentur confirmationes ex certa scientia, amplè factæ, & sine ulla limitatione, ut patet in Bullis revocatorii Pontificum, in quibus per clausulas solum generales non derogatur privilegiis qualificatis per specialem clausulam, qualis est ex certa scientia, & de plenitudine potestatis, præcipue si concessa sint Religionibus, ut diximus: Ergo multò minus per decreta generaliter loquentia, etiam confirmata generaliter à Romano Pontifice, revocata manebunt, quæ ex certa scientia fuerunt prius concessa: alias omnes confirmationes factæ, & faciendæ, ut loquitur præfens decretum, essent solum in forma communi, ut diximus n. 11. quod nullo modo est admittendum.

484.

23. Sed an hæc interpretatio legitima sit, nec approbo, nec reprobo, docti judicent: solum mihi in præfenti aliqua notatu digna occurrunt, videlicet, quod ante Tridentinum concessa est Religiosis potestas absolvendi à casibus Sedi Apostolicæ (saltem extra Bullam Cænæ) & Episcopis reservatis, ut constat ex privilegiis relatis à Rodri-

guez Tom. 1. qq. qu. 61. art. 3. Miranda Tom. 1. quest. 46. art. 3. videlicet à Sixto IV. Urbano IV. Eugenio IV. Julio II. & referuntur in Comp. verb. Absolutio quoad seculares, & verb. Casus reservati, & idem concessit Paulus III. Societati Iesu, Bull. incip. Cum inter cunctas, ibi: Nec non illis ex vobis, qui Presbyteri fuerint quorumcunque, utriusque sexus Christi fidelium, ad vos undecunque accedentium confessiones audiendi, & confessionibus diligenter auditis, ipsos, & eorum singulos, eorum peccatis, criminibus, excessibus, & delictis, quantumcunque gravibus & enormibus, etiam Sedi Apostolica reservatis, & à quibusvis ex ipsis casibus resultantibus sententijs, censuris, & penis Ecclesiasticis (exceptis contentis in Bulla Cænæ Domini, quæ solita est legi) absolvendi, ac eis pro commissis penitentiam satisfutarem, &c. Nec non vota quacunque, per eos pro tempore emissæ (ultra marinis visitationis liminum D. Petri, & Pauli Apost. de urbe. ac S. Iacobi in Comp. stella; nec non Religionis, & castitatis votis duntaxat exceptis) in alia pietatis opera commutandi, plenariam & liberam facultatem auctoritatis Apostolicæ beneplacito concedimus. Ubi aperte concedit potestatem absolvendi à reservatis Episcopo, quia omnia concedit præter ibi exclusa, ex eo quod exceptio firmat regulam in contrarium. Quo privilegio absque dubio fruuntur alias Religiones, teste Quintanadvenas, tract. 3. de penitent. sing. 16. num. 3. ubi bene notat, quod cum dicta privilegia concessa sint Regularibus ante Tridentinum, minimè revocantur per præfatum decretum Urbani VIII. quia in illo tantum revocantur privilegia, quæ à Tridentino fuerant extincta, & con-

Z 3

signa-

firmationes, quæ eorundem privilegiorum post Tridentinum obtentæ sunt; ut patet ex ipso decreto *Vrbani* ibi: *Censuit per confirmationes privilegiorum, quas Regulares à Sede Apostolica post sacrum Concilium Trid. obtinuerunt, nequaquam revixisse privilegia prius ab eodem Concilio sublata atque extincta, absolvendi à casibus Ordinario reservatis.* Ergo cum supradicta privilegia *Pauli III.* & aliorum per Tridentinum revocata seu extincta non sint, hoc decretum *Vrbani VIII.* nec circa illa, nec circa illorum declarationes versatur. ac proinde nec derogat, nec contra illa aliquid disponit.

485. 24. Quod verò per Tridentinum non fuerint dicta privilegia extincta, nec revocata, docent *Enriquez lib. 6. cap. 6. §. 4. litt. Q.* *Rodriguez Tom. 1. quest. 61. art. 1. & 3.* *Suarez Tom. 4. in 3. part. disp. 30. sect. 2. num. 16.* *Martinus del Rio disquis. mag. lib. 6. cap. 6. sect. 3.* *Vivaldus in Candel. 26. de absolut.* *Ludovic. à Cruce disp. 1. in Cruc. cap. 3. dub. 5.* *Quintanadennas ubi supra singul. 14.* & alii plures contra *Mirandam* & *Sorbum.*

25. Probatur primo, quia si aliquis locus esset assignabilis ex Tridentino, ubi dicta, & similia privilegia annullarentur, maximè ex *Cap. 6. sess. 14.* ubi sic statuitur: *Extra mortuæ articulum, Sacerdotes cum nihil possint in casibus reservatis, id unum pœnitentes persuadere nitantur, ut ad Superiores & legitimos iudices pro beneficio absolutionis accedant.* Sed hoc decretum nihil obstat, quia clarè loquitur de Sacerdotibus habentibus solam ordinariam jurisdictionem audiendi confessiones, non verò de ha-

benibus etiam delegatam, ut habebant Regulares. Quod constat ex verbis ipsius Tridentini, id paulò antè declarantibus, ibi: *Vt verissimum esse, Synodus hac confirmat, nullius momenti absolutionem eam esse debere, quam Sacerdos in eum proferi, in quem ordinariam, aut subdelegatam non habeat jurisdictionem: quid clarius?* Cum igitur Regulares habeant jurisdictionem delegatam per dicta privilegia, manifestè apparet, nec de illis verbum loqui Trident.

26. Hanc doctrinam apertè satis 486. tradit *Ludovicus de Beia part. 2. cas. 21. §. Tandem*, ubi ait: *Concilium cum dicit, quod nihil possint Sacerdotes in casibus reservatis, prohibet jurisdictionem activam respectu casuum reservatorum, ita ut nullus autoritate propria ab illis valeat absolvere; sed non prohibet eam, quam per privilegia specialia concedit Papa Religiosis, vel aliis personis.* Tandem quia intentio Concilii ibi non est limitare auctoritatem Pontificis, nec de his loqui, qui ex commissione Papæ absolvunt, ut apertè constat. Tum, quia privilegia Religiosis in communi, & non in particulari concessa, non videntur revocata, nisi fiat de eis specialis mentio, ut latè probat *Henricus Salmanticensis in Relectione de privileg.* hæc ille, & nos hanc ultimam partem probavimus suprà, & ex dicendis etiam constabit.

27. Sed objicies primò, ex verbis 487. relati decreti *Vrbani VIII. num. 21.* ubi concluditur: *Ac proinde Regulares cuiusvis Ordinis in vim privilegiorum, aut confirmationum ejusmodi, quas vel hæcenus obtinuerant, vel in futurum obtine-*
bunt;

bunt; nec posse quemquam absolvere ab
eisdem casibus in Bulla Cœne, aut Ordina-
nario loci reservatis.

488. 28. Respondetur facîle, quòd cùm
de eisdem privilegiis & confirmatio-
nibus loquatur, ut constat ex particula
ejusmodi, seu hujusmodi, quæ relativa est
præcedentium, cum omnibus suis qua-
litatebus, ut docent Navarr. Conf. § 1. n.
§. de rescript. Gonçal. reg. 8. Cancel-
gloss. 4. num. 4. Seraphin. Rot. Rom. de
eis. 388. Farinac. in decisioib. decis. 373.
num. 6. Tom. 1. part. 2. solum debent
intelligi de illis privilegiis, quæ extencta
fuerunt per Tridentinum, & de confir-
mationibus eorundem, non autem de
aliis.

489. 29. Objicies secundò, responsum
factæ Congregationis de mente Grego-
rii XIII. cujus meminit Suarez, & Enri-
quez suprà, ubi Episcopo, de hoc dubio
interroganti, sic responsum fuit: Hac de
re cùm Congregatio accuratè egißet, ac
deinde illam ad S. D. N. retulisset, Sancti-
tas Sua censuit ex facultatibus per hoc
Mare magnum, aliave privilegia Regu-
laribus concessa, eis non esse factam pote-
statem absolvendi à reservatis. Roma 10.
Septembris 1577.

490. 30. Respondent aliqui, & bene,
quòd cùm hæc fuerit epistola data pro
quodam particulari interrogante, nec
fuerit promulgata per modum legis,
non obligat, nisi pro incolis illius Dicc-
celis. Quibus addo, quòd etiam si hoc
decretum esset universale, per illud mi-
nimè annullarentur confirmationes
privilegiorum, quæ postea à multis
Romanis Pontificibus factæ sunt, & sic
pro casu præsentis nihil obstat. Alia,
quæ pro reservationibus futuris desu-

derari possunt, tractabimus sect. 10. hu-
jus disputationis.

31. Occasione accepta ex revoca-
tione privilegiorum præfati decreti Vr-
bani VIII. placuit hic annectere in pe-
culiari Seccióne alias similes, & gene-
ralissimas revocationes, sub Clemente
VIII. & Paulo V. ut commodius Lector
eas possit cum distinctione percipere,
& scire ad quas personas se extendant,
& quibus in locis; nam apud aliquos
Authores non sine confusione & diffi-
cultate inveniuntur expositæ.

SECTIO V. INCIDENS.

Quomodo intelligenda sint revocationes
generales omnium privilegiorum
sub Clemente VIII. & Pau-
lo V. editæ?

1. SACRA Congregatio Eminen- 491.
tissimorum Cardinalium anno
1601. die 9. Januarii decretum appro-
batum, & confirmatum à Sanctitate
Clemente VIII. edidit, & publicari fecit,
ubi prohibetur: Omnibus confessoribus
secularibus, & Regularibus, ut sub quovis
prætextu, seu privilegio non possint absol-
vere à casibus clarè vel dubiè in Bulla Cœ-
ne Domini solita legi contentis, vel aliis
quomodocumque Sedi Apostolicæ reserva-
tis, aut in futurum per Sanctitatem Suam,
ejusque Successores, pro tempore in ea-
dem Bulla, vel aliter reservatis, nec etiam
à casibus, quos Ordinarii locorum hætenus
reservarunt, vel in posterum reservabunt,
nullo casu, etiam necessitatis, vel impedi-
menti, nisi mortis articulo sine nova &
speciali Sanctitatis Sua, aut Successorum
suorum, vel Ordinariorum, quod ad casus
ab

ab ipsis tantum reservatos respectivè, impetratâ licentiâ in scriptis Ordinarijs locorum exhibenda, & absolutionis beneficium suspendit, & revocat omnia privilegia sub quibusvis clausulis, & formis concessa, & annullat confessiones aliter factas. Ubi est advertendum, quod hoc decretum non loquitur de absolutione circa Religiosos faciendâ pro foro conscientiarum; sed circa sæculares, ut bene notat Donatus *Tract. II. de potest. dispens. & absol. q. 17. n. 2. in fin.* cum alijs, & quod sic declaravit in sua *Const. Urbani VIII.* testatur ipse. Secundò est advertendum, quod dictum decretum solum ligat per universam Italiam extra urbem, non verò alibi, ut ex verbis ipsius constat ibi: *Per universam Italiam extra urbem degentibus.* Et sic commorantes in alma urbe, & extra Italiam minimè tangit.

492. Sed propter varia dubia, quæ circa hoc emerferunt, ipse *Clemens VIII.* die 26. Novembris anno 1602. suum primum decretum moderavit, & declaravit, videlicet, illo tantum deinceps comprehendi casus, qui in *Bulla Cæna Domini* continentur: Et præterea, violationis immunitatis Ecclesiasticæ in terminis *Const. felic. record. Gregorij Papa XIII. incip. Ad tollendum.* Ubi extendit excommunicationem Tridentini provocantium ad duellum, etiam ad privatum. Tertio insipientium manus violentas in Clericos, juxta *Canon.* si quis suadent. *cap. 17. quest. 4.* & juris dispositionem. Quarto, simoniæ realis, scienter contractæ, atque etiam confidentiæ beneficiæ. Quintò, omnes casus, quos Ordinarij locorum sibi reservarunt, vel in posterum reservabunt, in quibus om-

nibus, jam enumeratis casibus, dumtaxat currit decretum, & solum intra Italiam, & extra urbem, non verò in alijs locis, nec alibi, sic Bordon. in *resolutionib. resol. 6. quest. 9. n. 10. in fine*, *Lezana 1. p. summ. cap. 19. num. 16.* *Trullench. lib. I. in Cruc. dub. 3. num. 11.* *Villalob. part. I. tract. 9. difficul. 67.* *Cardin. Lug. disp. 20. de pæn. sect. 1. num. 5.* *Quintanadvenn. sing. 14. num. 4.* & idem affirmant de alio decreto Sacræ Congregationis approbato, & confirmato à *Paulo V.* die 7. Januarij anno 1617. ubi confirmatur, & innovatur decretum *Clem. VIII.* juxta declarationem ab ipso factam.

3. Et licet in eo circa finem addantur hæc verba: *Hac insuper, ut nulli ex Sacerdotibus prædictis, quibuscunque privilegijs, indultis, & facultatibus suffulti, ab excommunicatione, vel à casibus eisdem Ordinarijs, vel Sedi Apostolica reservatis, tam ad forum contentiosum deductis, quam non deductis præterquam in mortis articulo absolvere audeant, vel præsumant.* Ex qua clausula aliqui Doctores affirmant, quod à nullis censuris, & casibus Sedi Apostolicæ reservatis, possint Religiosi absolvere, ex vi suorum privilegiorum, cum hæc omnia ibi revocentur; ex eo quod particula *insuper* designat novam legislatoris dispositionem, à præcedentibus omnino distinctam, ut patet ex *Cap. statutum, de rescript. in 6. §. insuper*, & ibi gloss. & notat *Diana de dub. reg. resol. 13. §. notat etiam* (quamvis hoc refellat *Duard. lib. 3. Bullæ, §. 2. quest. 1. num. 31.*) & confirmare intendunt suam opinionem dicti Authores etiam ex decreto relato *sect. præcedenti Urbani VIII.*

494.

4. Nobis tamen dicendum est, quod in decretis relatis *Clem. VIII.* & *Paul. V.* solum annullantur privilegia Religioforum intra Italiam, & extra Urbem, & respectu secularium tantum, & in casibus expressis in 2. decreto *Clementis VIII.* declarativo prioris, non vero quoad alios casus Pontifici reservatos ibi non expressos, quia privilegia Religionibus concessa, censentur leges perpetuæ, ut diximus, ac proinde habentur, ac si in corpore juris forent inserta, ut docent *Oldradus conf. 300. num. 4.* & *considerandum, Enriq. lib. 7. cap. 22. num. 3.* *Sanch. lib. 8. disp. 1. num. 13.* & alij. Unde perpetuâ firmitate constare debent, cap. 1. 2. & 25. quæst. 2. sed à lege, seu jure non est recedendum, nisi quatenus in novo est expressum, cap. 2. de transl. Episcop. Ergo idem dicendum est de privilegiis Regularium antiquis, à quibus non est recedendum, nisi oppositum exprimitur: sed nullibi invenitur expressum, quod à Confessoribus Regularibus, etiam intra Italiam, sublata sit facultas absolvendi ab alijs reservatis Papæ, ibi, nec alibi. Ergo stare debent privilegia antiqua, quandiu de alio non constat.

495.

5. His addo, quod innovatio *Pauli V.* fuit confirmatio facta solum in forma communi, quæ non est nova dispositio, sed præcedentium simplex approbatio, prout eruditè advertit *Duardus ubi supr. num. 32. vers. Nec ob stare videtur,* & noster *Lezan. 1. part. summ. cap. 19. numer. 15. verb. Clausura, num. 20. in fine,* & sic non plus se extendit, quàm ipsum decretum, quod declaratur, & confirmatur, sed intra terminos illius debet claudi, teste *Sanch. lib. 3. cap. 12.*

summ. num. 8. cum Navarr. conf. 15. de Simonia, num. 2. cum alijs, ad decretum Clementis prohibet absolutionem solum à quinque casibus Papalibus ibi expressis, & à casibus quos Ordinarii sibi reservant, & non ab alijs. Ergo, &c. sic sentiunt Bordon. de Confess. erga seculares resol. 6. num. 10. Donat. de potest. dispens. & absol. tract. 11. quæst. 17. num. 3. Quintanaduenn. de pæn. sing. 14. n. 4. & alij.

496.

6. Ad primum fundamentum oppositæ sententiæ ex particula *insuper.* Resp. Quod solum addit novam dispositionem, quando lex non est intelligenda juxta aliam immediatè relata, cujus est declarativa; at in præsentia refertur ad supra relata, & juxta ea est intelligenda. Ad secundum ex decreto *Urbani VIII.* præter ea, quæ sect. præcedenti diximus. Resp. illa verba nihil contra nos, quia solum significant facultatem, si quam habent Confessarii Regulares, extra Italiam, absolvendi ab illis casibus exceptis, non esse illis sublata per decretum *Clem. VIII.* qui derogavit privilegijs Confessoriorum existentium tantum intra Italiam; sic *Bordon. ubi supr. num. 10.*

497.

7. Sed noster *Lezana part. 1. summ. cap. 19. n. 16.* agendo de dicto decreto *Urbani*, ait; quod illa verba *Urbani: Ab alijs vero casibus, & censuris Sedi Apostolica reservatis, siquidem habens Regulares à Sede Apostolica privilegia,* debent intelligi, sic: *Ab alijs vero casibus* (scilicet præter casus Bullæ Cœnæ Domini, & reservatos Ordinarijs) *& censuris Sedi Apostolica reservatis,* & in fine ita subnectit, comprehenduntur Confessarii tam Romæ, quàm ubilibet ex-

A a

isten

istentes, quantum ad ea, quae in praedicto decreto continentur, quod est dis-
sere; Confessores hodie, nec intra, nec
extra Italiam posse absolvere à casibus
Bullae Coenae Domini, & loci Ordina-
rio reservatis.

498.

8. Sed quoad alios casus in decreto
Clementis VIII. expressos, ait: Confesso-
res extra Italiam existentes, posse absol-
vere, si habeant privilegia absolvendi;
secus autem Confessores existentes in-
tra Italiam, & extra urbem, etiamsi ha-
beant facultatem absolvendi, quod vi-
detur amplecti *Barbosa. cap. 19. de officio,*
& potest. Paroch. in fine. Proinde vide-
tur, ait *Donatus, num. 10.* remanere pri-
vilegia in sua vi, quoad alios casus non
comprehensos in dicto decreto *Cle-*
ment. VIII. & *num. 11.* repetit id, quod
sect. antecedenti dixit, circa hanc revo-
cationem *Vrbani*, videlicet illa verba:
Privilegia Regularum, semel sublata, &
extincta per subsequentes confirmatio-
nes, nequaquam reviviscere; procedere
de confirmationibus factis in forma
communi, secus autem si fiant ex certa
scientia, & constat ex decisibus ab ipso *lib.*
1. tract. 9. de claus. claus. 3. n. 6. & Tract.
11. de confirmat. quest. 2. Pro quo vide
supra disp. 7. sect. 2. num. 8. privilegium
Greg. XV. pro Patribus Theatinis, &
num. 9. privilegium *Vrbani VIII.* pro
Dominicanis, & nota, quod dicti Pon-
tifices creati sunt post *Clement. VIII.*
& *Paul. V.* & hac de hac
incidente difficultate.

**

SECTIO VI.

*Explicantur alia, quae de confirmatione
ex certa scientia desiderari
possunt.*

1. CUM in aliquibus confirmatio- 499.
nibus, & concessionibus ex
certa scientia, & de plenitudine potesta-
tis addi contingat clausulam, & de novo
concedimus; merito dubitatur, quid ad-
dat supra certam scientiam, & plenitu-
dinem potestatis; cum quælibet istarum
vim habeat restituendi, quaecunque
privilegia extincta, & sint innovationes
privilegiorum, & derogatoria derogato-
riorum? Respondetur, quod confert
de se jus novum, si opus est; est enim
quasi conditio naturalis, ex parte rei
concessæ, & tollit omnem vetustatem,
& restituit deperdita majori claritate.
Insuper ampliat renovationem ad om-
nem modum possibilem, qui sub pro-
pria significatione talis verbi cadere
potest; quia talis renovatio, cum sit fa-
vor Principis, & ab eo detur, ex certa
scientia, & consequenter ex plenitudine
potestatis, amplè interpretanda est; tam
ex parte personæ, quàm ex parte modis;
ac proinde habet de se vim novæ con-
cessionis, quod magis indubitatum vi-
detur, per eam clausulam, & de novo
concedimus, quia nulla possunt esse cla-
riora signa voluntatis Pontificis, neque
amplius desiderari potest ad dictos ef-
fectus præstandos; ita *Suar. Cap. 20. n.*
8 Merol. cap. 4. num. 78. & 79. Comp.
Min. verb. Privileg. fratrum, §. 15. ubi
testatur *Collector*, hanc fuisse senten-
tiam

tiam doctissimorum virorum Salmanticensium, Rodrig. art. 2. Portel, & alij multi, quidquid in contrarium dicant Barbol. ubi supr. & alij Doctores relati ab eo.

500. 2. Rursus inquirens, si tanta est vis renovationis privilegiorum, ex certa scientia, quid necesse est, post illam addere, ut fieri solet, *supplentes omnes defectus juris, & facti, si qui forsan intervenerint in eisdem*. Nam eo ipso, quod per talem renovationem, privilegia omnino instaurantur, & de novo fiunt, si necesse sit supplentur necessario omnes juris, & facti defectus?

3. Respondet Suar. dicto cap. 2. num. 10. has clausulas non semper addi propter novos effectus, sed ad maiorem evidentiam, & ad tollenda omnia dubia, & scrupulos, & insuper ad magis præcludendam viam litibus, & controversiis; sic etiam Merol. num. 81. & 82. Sed duo advertit Suar. cum alijs. Primum, quod licet aliqui Pontifices, ut fecit Sixtus V. confirmando privilegia Minorum, adjecerint: *Supplentes omnes defectus juris, & facti, ac solemnitatem de juris necessitate, aut alias quomodolibet requisitam, & forsan omissem, & alios quosunque defectus, si qui forsitan intervenerint in eisdem*. Quod hæc verba licet specie tenus videantur maiorem concessionem continere, revera in substantia non continent.

501. 4. Secundò advertit, per relatas clausulas minimè suppleri defectus ex jure naturæ provenientes, & valori actus repugnantes, ut si privilegiandus est mente captus, vel furiosus, quia tales defectus suppleri non possunt, ut tradit Hostiensin Cap. 1. de transact. & inno-

vat. Imò, & si de facto posset supplere Pontifex tales defectus, sed cum non explicet, non est credendum velle supplere, quia Princeps tantum censetur ea concedere, quæ justè potest concedere, ut ibidem Hostiens. & Suarez, neque defectus per subreptionem, aut obreptionem commissi supplentur, ut diximus supra sect. 4. num. 17. Nec supplentur substantiales defectus per dolum commissi, quia semper præintelligitur conditio sine dolo, falsitate, fraudulentia, & taciturnitate malitiosa; ita Suar. & Sanch. in simili lib. 8. de matrimon. disp. 24. n. 6. & alij. Sed supplentur, per privilegium Sixti V. relatum, non solum defectus juris positivi inventi in privilegiatis, sed etiam defectus partis impetrantis, ita quod si ipsa pars impetrans esset excommunicata, cui non valeret rescriptum, ex jure, valeret Minoritis; ita Rodrig. ubi supr.

Sed addit Suarez, quod aliquando possunt verba clausulæ esse tam distincta, & ampla, ut etiam defectus prædictos, doloſos, & subreptitios suppleant, sed rarissimè hoc eveniet. Nihilominus de hoc adducit mirabile exemplum Rodrig. Tom. 1. quaſt. 8. art. 17. ex Leone X. qui anno 1519. in vigilia Visitationis Beatissimæ Virginis Mariæ vivæ vocis Oraculo factò Reverendissimo P. Francisco Licheto Generali Minorum sequentia concessit. Quod omnibus privilegijs, & indulgijs, & concessionibus in utroque foro impetratis, per fratrem Joannem de Costa Commissarium, quondam ultramontanum; quæ habentur in supplemento Ordinis, quod liceat Fratribus Minoribus uti securè privilegijs, quamvis fuerint im-

A a 2

petrata

petrata indebitè, absque causa legitima, vel quovis alio modo indebito, etiam malitiosè, & mendaciter, dolosè, & huiusmodi, &c. Quæ omnia Dominus Papa habuit pro sufficienter expressis, & supplevit quoscunque defectus in talibus impetrationibus repertos, & tanquam si debite, & legitime impetrata fuissent, Fratribus Minoribus, licite uti concessit, quæ fuit maxima confirmatio, cum sint multa, & varia privilegia in supplemento dicti Ordinis. An verò hoc vivæ vocis Oraculum sit nunc revocatum, dicemus *disputatione de Oraculis*. Tamen est certum, quod respectu privilegiorum antecedentium non fuit revocatum, quia jam sortitum est suum effectum respectu illorum, qui solus fuit confirmatio talium privilegiorum.

SECTIO VII.

Ad qua privilegia revocata, seu deperdita, se extendat confirmatio ex certa scientia, & de plenitudine potestatis.

502. 1. **D**ifficultas procedit, quando confirmatio seu concessio *ex certa scientia* & *de plenitudine potestatis* est absoluta, & absque aliqua restrictione, seu limitatione; quia si limitatio aliqua adsit, ultra illam non poterit confirmatio, seu concessio extendi.

2. Dubitatur ergo *Primo*, an privilegia revocata à jure communi restituantur per confirmationem *ex certa scientia*? Negant Corduba in *Comp. verb. Absolutio, quoad saculares* 2. ad §. 16. Portel. *verb. Privilegiorum confirmatio, num. 33.* dicentes esse commu-

nem Doctorum, sed nullum præter Cordubam citat Portel, nullamque rationem adducit. Sed meo videri, idem sentire tenentur Diana, & Pasqualigus relati *supra sect. 4. hujus disputationis, num. 14.* quia non invenitur disparitas in sua doctrina, ut consideranti patebit, sed potest probari

3. *Primo*, quia jus commune qualificatum, per specialem clausulam resistentem privilegii, seu revocantem illa, nisi in confirmatione fiat mentio talis juris communis, non revocatur, sine expressa mentione illius: Ergo idem dicendum erit de confirmatione, etiam *ex certa scientia*. *Secundo*, ut lex revocet privilegium non satis est, quod contra illud disponat; sed necessarium est, ut addat clausulam revocatoriam illius: Ergo propter eandem rationem, ut confirmatio restituat privilegium revocatum à jure communi, non sufficit, ut illud confirmet *ex certa scientia*, nisi expressè dicat illud confirmare, non obstante revocatione juris communis; imò nisi hoc dicat, non videtur confirmatio *ex certa scientia*, quoad hunc effectum.

4. Sed oppositum sequuntur communiter DD. Juristæ, & Theologi, quia 504. in Pontifice non præsumitur ignorantia juris communis, & clausula *ex certa scientia* æquivalere novæ concessioni, & clausulis derogatorijs derogatoriis, ut latè cum multis probavimus *supra disp. 4. sect. 1.* adestque expressa voluntas Pontificis, ut ex ibi dictis constat; Ergo nullum est fundamentum contrarium dicendi, sic Suar. *lib. 8. de leg. cap. 13. num. 5* Riccius *Collect. 3044* Rodrig. *Tom. 1. q. 8. art. 3.* Donat. *Tract.*

Tract. 11. quæst. 7. Rosell. verb. Absol. nu. 123. Merol. disp. 6. c. 5. n. 53. & alii.

505. Neque fundamenta in contrarium aliquid probant, ut manifestum est ex nostra doctrina. Nec obstat inconueniens adductum ab aliquibus, videlicet quod sequeretur, ut etiam confirmatio in forma communi causaret eundem effectum, quod est omnino falsum. Probat, quia etiam in confirmatione communi præsumitur in Pontifice scientia juris communis. Ergo quomodo- cunque confirmet revocata, in eo reuiviscunt.

506. 6. Nihil hoc obstat, quia nos non dicimus, quod sola scientia juris communis in Pontifice, sufficit ad revalidandum privilegium in eo revocatum; sed requiritur etiam clausula, vel derogatoria formaliter, vel æquivalenter, seu quod includat vim novæ concessionis; & hoc nullo modo invenitur in confirmatione sub forma communi, sicut invenitur quando apponitur clausula *ex certa scientia*, quæ formam specificam declarat. Unde cum illa communis confirmatio sit tantum simplex quædam approbatio, relinquens rem in statu, quem ante habebat; nec habeat vim novæ concessionis, ut diximus dict. 4. disp. 4. sect. 1. nequit dictos effectus causare.

507. 7. Dubitatur secundo, an confirmatio *ex certa scientia*, habeat vim restituendi privilegia ab homine revocata? Communissima sententia est affirmativa propter easdem rationes assignatas in præcedenti dubio: & quia quando Pontifices volunt perseverare revocationes antecedentes post confirmationem privilegiorum *ex certa scientia*,

illas excludunt, ut cum dicunt: *Dummodo sub nullis revocationibus sint comprehensa*, vel quodam aliqua confirmationem limitant. Igitur quando nihil excludunt, absque dubio tenendum est quod revalidant privilegia revocata ab homine.

8. Si verò objicias, quod Pontifices post confirmationem *ex certa scientia*, solent addere clausulas derogatorias, v. g. *non obstantibus*, &c. quæ frustra adderentur, si clausula *ex certa scientia*, idem contineret: Ergo, &c. Responderetur facile, quod Pontifices id faciant aliquando ad tollendam omnem dubitationem, vel ad maiorem abundantiam, seu expressionem, ut passim doceant Doctores.

9. Dubitatur tertio, an confirmatio *ex certa scientia* confirmet actum, seu privilegium in præjudicium tertii? Respondetur sub distinctione, & dico, quod loquendo in rigore, omnia confirmat, quia si confirmatio est absoluta, ad omnia se extendit, sicut extenditur potestas Papæ. At loquendo de æquitate, quæ dicat nemini inferendum esse præjudicium, ut dicitur in Cap. Super eo, de offic. deleg. non operatur in præjudicium tertii in jure acquisito, circa rem magnam & gravem; ita Cardinal. Tusch. litt. C. conclus. 340. num. 13. Menoch. de præsumpt. lib. 2. præsumpt. 9. Ludovic. Gomez in Reg. Cancell. quæst. 1. regul. de non tollendo jus quæsitum. Riccius in praxi variar. resolut. resolut. 190. in fin. Rota in noviss. decis. divers. ab anno 1626. per Coccin. decis. 166. per totam, & alii multi apud ipsos. Imò de jure communi idem probatur in Cap. Quamvis, de rescript. in 6. &

Cap. Super litteris, de rescript. ubi Felin. & alii docent, talem præsumi intentionem Principis, qualem legis; & confirmant ex *Cap. ult. de confirmat.* ubi de jure nunquam præsumitur Principem velle juri tertii derogare in re magni momenti, nisi exprimat, & sic debere impropiari verba privilegii, seu confirmationis, ne inferant tale præjudicium tertii, *L. Si quis à Principe, 3. ff. Ne quis in hoc publico.* Panormitanus *Cap. Cum in nostris, de concess. prabend. Paris. Conf. 1. num. 82. volum. 1.* Cancer. *Tom. 1. variar. cap. 3. num. 194.* & alii multi.

510. 10. Si verò clausulæ, ex certa scientia addatur: Non obstante jure, & præjudicio tertii, etiam in magnis rebus jus tertii abrogat, & tollit, quia per hæc adjecta apparet, quod Princeps cum sufficienti motivo voluit præjudicare illi, cui erat jus acquisitum; sic multi, quos refert, & sequitur Barbof. *claus. 2. §. num. 7.* Nald. in *sum. verb. Clausula, §. ex certa scientia.* Nec de potestate Pontificis potest dubitari, quia omnia beneficia mundi dicuntur manualia, & obedientialia respectu Romani Pontificis, quippe qui & potest etiam Episcopos à sua Cathedrali deponere, absque eo quod possit ei dicere, cur ita facis? Romani enim Pontifices in tertis Superiorem non habent, omnesque judicant, & à nemine judicantur, sic Bartol. in *l. rescripta, C. de precib. Imper. & l. qui se Patris, C. Unde liber. & sequitur Soccin. Conf. 1. §. 6.* & alii, quos refert Gomez in *d. i. Regula Canc. de non tollendo jus quæsit, quæst. 1.* ubi latè de jure quæsito disputat; idem tenent Navarr. de *spolijs Clericorum, §. 3. de sponsalib. num. 15.* Menoch. *remed. 1. §. recup. num. 33.* Fari-

nac. de *delict. p. 7. fragment. crimin. loc. cit. num. 87.* & Conf. 1. num. 425. Garcia de *benefic. part. 5. cap. 4. num. 2.* & alii.

11. Hoc verò maximè locum habet in his, quæ à Pontifice fiunt favore boni publici, cujus ob causam à juris regulis receditur, & jus tertii aufertur, & violatur, Rom. Conf. 31. & Angel. Conf. 351. incip. *generosus*, in 1. colum. & sic Pontifex ob bonum publicum potest jus quæsitum tollere, & derogare, ut bene probat Gomez ubi *suprà quæst. 19.*

12. Idem præsumitur, quando Pontifex aliquam concedit gratiam, quam scit non posse verificari, nec suum effectum sortiri, nisi cum præjudicio juris tertii, & sic fuisse decisum à sacra Rota, testatur Riccius in *Collect. 1752. in causa Burgenf. quindenior. 5. Decembris 1601.* coram Seraphin. & in *Caus. Ofsens. indulti 10. Decembris 1599.* coram Merlino, tenet etiam Merola *Tom. 3. de privileg. disp. 6. cap. 5. de confirmat. num. 32.* Ratio est, quia quæcunque verba in privilegiis & Bullis apposita debent aliquid operari, aliàs essent otiosa, & impertinenter apposita, *Cap. Si Papa, in fin. de privileg. in 6.* Gonzalez ad *Regulam 8. Cancell. §. 7. proœmial. num. 63.* Tambur. de *jur. Abb. Tom. 1. disp. 18. quæst. 6. num. 63.* Minus enim malum est jus tertii violari, quam præfata inconvenientia sequi. Hic nota, quod idem operatur clausula, *motu proprio*, & similiter alia de *plenitudine potestatis*, ut docent Doctores, quia mutuo se includunt.

13. Dubitabis quartò, an per confirmationem ex certa scientia, motu pro-

proprio, vel de plenitudine potestatis, re-
noventur, seu restituantur privilegia
revocata in Conciliis generalibus anti-
quis, nisi nulla mentio fiat Concilio-
rum etiam in communi?

14. P. Suarez lib. 8. de leg. cap. 19.
num. 5. sentit, & ut omnino certum
putat non restitui, nisi fiat in non ob-
stantia, mentio Conciliorum, saltem in
communi, quia non est verisimile per
confirmationem generalem privilegio-
rum, adeo confusam & communem
derogari speciali dispositioni Concilii
generalis revocantis in particulari ali-
qua, vel aliquod ex dictis privilegiis.
Nam regula est, ut potius species dero-
get generi, quam e contrario, etiam si
species antecedit: Ergo maxime servan-
da est, quando auctoritas Concilii Ge-
neralis intervenit. Unde nisi fiat men-
tio saltem in communi Conciliorum
Generalium in non obstantia, privile-
gia in ipsis revocata, non restaurantur
per clausulam *ex certa scientia*. Siqui-
dem confirmatio est solum generalis,
& generalis revocatio autem est specia-
lis & individua pro illo casu, de quo
Concilium loquitur.

514. 15. At multi Doctores partem af-
firmativam defendunt, alias clausula *ex
certa scientia*, nihil operaretur, siqui-
dem sine illa quando in revocatione fit
mentio Conciliorum Generalium, in
communi revocata manent, etiamsi
clausula *ex certa scientia*, non appona-
tur. Rursus, clausula *ex certa scientia*,
supponit noticiam Conciliorum in Pon-
tifice; siquidem sunt jura communia.
Insuper includit in se specialem deroga-
tionem antecedentis, in his quæ omni-
no contrariantur, & exprimit volunta-

tem Pontificis utentis plenitudine po-
testatis, ut ex supradictis constat.

Non ergo ita certa est opinio P. Sua-
rez, ut ipse judicat, quin potius hæc
probabilior videatur, etiam quando
nulla alia obstantia additur in confir-
matione; ita docent Garcia de Benefic.
part. 4. cap. 5. n. 45. Mata voto 159. n. 6.
Merola dis. 7. cap. 1. dub. 7. n. 46. in fine.
Et sic fuisse decusum à sacra Ro. a Ro-
mana, testatur Puteus de res. 494. lib. 2.
& Mandosius de signatura gratiæ, tit.
de provis. versic. Derogatio d. c. Concilii,
quod maxime verum judico, quan-
do additur clausula, *Non obstantibus
constitutionibus Apostolicis*, vel quando
agitur de merè gratiosis, & quæ respi-
ciunt bonum animarum, neque jus ter-
tii, in re magni momenti lædunt, vel
quando confirmatio esset prorsus inu-
tilis sine derogatione Concilii, cui op-
ponitur, quia hæc ut favorabilia, de-
bent ampliari; videantur dicta dis. 4.
sect. 3. à nu. 12. notando semper, quod
sicut odiosa debent restringi, ita favo-
rabilia ampliari, juxta proprietatem
verborum, dummodo ad multum ex-
orbitantia & inusitata non extendan-
ti, quia in talibus non præsumitur vo-
luntas Pontificis, nisi exprimatur pro-
pter ibi dicta. In his enim impropriari
debent verba confirmationis, sicut &
concessionis.

16. Dubitabis quidem, an per con-
firmationem, *ex certa scientia*, motu
proprio, & plenitudine potestatis absolu-
tè, & sine aliqua limitatione factam,
restaurentur privilegia expressè revo-
cata in Tridentino, absque aliqua men-
tione expressa illius?

17. Au-

17. Authores, qui supra *disp. 4. sect. 3. & 4.* affirmant nullam differentiam reperiri inter Concilia Generalia antiqua, & nova, facile se expediunt ab hac difficultate, & multò facilius, qui defendunt, minus requiri ad derogandum Tridentino, quàm alijs Concilijs antiquioribus, propter specialem facultatem relictam summis Pontificibus, ab ipso Tridentino, disponendi circa ejus statuta,

§16.

18. Et quidem P. Merola huic modo dicendi adhærens, pro resolutione hujus difficultatis, sic loquitur *disp. 6. cap. 5. num. 27.* Responderi potest illam exceptionem dummodo Concilio Tridentino non sint contraria, non frustra positam esse in concessionibus seu confirmationibus privilegiorum; nam sine illa censerentur confirmata, etiam privilegia per Concilium Tridentinum revocata. Ratio est, quia licet, ut per concessionem, seu confirmationem privilegij, censeatur derogatum juri communi, habenti clausulam derogatoriam privilegiorum, aut in Concilijs Generalibus, necessarium sit, ut in concessione, vel in confirmatione de illis juribus, vel Concilijs fiat saltem generalis mentio per Clausulam *non obstantibus juribus, vel Concilijs contrarijs*; nihilominus hoc non requiritur ad derogandum Tridentino, sed satis est, ut Pontifex aliquid concedat contra decreta illius, ut ostendi *Cap. 1. num. 49.* Et per consequens si Pontifices non adderent illam exceptionem, confirmando privilegia *ex certa scientia*, remanerent confirmata illa, quæ Concilio Tridentino contraria sunt.

Adde quod quamvis ad derogan-

dum Tridentino esset necessaria clausula derogatoria *non obstante Concilio Tridentino*, nihilominus ad hoc satis esset clausula *ex certa scientia* addita in confirmatione privilegij; quia hæc æquivaleret clausulæ derogatoriæ *non obstante*, &c. ut dixi *cap. 1. num. 51.* ubi probat eam multis dictam clausulam, *ex certa scientia*, habere vim specialis derogationis; ac per consequens privilegium, seu confirmationem habentem illam, derogare cuicunque clausulæ derogatoriæ privilegiorum, neque ab hac regula excludit revocata, neque à Tridentino, neque ab aliquo alio jure; etiam si in fine privilegij seu confirmationis non exprimat clausula, *non obstantibus*, &c. Rationem reddit *eod. cap. dub. 4. numer. 79.* quia Clausula *ex certa scientia* posita in confirmatione, innovat prius privilegium; est enim quasi nova concessio. Sed quando privilegium innovatur, amplianda est renovatio, cum sit favor Principis, & ab eo datur *ex certa scientia*, & consequenter de plenitudine potestatis, amplè interpretanda est, tam ex parte personæ, quàm ex parte modi.

19. Sentit ergo præfatus P. Merola §17. quod posita solà clausula *ex certa scientia*, sine limitatione, in confirmatione privilegiorum, post Tridentinum, ut invenitur in aliquibus relatis supra *disp. 6. sect. 2.* per totam, quod restituantur privilegia, etiam expressè revocata in Tridentino, & licet *cap. 5. ejusdem disp. dub. 2. difficul. 1.* dicat, contrariam sententiam esse probabilem, sed hanc probabiliorem affirmat, adducendo, *num. 46.* in terminis casum Tridentini, cui satisfacit *num. 53. in fin.*

ex

ex fundamento relato. Cum Merola debent sentire omnes, qui affirmant, statuta Tridentini, vel non habere majorem resistantiam, quam alia Concilia vel habere minorem, ut per se patet.

518. 20. At P. Suarez, ubi *supr.* num. 2. renuit hoc concedere; ait enim, quod licet privilegia Societatis JESU confirmata fuerint absolute, & absque aliqua restrictione à Gregor. XIII. Bulla *Quando fructuosius*, & Bulla *Ascendente*, & Gregorius XIV. & Paulus V. & alij Pontifices in suis Bullis idem concesserint pro alijs Religionibus, ut vidimus *supradisp.* 6. *sect.* 2. à num. 1. & hoc ex certa scientia, & potestatis plenitudine; nihilominus ipsa societas ex vi saltem confirmationum, non agnoscit fuisse sibi restituta privilegia expresse revocata in Tridentino; fundamentum est, quod supra pro alijs Conciliis Generalibus adducit; ipse enim nullam differentiam ponit inter alia, & Tridentinum. Sed sentit, *numer.* 4. quod si revocatio particularis facta fuit per aliquod Concilium Generale, non sufficit clausula *ex certa scientia*, & *de plenitudine potestatis*, ut renovetur, sed requiritur in non obstantia, mentio Concilij Generalis, saltem in communi; sed Thomas Sanchez, & alij relati *supra disp.* 4. *sect.* 3. *numer.* 18. 25. & *sequentibus*, & *sect.* 4. *num.* 4. & *deinceps*; non solum requirunt mentionem in communi Conciliorum Generalium, ad derogandum Tridentino, sed expressam, & individualement.

519. 21. Nobis tamen dicendum est per confirmationem *ex certa scientia*, & *de plenitudine potestatis*, &c. sine alia obstantia, confirmari, maxime pro fo-

ro conscientia, privilegia revocata expresse in Tridentino, quando exorbitantia non sunt, nec difficillima, & inusitata concessione; sed de facili solent dispensari, nec ledunt jus tertij in re gravi, & respiciunt bonum animarum; quia hoc de pia mente Pontificis debet præsumi, & clausula *ex certa scientia*, & *de plenitudine potestatis*, idem suadent, ne dicantur esse prorsus inutiles, & nihil de novo concedere, respectu Tridentini. Secus verò in alijs difficillimis rebus, & quæ rarissime, vel nunquam conceduntur, & sic in hoc casu respectu Tridentini debet impropriari clausula *ex certa scientia*, ut dixit Suarez, propter maximam auctoritatem illius, & prudenter satis, potest hoc præsumi de mente Pontificum, juxta varietatem opinionum tantorum virorum. Nam sicut in concessionibus non veniunt exorbitantia, & inusitata, nisi exprimentur; sic nec veniunt in generalibus confirmationibus privilegiorum, juxta ea, quæ latè diximus *disp.* 4. *sect.* 4.

22. Ex quibus facile convincitur, 520. immerito aliquos affirmare, posse Regulares, ex vi confirmationis privilegiorum, ordinari in foro conscientia, ante legitimam ætatem, quia casus iste est valde exorbitans, & omnino inusitatus à tempore Tridentini, revocataque sunt expresse privilegia antiqua, quæ circa hoc erant concessa, non solum à Tridentino, sed etiam à diversis Pontificibus, post illud. Unde nunquam debent reputari instaurata per subsequentes confirmationes, nisi omnino exprimentur.

23. Ad illa autem, quæ possent ob-

B b

jici

pci ex decreto Urbani VIII. relato supra
sect. 4. num. 21. & similibus, ex ibi dictis
satisfactum manet juxta doctrinam
Merolæ, & Donati ibidem relati, videat
tota illa sect. 4. & notentur ibi dicta.

521.

24. Hoc unum adverte, quod si da-
retur casus, in quo Pontifex ex certa
scientia confirmaret privilegium revo-
catum expressè in Tridentino; taliter,
quod confirmatio nullum alium effe-
ctum posset habere, nisi Tridentino, in
illa parte derogando, derogatum ma-
neret, quamvis esset circa rem difficilli-
mam, & inusitatam, & nullam mentio-
nem Tridentini faceret, quia in tali casu
confirmatio, & derogatio essent speci-
ficæ, cum de nullo alio casu possent
intelligi, adessetque scientia, & præsu-
meretur voluntas Papæ circa illum de-
terminatum casum. Si verò confirma-
tio fiat in generali omnium privilegio-
rum, etiam sine restrictione, & ex certa
scientia, cum possit intelligi de rebus
parvæ difficultatis, & quæ solum con-
cernunt forum conscientia, & bonum
animarum, ad hæc debet coarctari, ut
patet in concessionibus absolutis om-
nium Indulgentiarum, quæ secundum
aliquos, non extenduntur ad plenarias,
nisi exprimantur; & similiter in com-
municatione omnium privilegiorum,
quæ non extenditur ad personalia, &
localia, nisi exprimatur. Nec per hoc
concessionibus, & confirmationibus pos-
sunt dici inutiles, sed intellectæ juxta
regulam rationis, & juris, ut
constat ex dictis diff. 20.

sect. 3. num. 18.

SECTIO VIII.

*An confirmatio privilegij unius Religio-
nis censeatur confirmata privilegia
aliarum, quæ cum illa com-
municant in privi-
legijs?*

1. **P**ro resolutione notandum est 522.
primò, quod sub duplici sensu
procedit difficultas. Primus est, an con-
firmatis privilegiis unius Religionis,
cui primò fuerunt concessa, eo ipso
censeantur illa eadem confirmata pro
omnibus Religionibus, quæ cum illa
participant in ipsis privilegiis. Alius
sensus est, an confirmatis privilegiis
unius Religionis, eo ipso confirmata
censeantur omnia privilegia aliarum
Religionum, etiam si diversa sint.
Dummodo gaudeant communicatio-
ne in privilegiis, cum prima Religione,
pro qua facta fuit confirmatio. Quod
est inquirere, an confirmatio facta de
privilegiis unius Religionis, intelligatur
facta de privilegiis aliarum, ratione
generalis communicationis?

2. **S**ecundò est notandum, dupli- 523.
cem esse communicationem privile-
giorum, vel solum de privilegiis jam
concessis, vel de concessis, & in futu-
rum concedendis, ut in multis com-
municationibus invenitur. Et quia con-
firmatio privilegiorum potest fieri, vel
in forma specifica, vel in forma com-
muni, de utraque difficultas procedet,
& præcipue in forma specifica.

3. **L**oquendo igitur de difficultate 524.
in priori sensu; dico primò: si secun-
da Religio solum communicat in privi-
legijs:

legijs concessis anteriori Religioni, cui nunc de novo confirmantur sua privilegia, non gaudet confirmatione privilegiorum de novo facta pro prima Religione, etiam si communicatio concessa secundae Religioni facta fuerit ex certa scientia. Nam formaliter, & per se loquendo confirmatio privilegio exemplari, idest, primo, non confirmatur privilegium ad instar, quia non fuit exemplar, ut confirmatum, sed solum, ut concessum. Nam confirmatio post communicationem accessit, ut supponimus. Non enim privilegium ad instar per se respicit futurum statum; sed illum, quem habebat exemplar, quando aliud ad instar illius conceditur, sicut e contrario; licet privilegium ad instar confirmetur, confirmatio non redundabit in exemplar, neque aucto, neque diminuto exemplari; censeatur auctum, vel diminutum privilegium ad instar; imò revocato exemplari, non reputatur revocatum concessum ad instar.

525. 4. Confirmatur, & declaratur. Communicatio facta solum de privilegijs concessis non extenditur ad confirmationem postea factam, siquidem confirmatio est novum privilegium, quia hæc nondum erat, quando communicatio facta est, cum ad futura non extendatur, ut supponimus; sic sentiunt Suar. lib. 8. de leg. c. 19. n. 8. & 9. Horatius Mandos. de privileg. ad instar. q. 7. Rodrig. Tom. 1. qq. quest. 8. art. 2. Tambur. de Jur. Abb. Tom. 1. disp. 18. quest. 4. Portel. de dub. verb. privileg. num. 34. Miranda in manual. prælat. Tom. 2. quest. 42. art. 5. conclus. 2. Merol. disp. 6. de privileg. cap. 5. dub. 3. num. 3. Donat.

Tract. 11. quest. 9. & alij communiter.

5. Dico secundo, si communicatio privilegiorum facta fuit secundae Religioni, non solum de concessis primae Religioni, sed etiam de concedendis in futurum, si fiat ex certa scientia, gaudet privilegio, & confirmatione circa privilegia, quæ participat, & de novo confirmantur pro prima Religione. Ratio est, quia talis confirmatio æquivaleret novæ concessioni privilegii, ut ex supra dictis constat, & sic censeari debet novum privilegium, & nova gratia; sed dicta communicatio est de concessis, & in futurum concedendis, ut supponitur; ergo etiam ipsa confirmatio communicatur, siquidem est novum privilegium, & nova gratia. Et hoc totum procedit etiam in confirmatione facta in forma communi: dummodo communicatio facta, sit absoluta de concessis, & concedendis; quia eadem militat ratio. Confirmatio enim in forma communi, etiam est nova gratia, & quasi novum privilegium, ut alibi diximus; sic Suar. & alij relati uno, vel altero dempro.

526.

6. Dices revocato privilegio exemplari, non revocatur privilegium ad instar. Igitur pariformiter, confirmato exemplari, non confirmatur ad instar.

527.

7. Respondetur, argumentum solum habere vim, quando communicatio non se extendit ad futura concedenda, ut in casu primæ conclusionis, secus verò quando se extendit, ut benè notat Suar. num. 10.

8. Major difficultas est circa secundum sensum questionis, videlicet, an confirmatio concessa uni Religioni; quoad sua privilegia, censeatur facta al-

Bb 2

teri,

teri, quoad sua, ratione communicationis generalis privilegiorum cum illa; etiam si privilegia diversa sint, & difficultas solum procedit, quando communicatio se extendit ad futura concedenda; quia si solum sit de concessis, non est dubium, confirmationem postea subsecutam non communicari, aliàs esset non de jam concessis solum, tempore communicationis, sed de postea concedendis, quod supponimus falsum.

528. 9. Affirmat Horatius Mandos. *ubi supr. quest. 8.* cuius sententiam probabilem judicant Merol. *ubi supr. dub. 3. num. 68.* & Suar. *num. 12.* sed oppositam longè probabiliorem esse tenent Portel, *verb. Privileg. confirmatio, num. 34.* & Donat. *Tract. II. de confirmat. privileg. quest. 10. n. 1.* & alij, quibus libenter adhæreo.

529. 10. Ratio est, quia confirmatio non se extendit ad non intenta, nec expressa per Principem, sed quando Papa confirmat privilegia propria, v.g. Minorum, non intendit confirmare privilegia propria Prædicatorum, aliàs plura confirmaret, quam intenderet, ut per se patet: Ergo, &c. Insuper sequeretur, quod his communicaretur illa confirmatio tali Religioni, semel circa privilegia prius communicata, ut constat ex 2. *dictæ* primæ difficultatis, & iterum circa propria. Quæ omnia aliena videntur à ratione, & ab intentione Pontificis confirmantis, quæ magis urgent in confirmatione ex certa scientia, quia Pontifex non habet, vel præsumitur habere scientiam particularem privilegiorum aliarum Religionum; sed tantum eo-

rum, quæ directè, & expressè ex tali scientia confirmat: Ergo illa confirmatio, non potest per communicationem transire ad alia privilegia ignota, & per se valde dissimilia, sic Authores citati.

11. Neque fundamenta pro prima sententia obstant; videlicet, quod mens 530. Pontificis in communicatione privilegiorum est, ut Religiones æquales maneat in privilegiis; sicut æquales iudicat in laboribus: igitur se extendit ad communicandum confirmationes factas pro una Religione, cæteris alijs communicantibus cum ea in privilegiis; cum ipsa confirmatio rationem habeat novi privilegii, & hoc satis confirmant declarationes Pontificiæ factæ à Iulio II. & Pio V. pro Dominicis, & Minoribus, quando dicunt, quod concessa uni Religioni, & communicata alteri, cum proportionem, sed non cum identitate debent alteri applicari, v.g. si privilegium concedit favorem pro tali festivitate, vel Sancto Religionis prioris, ad aliam Religionem debet applicari, pro alio Festo, vel Sancto proprio, & sic de alijs, Ergo similiter si uni Religioni conceditur confirmatio privilegiorum suorum ex certa scientia, & hæc communicantur alteri, cum proportionem, debent illi adaptari, etiam ipsæ confirmationes ex Iulio II. & Pio V.

12. Sed hæc non obstant. Respondetur enim, quod ad servandam æqualitatem intentam à Pontificibus, in communicatione privilegiorum, sufficit, quod sicut privilegia, v.g. Prædicatorum non manent confirmata, ex vi confirmationis concessæ Minoribus, ita non manent confirmata privilegia Mino-

Minorum, ex confirmatione facta Prædicatoribus, & sic licet communicent in ipsis privilegijs confirmatis; non tamen, ut cadunt sub confirmatione, sed sub concessione. Exemplum autem adductum de festivitibus Sanctorum, non facit ad rem, ut notant Suarez, & Merola, *ubi supra*, quia proportio in eo consideratur ex parte materiæ, in usu privilegiorum, neque ibi intervenit extensio communicationis; sed tantum interpretatio circa modum, quo debet applicari ad materiam, & usum ejusdem privilegij, quæ interpretatio sumi potest ex materia ipsa, & circumstantiis; quia idem privilegium ad diversos applicatum, debet unicuique aptari juxta modum suum, alioquin esset inutile, & improporcionatum utrique, vel alteri eorum. At verò in nostro casu non solum fieret interpretatio, sed extensio confirmationis Pontificiæ ad plura privilegia, quæ non cadunt sub intensionem, aut mentem confirmantis.

532. 13. Verum est, quod secunda Religio participat confirmationem, prout respicit privilegia, quæ communicat cum prima. Unde si aliqua erant revocata, & renovantur per confirmationem, participat illa secunda Religio, non verò ut respicit alia, sive propria, sive aliena; quia de illis non curat Pontifex in illa peculiari confirmatione; maxime cum de illis minimè præsumatur scientiam habere, ac proinde nec formaliter, nec virtualiter intendit confirmare.

533. 14. Sed præfatam doctrinam limitant, & bene Suar. *num. 14.* Merola *num. 70.* Donat, *num. 4.* quando Ponti-

fex confirmat privilegia, non solum sub clausula generali; sed addit se confirmare omnia privilegia, v.g. primæ Religionis, sive propria, sive communia, idest, quæ participat cum aliis. Nam in tali casu consequenter confirmantur etiam privilegia alterius Religionis, cum qua communicat; non tamen ut istius, sed ut per communicationem facta sunt alterius; quia talis Religio secunda, etiam habet communicationem cum prima, quoad privilegia, & futuras gratias, ut supponimus: Ergo per talem communicationem habebit sua privilegia confirmata, ex redundantia, ut sic dicam, generalis confirmationis concessæ primæ Religionis, ut consideranti facile patebit, & hoc asserere cogimur ex ratione convincente, & ne verba Pontificis otiosa videantur, sed aliquid operari, ut sæpè diximus.

15. Hanc doctrinam amplectitur 534. Pelizarius *Tom. 2. tract. 8. cap. 1. sect. 5. num. 231.* Unde infert, & bene, quod cum *Gregor. XV. die 16. Octobris an. 1621. Bull. à nobis relata supr. disp. 7. sect. 2. num. 8.* confirmaverit *ex certa scientia, & de plenitudine potestatis omnia privilegia tam propria, quam participata, Patribus Theatinis, & hi participant omnia privilegia Mendicantium, & non Mendicantium, eisque omnia de novo concesserit, privilegia omnium Religionum confirmata, & innovata remanserunt; illaque participant aliæ Religiones juxta modum suæ participationis.*

16. Videat igitur quælibet Religio 535. formam communicationis, quam cum aliis habet in privilegiis, ex illa enim, & ex dictis agnoscat, ad quæ se exten-

Bb 3 dere

Aere potest. Hoc unum affirmo, quod
 quod quatuor Religiones Mendicantes
 antiquæ habent communicationem
 omnium privilegiorum inter se, & cum
 aliis non Mendicantibus, non solum
 circa privilegia concessa, verum in fu-
 turum concedenda, & hoc absque ullo
 discrimine, ut videre est apud Mirand.
 Tom. 2. manual. Prælat. quæst. 42. art. 2.
 conclus. 1. nostrum Lezana in expli-
 catione Mariæ magni Prædicatorum, §.
 2. num. 167. & 168. & Minorum, §.
 1. num. 152. & deinceps, & Carmeli-
 tarum §. 10. num. 522. & 523. & apud
 alios. Et pro nostra reformatâ Carme-
 litana familia, quæ ut constat ex dictis
 diff. 2. sect. 1. num. 1. est una ex quatuor
 Mendicantibus antiquis, videlicet ipsa
 Camelitana primitiva: Extant diversæ
 communicationes privilegiorum cum
 omnibus aliis Ordinibus Mendicanti-
 bus, & non Mendicantibus, nedum de
 concessis, sed & de omnibus conce-
 dendis, pro futuris temporibus, ut
 optimè probat noster Lezana ubi su-
 præ, adducens privilegium de concef-
 sis, & concedendis aliis Religionibus
 Mendicantibus, & non Mendicanti-
 bus, tam per extensionem, quam per
 communicationem nobis Carmelitæ
 factam à Clemente VII. pridie idus Au-
 gusti an. 1530. Bullâ incip. Ex clementi,
 & refertur Tom. 1. Bull. Rom. & est 31. hu-
 jus Pontificis, habeturque authentica
 in nostro comp. fol. 297. post fin. n. 9. &
 ad intentum est tenoris sequentis in §.
 4. Bullarj, & in nostro compendio, num.
 2. Nos igitur dicti Ordinis (quem præ ca-
 teris in visceribus gerimus charitati)
 prosperum & tranquillum statum, ac sa-
 lutem animarum paterna zelantes affe-

ctu, huiusmodi supplicationibus inclina-
 ti. Joannis & Alexandri, ac aliorum
 Prædecessorum nostrorum litteras, ac per
 eosdem Prædecessores omnia, & singula
 privilegia, immunitates, exemptiones,
 etiam non solvendi quartam funeralem
 Presbyteris secularibus, quod Fratres
 Domorum in possessione quartam ipsam
 non solvendi existentes, duntaxat, ac in-
 dulta, indulgentias (citra plenarias) pec-
 catorum remissiones, & gratias Ordini,
 & illis Fratribus, Monialibus, Sorori-
 bus, & utriusque sexus Confratribus, &
 personis, Domibus, Monasterijs, Ecclesijs,
 & locis quibuscunque, etiam per modum
 extensionis, seu communicationis, & aliis
 quomodolibet, etiam per nos, & S. dem
 Apostolicam concessa. Quorum omnium
 volumus auctoritate Apostolicâ, tenore
 presentium approbamus, & innovamus,
 ac perpetua firmitatis robur obtinere, &
 inviolabiliter observari debere, ipsosque
 Fratres, Moniales, Sorores, personas, Mo-
 nasteria, Domos, Ecclesias, & alia loca
 huiusmodi, omnibus, & singulis privilegijs,
 immunitatibus, exemptionibus, indultis,
 indulgentijs (citra tamen plenarias) pec-
 catorum remissionibus, & gratijs quibus-
 vus, Congregationibus dicti, & aliorum Or-
 dinum, etiam Mendicantiû, Fratribus, &
 personis, ac Confraternitatibus sua pro-
 fessionis non contrarijs, alijsque Ordinibus
 quibuscunque, etiam non Mendicantibus,
 quomodolibet concessis, & concedendis in
 genere uti, frui, & gaudere posse, atque
 debere in omnibus, & per omnia, perinde
 ac si eis concessa fuissent, decernimus. Nec
 non potiori pro cautela ea omnia etiam
 de novo concedimus, &c. Ubi, ut vides,
 duo tantum excipiuntur, videlicet in-
 dulgentiæ plenariæ, & quæ nostræ pro-
 fess-

professioni contrariantur, sed extendit ad omnia alia privilegia concessa, & concedenda, quæ alia Religiones, sive per concessionem, sive per extensionem, vel communicationem participant.

536. 17. Post hæc autem *Clemens VIII.* anno 1602. die 13. Junii, Bull. incip. *Cum dudum*, & habetur authentica in nostro *Compend. fol. 184.* postque §. 1. declarat nostram reformatam Familiam gaudere omnibus privilegiis, indultis, immunitatibus, exemptionibus, indulgentiis, & gratiis, quibus fruuntur & gaudent nostri Patres Carmelitæ de Observantia, tam principaliter, quam per communicationem concessis à Romanis Pontificibus, siquidem est ipsa Religio, statim §. 2. subnectit: *Necnon prædicta, & omnia videlicet privilegia, indulta, immunitates, exemptiones, indulgentias, & gratias, ac alia quæcunque dicti, & aliorum Ordinum, etiam Mendicantium, Fratrum, personarum, & bonis, Confraternitatibus, & alijs pijs locis, vel alijs quomodolibet prædictis Ordinibus, Domibus, & eorum bonis concessa, & concedenda (dummodo sacrosancto Concilio Tridentino, Regula primitiva, & eorum Constitutionibus non adversentur) prædictis Fratribus Discalceatis Ordinis beate MARIE Virginis de Monte Carmelo, Domibus, & eorum bonis, eodem omnino, similique modo competere verè & propriè, ac si eisdem specialiter concessa essent, presentibus pro expressis, ac si de verbo ad verbum inferrentur, haberi volentes decernimus, & statuimus, & si opus est, eadem nunc concedimus, & impertimur, etiam quodam quartam funeralium, sicut alij præfati Ordines gaudent, & possunt, &c. ubi non limitantur indul-*

gentiæ ad non plenarias, sed absolute omnes nobis communicat, & de novo concedit, sicut & alia omnia, dummodo sacrosancto Concilio Tridentino non adversentur, neque Regulæ primitivæ, & nostris Constitutionibus, in quo videtur minus ampla hæc confirmatio, seu communicatio, quam relata *Clementis VII.* siquidem illa solum excipit, quæ nostra professioni contrariantur, & ista excipit etiam, quæ Tridentino adversantur.

537. 18. Hinc facile colligitur, quod privilegia nostræ Carmelitane Familiæ semper manent confirmata per confirmationes factas specialiter alijs Religionibus, quæ nostra privilegia participant, si confirmatio extendatur ad propria, & ad communicata; ut extenditur concessa Patribus Dominicanis à *Iulio III.* die 10. Julii anno 1551. & alijs Mendicantibus, & non Mendicantibus ab alijs Pontificibus, quia ut notavit Suarez *suprà*, quàmvis non maneant confirmata, ut propria nostra; manent confirmata, prout illius Religionis, pro qua fit confirmatio, cum qua semper nos participamus in privilegiis, sive propriis, sive alienis, hoc est, quæ participat ab alijs Religionibus, & de novo ei confirmantur, siquidem confirmantur directè & principaliter pro prima Religione, & indirectè, & quasi per reflectionem pro secunda.

538. 19. Hic placet repetere quæ *suprà* diximus, nempe quod omnia antiqua privilegia Regularium, quæ decretis sacri Concilii Tridentini non contrariantur, juxta doctrinam suo loco traditam, ab ipso Concilio fuerunt approbata, & confirmata, *sess. 25. de reform.*

cap.

cap. 20. ubi sic ait: In ceteris, prefatorum Ordinum privilegia, & facultates, quae ipsorum personarum, loca, & iura concernunt, firma sint, & illaesa. Quod est notatu dignum, & mente tenendum, ut bene advertit Donat. Tract. 11. quast. 8. num. 7. si autem aliqua ex his privilegiis confirmatis à Tridentino, revocata inveniantur à subsequentibus Pontificibus privatis revocationibus, illis standum erit.

539.

20. An confirmatio privilegii aliquid operetur, si privilegium, quod confirmatur, non appareat? De auctoritate necessaria ad usum privilegiorum fusè diximus disp. 2. sect. 3. per totam. Pro nunc autem dico breviter; si Princeps confirmans privilegium generaliter dicat, *Confirmo tibi privilegium concessum à tali Pontifice*, nihil valet confirmatio, si privilegium non appareat, vel de illo non constet; quia scriptura aliam referens, non probat, nisi relata producat; idcirco Doctores affirmant, quod non solum tenetur quis instrumentum, quo se juvat, exhibere; sed etiam alia instrumenta in eo relata, alias non juvatur, & cum Bulla confirmans cum solis praefatis verbis pristinum instrumentum non prober; sed solam confirmationem superaddat argumento, Cap. Si scripturam, de fid. instrum. nisi appareat relatum privilegium, confirmatio nihil operatur; est enim quasi conditionalis haec confirmatio. Ludov. Rom. Conf. 305. n. 3. Marant. in specul. par. 6. tit. adorum editio fieri solet. Craver. Conf. 112. n. 15. Merol. disp. 6. de privileg. cap. 5. dub. 5. num. 88. Donat. Tract. 11. q. 12. n. 1. & 2.

540.

21. Dicò secundò, si Pontifex con-

firmandum privilegium, in confirmatione mentionem faciat in particulari de eo, quod confirmat, referendo se ad aliud privilegium, dicens: *Sicut, vel prout, aut secundum quod, iam tibi per aliud privilegium concessum fuit à tali Pontifice*, valet privilegium & confirmatio, licet privilegium, quod refert Pontifex, non appareat, quia illa verba relativa: *sicut, prout, & similia*, non sunt conditionalia, sed demonstrativa, & ideo etiam non existente privilegio, quod confirmatur, ad quod fit relatio, valet privilegium seu confirmatio; est enim absolutè nova concessio, siquidem voluntas concedentis confirmationem non est conditionata, sed absoluta & dispositiva, & sic non pendet ab eo privilegio, ad quod fit relatio; tenent Jason in Authent. si quis in aliquo documento, n. 8. C. de edend. Bos. tit. de Princip. & ejus privileg. nu. 360. Aretin. Conf. 76. n. 5. circa tertium. Cervant. in ll. Taur. l. 1. n. 32. Decius Conf. 152. in fin. Ripa lib. 2. tit. de rescriptis, rescript. 6. num. 5. & 6. & alii multi, quos referunt, & sequuntur Merola & Donat. supra. Et novissimè hanc quaestionem in terminis decidit Rota Rom. in noviss. decis. 36. p. 2. n. 3. ubi ampliat, si substantia, si tenor privilegii confirmati, narretur à Principe, si à parte.

22. Dicta communia sunt, sed mihi 541. videtur dicendum circa primam conclusionem, quod si Pontifex dicat, se confirmare *ex certa scientia*, privilegium concessum à tali Papa, confirmatio erit valida, & illi credendum est, etiam si privilegium non compareat, ne mendax judicetur in scientia, quam testatur se habere de tali privilegio.

SECTIO

SECTIO IX.

De causa necessaria ex parte Pontificis ad valorem, sive concessionis, sive confirmationis privilegiorum.

542. 1. **P**ræfens difficultas æqualiter procedit, tam de confirmationibus, quàm de concessionibus, & communicationibus privilegiorum, & quia versatur circa causam motivam, seu finalem, ideò in hunc locum eam examinandam reservabimus, quod fiet sub titulo concessionis, ut clariùs procedatur.

2. Et suppono posse concessionem privilegii fieri *validè*, sed *illicitè*, vel *validè & licitè*, vel denique *licitè*, sed *invalidè*. Insuper, posse concedi cum læsione juris communis, seu legis universalis, vel sine tali læsione, ut contingit in privilegiis me è gratiosis, & quæ sunt pura beneficia Principis.

543. 3. Et loquendo de his secundis, certum est apud omnes, quòd ut *validè* concedantur, non requiritur causa extrinseca movens Pontificem ad susceptionem, quia hæc omninò pendet ex sua voluntate; erit enim necessaria aliqua causa prudens, & honesta, ut *licitè* fiat, non semper ex parte materiæ, seu actûs concessi; sed ex parte concedentis, quatenus moderatè & prudenter suâ liberalitate debet uti; aliàs, ut bene notat Suarez *lib. 8. de leg. cap. 21. num.*

2. & 5. privilegia nimis multiplicarètur, & contemnerentur, & in aliis generarent invidiam, & pacem perturbarent, quia non fierent sine aliqua personarum acceptione; quod nunquam præsumi debet de gratiis à Romano Pon-

tifice concessis; ac proinde quando clarè & evidenter non constat concessionem esse iniquam, securè potest quis uti privilegio sibi concessio; quia semper pro Superiori præsumi debet. Unde ex parte subditi bona fides sufficit, si cum illa procedat, & veram & sufficientem narrationem in petitione exhibeat. Et idem dicendum est, si Pontifex suo *motu proprio* privilegium concedat, absque petitione subditi; tunc enim non oportet subditum esse sollicitum de causa, & an Superior sufficientem diligentiam fecerit; nam ubi de opposito non constat, supponere debet, rem esse legitimè factam. Ex parte autem Superioris non oportet, ut causa semper immediatè pertineat ad bonum commune; quia privilegium ex sua primaria intentione est lex privata, & ideò satis est, quòd respiciat commodum ejus, cui conceditur; mediatè autem redundare debet in commune bonum; quia debet semper fovere religionem, pietatem, aut justitiam, aut dari in remunerationem virtutis, vel laborum, sic Suarez ubi *suprà* num. 8.

4. Respectu autem privilegii, quòd 544. jus commune lædit, seu ab illo eximit, illi qui affirmant dispensationem legis communis humanæ, sine causa datam à Superiore, non solùm esse iniquam, verùm & nullam, ut sunt multi apud Sanch. *lib. 8. de matrim. disp. 1.* & apud Suar. *lib. 6. cap. 9.* idem dicent de tali privilegio, quia est veluti permanens, & continuata dispensatio in jure. Confirmant ex eo, quòd indulgentia sine causa data, est nulla: Ergo & privilegium; siquidem est quædam indulgentia.

Cc

5. Ni-

545. 5. Nihilominus communior, & venior sententia docet, quod privilegium cum laesione juris communis, quando tale jus pendet à voluntate concedentis, privilegium est validum; etiam sine justa causa concessum, quia Papa respectu juris communis Canonici est superior, & licet nullus inferior possit dispensare validè in eo, nisi in casibus concessis, vel omnino necessariis; in quibus, vel præsumitur tacita licentia, vel quod non sunt comprehensi in prohibitione: At superior qualis est Papa, optimè potest; siquidem Author legis potest illam ex parte tollere, quod facit privilegium: & quamvis iniquè id faceret sine causa, quia tamen cum effectu mutaret voluntatem, à qua essentialiter pendet obligatio legis, ideo etiam cum effectu validè concedit privilegium; & idem dicendum est de dispensatione in jure communi, ut tenet Suarez *ubi supr. num. 14.* & fuisse satis de hoc agit, solvendo omnia argumenta in contrarium *lib. 6. c. 19. per totam*; ubi probat, quod nec venialiter peccat subditus utendo dispensatione sibi, sine causa concessa; videatur Sanch. *lib. 8. de matrim. disp. 28. per totam*, quia hic non oportet hanc difficultatem latius examinare, cum ibi propriam habeat sedem.

546. 6. Itaque ferè absque discrimine philosophatur Suarez *d. d. disp. 2. 1. num. 5.* in dispensatione, & concessione privilegij sine causa concessi; sentit enim in utroque casu validè fieri, quamvis iniquè. Quid autem dicendum sit, quando dispensatio, seu privilegium datur in damnum grave tertij, sine causa; resolvit benè idem Suar. *citata disp. 19. lib. 8.* videatur. Per quod patet ad pri-

mum fundamentum oppositæ sententiæ. Ad illud quod additur de indulgentia, quod invalidè conceditur sine causa, est dispar ratio, nam indulgentia attingit jus divinum, & ideo necessariò petit ad sui valorem justam causam. Est enim respectu illarum Pontifex meus dispensator Thesauri Ecclesiæ, ex potestate sibi à Christo Domino concessa; respectu verò juris Canonici est Author, & supremus legislator illius; & sic mirum non est, quod validè operetur circa hoc sine causa, in distributione autem, seu concessione indulgentiarum secus dicendum.

7. Denique privilegium potest 547: concedi *licite*, sed *invalidè*, & contingit quando falsa causa proponitur Pontifici; quia deceptio impedit voluntarium. Sed est notandum duplicem posse intervenire causam, unam per se & est, quæ movet absolute voluntatem Pontificis ad concedendum privilegium; aliam per accidens, videlicet, quæ non movet, sed removel prohibens; videlicet circumstantiam aliquam, quæ si aperiretur, impediret fortè cognita, privilegium ne concederetur, vel saltem non ita facilè.

8. Ad priorem causam pertinet falsa narratio, per quam aliquid proponitur, ut moveat Papam, quæ falsitatem includit, & hæc per se loquendo irritum reddit privilegium, ut constat ex *Cap. super litteris*, & *Cap. Ad aures, de rescriptis*. & *Cap. non potest, de prebendis* 6. & tenent *ibidem* Panoimitanus, & Felinus cum aliis. Ratio est manifesta, quia causa motiva falsa tollit voluntarium à concedente. Oportet autem, ut illa causa falsa moveat Pontificem prin- 548: cipal-

cipaliter; nam si absque illa sunt a iæ causæ veræ, propter quas concederet Pontifex privilegium, etiam si una non existat vera, poterit aliquando reddi validum privilegium, non obstante tali falsitate alterius, præsertim si ex ignorantia, & absque dolo misceatur falsum; ut communiter docent DD. loquentes de dispensatione.

549. 9. Secundæ autem causæ correspondet diminuta narratio, videlicet, quando aliquid occultatur, quod debebat exprimi, vel ex aliquo jure, vel ex consuetudine, & stylo Curæ; & tunc etiam redditur nullum privilegium; quamvis quod occultatur non sit causâ motiva; quia saltem est conditio pertinens ad formam, & conditionem sine qua non. Et sic censetur Princeps involuntarius, ut patet in postulante beneficii, qui aperire debet, an aliud habeat, quod si non servet, invalida est collatio, & in indulgentiis, & similibus; sic Panormitanus, & alii supra, & colligunt ex eisdem juribus relatis, & ex Cap. 2. de filiis Presb. in 6.

550. 10. Si autem diminuta narratio, seu occultatio alicujus rei, nec pertineat ad causam motivam, seu finalem, neque de jure, seu de stylo Curæ desideretur aperiri, validum erit privilegium, quamvis occultetur. Sed ut bene notat Suarez lib. 8. cap. 21. num. 7. semper prudenti arbitrio utendum est, ut de voluntate concedentis constet, cum totum negotium in hac re sicut in dispensationibus ab agnitione voluntatis Papæ pendeat. Quapropter videndum Sanch. lib. 8. de matrim. d. 24. & Suar. lib. 6. de leg. cap. 19. & alii diffusè tractantes de requisitis in dispensatio-

nibus, ut valide sint. Quæ adaptari facile possunt præsentii instituto. Notatamen, quod cum idem sint dubitare de voluntate Pontificis, ac de valore privilegii, quando dubium est formale, pro valore privilegii standum est valere, juxta doctrinam traditam d. 1. s. 2. num. 15. & 16.

SECTIO X.

Resolvuntur aliqua dubiola valde utilia circa extensionem Privilegiorum pro temporibus, & casibus futuris, etiam post mortem Papæ concedentis.

1. **D**U. 1. an potestas absolvendi à reservatis Papæ, concessa ab uno Pontifice, extendatur post ejus mortem ad noviter reservata per ejus successores? Et difficultas procedit, quando dictam facultatem non revocant successores. Negativè respondent aliqui, & ideo negant posse Episcopos virtute Tridentini, sess. 24. cap. 6. absolvere à censuris; & casibus occultis contentis in Bulla Cœnæ, ex eo, quod post Tridentinum, quolibet anno reservantur de novo à subsequentibus Pontificibus, casus Bullæ Cœnæ. Probant primò, quia privilegium quantumvis favorabile, est intelligendum, salvâ verborum proprietate, ut sæpè diximus: Ergo privilegium includens facultatem absolvendi à reservatis, non potest extendi ad postea reservanda, patet à simili: nam privilegium, in quo concedi Pontifex communicationem privilegiorum concessorum alicui Religioni, non extenditur ad privilegia in futurum

futurum concedenda, nisi id exprimat, ut omnes fatentur; igitur idem dicendum est in casu nostro: nam sicut in proprietate sermonis, sub verbo, *Concessu*, non comprehenduntur concedenda, sed solum concessa, sic sub verbo, *Reservatu*, non veniunt reservanda, sed solum reservata.

552. 2. Secundò, quia aliqua declarationes Eminentissimorum Cardinalium circumferuntur, in quibus declaratur non posse Episcopum, virtute relatæ facultatis Tridentini, absolvere à casibus, quos post publicationem Tridentini, Pontifices sibi reservant, & sic interrogatus Gregorius XIII. respondisse testantur Lelius Zechius de casibus reservatis, *cas. 14. quest. 3. diff. 2.* Aloisius Riccius in *prax. resol. 44 n. 5.* & alij.

553. 3. Sed oppositum sicut magis commune, ita & probabilius videtur. Probatur primò, quia sensus talium privilegiorum non est concedere facultatem absolvendi ab illis casibus, seu peccatis, quæ tunc reservata erant, quando tale privilegium fuit concessum, sed ab illis, quæ sunt reservata, quando confessio fit, & absolutio est danda; unde quamvis reservatio sit posterior concessione privilegij, nihil obstat potest, ut valide uti possit tali privilegio. Et quod ita sentiendum sit, constat: tum, quia Pontifex potest, hoc modo, suam potestatem delegare, ut certissimum est, teste Suar. *ubi supr.* & potest in his, & similibus rebus delegationem, seu concessionem facere perpetuam, usque dum revocata sit à suis successoribus: Igitur valebit pro futuris temporibus; & quod hoc modo se gerant Pontifices in concessionibus absolutis privilegiorum, patet ex

eo, quod illam facultatem concedunt sine aliqua limitatione temporis, & ad omnes casus; ac proinde ad instar legis, de cuius ratione est, quod sit perpetua, & semper loquatur; etiam post mortem concedentis: Ergo, &c. Tum etiam, quia quando Pontifices successores volunt, ut talia privilegia non extendantur pro absolutione à casibus de novo reservandis, expresse revocant privilegia antecedentia; non alià ratione, nisi quia supponunt illa de se extendi ad subsequentes reservationes, & ideo illa revocant.

4. Tum denique probatur à simili. 554. Si Pontifex Regi concederet jus præsentandi idoneos ad beneficia talis Provinciæ, vel Ecclesiæ, quantuncunque postea multiplicentur, & crescant beneficia illius Provinciæ, seu Ecclesiæ, gratia facta extenditur ad talia beneficia de novo erecta, juxta *Cap. quia circa, de privileg.* Ubi ratio adducitur, quia in beneficiis Principum plenissima debet esse interpretatio; ergo multò magis in nostro casu; sunt etenim frequentissimæ novæ reservationes, ideoque piè creditur de eis cogitasse Pontificem privilegium concedens; & maximè cum datum sit propter magnam, & spiritualem utilitatem Fidelium, & bonum animarum, ergo ampliari debet, non restringi; ita Suar. *Tom. 4. de Relig. lib. 2. cap. 22. num. 3.* Portel. *verb. Prælati potestas, n. 28.* Merol. *disp. 6. de privileg. cap. 6. diff. 5. corol. 1. n. 169.* in respons. *mor. lib. 1. dub. 22.* & omnes sentientes posse hodie Episcopos absolvere ab omnibus casibus occultis; etiam si post Trident. sint reservati, adhuc in Bulla Cœnæ.

Imò Authores, qui hoc negant Episcopis, respectu Bullæ Cœnæ, non ideo negant (ut benè notavit Sanch. lib. 6. *summa cap. 15. num. 76.*) quia post dictam facultatem à Tridentino concessam, reservata sint in Bulla Cœnæ, sed quia sentiunt, quod in quolibet anno in dicta Bulla Cœnæ revocatur illa facultas, concessa Episcopis à Tridentino. Alias minimè negarent posse Episcopos uti illa, etiam respectu casuum Bullæ Cœnæ, quandiu occulti fuerint; Sed tu semper excipe casum hæresis quantumvis occultum.

555. 5. Ad primum fundamentum oppositæ sententiæ satis patet ex declaratione primæ nostræ rationis, siquidem juxta proprietatem verborum, optimè cadit explicatio ibi data, supra dictionem à *reservatis*, minimè verò supra dictionem *concessa*, in communicatione privilegiorum; quod firmatur ex eo, quod quando Pontifices intendunt communicare privilegia etiam concedenda, id exprimunt, dicendo *concessa*, & *concedenda*, non aliâ ratione, nisi quia particula *concessa*, non potest referri in proprietate vocis, nisi ad tempus pro quo fit communicatio, at particula à *reservatis*, optimè referri potest, & refertur ad tempus pro quo fit confessio, vel conceditur absolutio, quod satis suadent fundamenta adducta, & praxis communis.

556. 6. Ad secundum responderetur, quod licet declarationes Eminentissimorum Cardinalium essent certæ, & authenticæ, & sufficienter publicatæ (quod non credit Sanch. ubi *supr.* sicut neque quod dicitur de responsione facta à Greg. XIII.) nostræ conclusioni minimè ob-

starent; siquidem Authores, qui illas referunt, loquuntur solum de casibus contentis in Bulla Cœnæ, à quibus negant posse Episcopos absolvere, virtute Tridentini, non quia illa potestas prius illis concessa, non extenderetur ad futura, sed quia sentiunt esse illis revocatum per Bullam Cœnæ, affirmantes de hoc extare aliquas declarationes Eminentissimorum Cardinalium, & respons. Gregor. XIII. quod licet verum esset, quod est sub dubio non levi, nihil nobis noceret, ut manifestè liquet.

7. Dub. 2. an quando privilegium conceditur ad aliquid determinatè faciendum, v. g. ad construendam in Ecclesia aliquam determinatam Capellam in determinato loco, vel ad designandum aliquod altare privilegiatum, intelligatur de prima constructione, seu designatione, ita ut destructâ tali Capellâ, vel semel designatum tale altare, non possit construi, seu designari aliud de novo, loco primi intra eandem Ecclesiam? Sed pro clariori luce notare oportet, quod vel privilegium conceditur absolutè, vel cum dictione *semel*, ut his temporibus conceduntur altaria privilegiata.

8. Nonnulli Juristæ, & Canonistæ docent, quod sive confessio sit cum dictione *semel*, quæ est taxativa, sive si ne illa, non potest extendi ad secundam ædificationem, seu designationem. Probant ex l. *Bobes*, §. *hoc sermone*, de *verborum significatione*, ubi statuitur, quod sermo simpliciter prolatus, intelligitur de primo actu, seu prima vice tantum, & Afflic. *decis.* 392. testatur sic fuisse resolutum in Regali Consilio Neapolitano, & consequenter ad hæc,

Ce 3

addunt

addunt dicti Authores, quod licentia disponendi de feudis, seu testandi, intelligitur tantum de prima dispositione; quod magis unget, quando privilegium datur cum dictione, *ad semel adificandum, vel designandum*, quia cum sit taxativa, in unico actu debet finire.

559. 9. Sed oppositum, videtur mihi longe probabilius, quoad utramque partem, & quidem loquendo, quando dictio *semel* non adest, tenent Felinus in *Cap. 2. de tregua, & pace, limit. 7.* Alciat. in *dict. l. Bobes, §. hoc sermone, n. 6.* Tiraquel. *ibidem limit. 8.* Alexand. *conf. 15. volum. 4. in princip. Afflict. ubi supr. num. 393.* & alij, qui docent dictam regulam ex *l. Bobes*, non habere locum in favorabilibus, in quibus facultas concessa ad aliquid determinatè agendum, non expirat per usum ipsius, in primo actu; sed privilegiatus uti ea potest, & repetere toties quoties sibi benè visum fuerit. Unde resolvunt, quod licentia concessa Episcopo testandi, non cessat ex usu primi actus, & sic virtute ejus poterit revocare primum testamentum, & aliud conficere, toties quoties sibi placuerit, & sic resolutum fuisse à Sac. Rota in una Piacen. facultatis testandi, 14. Januarij 1587. testatur Goncal. de mensib. & alternat. Gloss. 11. num. 49. habeturque in decision. diversorum. p. 1. decis. 47. fundamentum est, quia cum tale privilegium sit gratia Principis, & concessa sine restrictione non ad unicum actum, sed absoluta debet reputari.

560. 10. Confirmatur, quia præfati Authores sentiunt, dictam regulam ex *l. Bobes*, non habere vim in privilegiis, quia si dispositio privilegij realis, de pri-

mo actu tantum intelligeretur, esset, & non esset privilegium: esset, quia supponitur; non esset, quia non esset perpetuum, sed finiretur primo actu, quod est contra rationem privilegij realis, sicut, & legis. Non ergo potestas privilegij extinguatur, sed debet durare, & permanere, quandiu non revocatur.

11. Nec minus efficaciter probatur 561. ex dictis secunda pars nostræ conclusionis, videlicet, quando apponitur dictio *semel*, alias non esset privilegium, si solum de unico actu intelligeretur; nam ut benè probat Merol. *ubi supr.* cum aliis, si Princeps expressè concederet facultatem ad primum actum tantum, non esset privilegium; sed quædam particularis licentia ad illum actum faciendum, quare dicendum est, quod dictio *semel*, præcipuè quando in privilegiis apponitur, non semper est taxativa, & definitiva, sed solum designativa, id est, quod semel designatum, v.g. altare privilegiatum à superiore, non possit ab alio inferiore mutari; vel dic quod adverbium *semel*, significat in his privilegiis, idem quod *prius*, & facit hunc sensum: altare, v.g. debet prius designari à superiore, & semel designatum, non potest in aliud mutari indulgentia, nisi ab ipso superiore, vel ab alio cum simili potestate. Unde non ad formam sed ad meram conditionem, reducitur; sic mihi consulenti responderunt viri docti, & timorati.

Vel potest dici, quod talis repetita designatio in alio altari, in rigore non est alia designatio absolute, sed mutatio primæ in aliud altare, in quo nullum inconveniens reperitur. Neque voluntati Pontificis contrariatur, siquidem solum

solum prætendit, quod ibi non deniur duo altaria privilegiata, neque unum indeterminatum, quod verò sit hoc, vel illud, tanquam quid accidentale, nec pertinens ad formam, remittit superiori.

562. 12. Hic placuit notare, quod licet hodie in concessione altaris privilegiati, frequenter apponantur verba, *Semel à signandum à superiore*; at in concessione nobis facta de aliquibus altaribus privilegiatis, non invenitur dictio *semel*, sed absolute concessum fuit altare designandum à superiore, & cum non determinet Pontifex, qualis debeat esse superior, intelligendum est de quolibet etiam locali, & sic quilibet Prior, si causa adsit, poterit altare privilegiatum, jam designatum, relinquere, & aliud loco illius in eadem Ecclesia designare; quia non datur ratio, cur ad aliquem superiorem limitetur gratia cum Pontifex non limitet; unde tam Generalis, quam Provincialis, & etiam Prior localis veniunt intelligendi. Ad fundamenta oppositæ sententiæ patet ex dictis, neque indigent alia solutione, quam negatione præcipue in materia privilegiorum, de qua agimus.

563. 13. Dub. 3. an qui post concessionem illimitatam ad reservata vel propter oblivionem, vel propter scrupulos, petivit aliam, sed ei magis limitata concessa est, an possit uti priori facultate, certus de suo valore: Hanc difficultatem tangit Eminentiissimus de Lugo in *Resp.*

moral. lib. 1. dub. 24. & simili casu Sanch. lib. 8. de matrim. disp. 22. num. 16. & respondet affirmative, nisi ex verbis, seu circumstantiis, secundæ facultatis aliud constet de mente Episcopi, seu Pontificis. Ratio est, quia ex taciturnitate, & limitatione secundæ licentiæ, non arguitur revocatio prioris concessionis. Aliud enim est superiorem mente non concedere quantum antea concesserat, aliud revocare positivè concessionem primò factam, neque enim superior semper est æque dispositus ad concedendum; neque ex hac inæquali dispositione sequitur, ut eo ipso, quod si nunc rogaretur, non concederet, censeatur revocare antea concessum; nam durius est auferre, quod concessum fuerat, quam non concedere, quod petitur; hinc sæpè sequentes Pontifices limitatè concedunt, quod magis amplè alij concesserant, & dum antecedentia non revocant, valida manent, ex vi prioris concessionis.

14. Sic Sanchez ubi *supra* loquens 564. de eo, qui impetravit dispensationem, & ob aliquos scrupulos sibi objectos, impetravit aliam, quæ concessa est ei cum aliquibus moderationibus; postea verò cum certior factus fuit de valore prioris, dubitat de ejus valore. Respondet Sanchez, posse adhuc illa uti, quia petendo secundam, non videtur priori renuntiare. Ergo similiter dicendum erit in nostro casu, ait Lugo, & ego.